

EUROJUST

Aastaruanne 2014

© Eurojust, 2015

See aruanne hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2014.

Katalooginumber: QP-AA-15-001-ET-N

ISBN: 978-92-9490-002-9

ISSN: 2443-6496

DOI: 10.2812/644203

Lisateave:

Telefon: + 31 70 412 5000

E-post: info@eurojust.europa.eu

Veebileht: www.eurojust.europa.eu

Aastaruanne 2014

Eurojusti aastaruanne 2014 on ingliskeelsest originaalist eesti keelde tõlgitud.

Eurojusti eesmärk on ergutada ja tõhustada kuritegude uurimist ja süüdistuste esitamist ning parandada koostööd liikmesriikide pädevate asutuste vahel raskete piiriüleste kuritegude tõkestamisel

Sisukord

Märkus Eurojusti otsuse kohta	5
Lühendid	5
Eessõna	7
Kokkuvõte	8
1. LÜHIÜLEVAADE EUROJUSTIST / EUROJUSTI TÖÖVAHENDID	12
1.1 Lühiülevaade Eurojustist	13
1.2 Eurojusti töövahendid	13
1.2.1 Koordineerimisnõupidamised	13
1.2.2 Koordineerimiskeskused	17
1.2.3 Teabevahetus ja Eurojusti kohtuasjade haldamise süsteem	19
1.2.4 Eurojust ja ühised uurimisrühmad	21
2. EUROJUSTI PRAKTIKA KRIMINAALASJADES	26
2.1 Eurojusti tegevus kuritegevusvastase võistluse prioriteetsetes valdkondades	27
2.1.1 Pettus	28
2.1.2 Korruptsioon	28
2.1.3 Euroopa Liidu finantshuve mõjutavad kriminaalkuriteod (PIF-kuriteod)	29
2.1.4 Liikuvad organiseeritud kuritegelikud ühendused	29
2.1.5 Narkokaubandus	31
2.1.6 Küberkuritegevus	32
2.1.7 Illegaalne immigratsioon	33
2.1.8 Terrorism	35
2.1.9 Inimkaubandus	36
2.2 Eurojusti abi teistes kuritegevuse valdkondades	38
2.2.1 Rahapesu	38
2.2.2 Keskkonnakuriteod	38
2.2.3 Merepiraatlus	38
2.2.4 Eurojusti lastekaitse kontaktisik	38
Operatsioon BlackShades: aasta juhtum	39
2.3 Eurojusti partnerid	42
2.3.1 Koostööpartner: Europol	42
2.3.2 Koostööpartner: OLAF	42
2.3.3 Justiits- ja siseküsimate asutuste koostöö	43
2.3.4 Kolmandad riigid ja organisatsioonid väljaspool Euroopa Liitu	44
3. PROBLEEMID JA PARIM PRAKTIKA	48
3.1 Sissejuhatus	49
3.2 Narkokaubandus	49
3.3 Küberkuritegevus	51
4. EUROJUSTI AASTA PÕHIFOOKUS: EUROOPA VAHISTAMISMÄÄRUS	52
5. EUROJUSTI JUHTKOND	58

6. EUROJUST JA ÕIGUSTÖÖTAJATE VÕRGUSTIKUD.....62

6.1	Euroopa õiguslase koostöö võrgustik	63
6.2	Ühiste uurimisrühmade võrgustik.....	63
6.3	Genotsiidivõrgustik	64
6.4	Konsultatiivfoorum.....	64

TEEMA: HINDAMINE JA TULEVIKUPERSPEKTIIVID66

NÕUKOGU JÄRELDUSTE JÄRELMEETMED.....69

ÜLDSUSE JUURDEPÄÄS DOKUMENTIDELE70

DIAGRAMMID JA ARVANDMED

<i>Käsitletud juhtumid 2002–2014</i>	<i>9</i>
<i>Kahe või enama osapoolega juhtumid 2010–2014.....</i>	<i>9</i>
<i>Kahe/mitme osapoolega juhtumeid liikmesriigi kohta</i>	<i>10</i>
<i>Taotlusi esitanud/saanud liikmesriigid.....</i>	<i>10</i>
<i>Koordineerimisnõupidamised</i>	<i>16</i>
<i>Koordineerimisnõupidamistesse kaasatud kolmandad riigid, koostööpartnerid ja rahvusvahelised organisatsioonid</i>	<i>16</i>
<i>Koordineerimiskeskused.....</i>	<i>18</i>
<i>Artikliga 13 seotud juhtumite arv.....</i>	<i>20</i>
<i>Eurojusti poolt toetatud uurimisrühmad ja peamised kuriteoliigid.....</i>	<i>21</i>
<i>Eurojusti rahastus ühistele uurimisrühmadele (detsember 2009 – august 2014).....</i>	<i>23</i>
<i>Eurojusti töö prioriteetsetes kuritegude valdkondades.....</i>	<i>27</i>
<i>Rahvusvaheline koostöö „BlackShades” asja raames.....</i>	<i>39</i>
<i>Peamised kolmandate riikidega seotud kuriteoliigid.....</i>	<i>44</i>
<i>Eurojusti tegevusse kaasatud kolmandate riikide esikümme</i>	<i>45</i>
<i>Aastatel 2010–2014 käsitletud juhtumid sideprokuröride järgi.....</i>	<i>45</i>

Märkus Eurojusti otsuse kohta

Eurojusti otsus – käesolevas aruandes nimetatakse Eurojusti otsuseks nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsust (millega moodustati Eurojust, et tugevdada võitlust raskete kuritegude vastu), mida on viimati muudetud nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsu-

sega 2009/426/JSK (millega tugevdatakse Eurojusti). Nõukogu peasekretariaadi koostatud Eurojusti otsuse konsolideeritud versioon, millel on ainult informatiivne funktsioon, on avaldatud meie veebilehel.

Lühendid

CMS	kohtuasjade haldamise süsteem
COSI	Nõukogu alaline sisejulgeoleku komitee
EAW	Euroopa vahistamismäärus
EJN	Euroopa õiguslase koostöö võrgustik
ENCS	Eurojusti siseriiklik koordineerimisüsteem
EMPACT	Euroopa kuritegevusohutude vastu võitlemise valdkonnaülene platvorm
EPPO	Euroopa Prokuratuur
JIT	ühine uurimisrühm
JSB	Eurojusti ühine järelevalveasutus
MASP	mitmeaastane strateegiakava
MLA	vastastikune õigusabi
MOCG	(liikuv) organiseeritud kuritegelik ühendus
MPJM	merepiraatluse õiguslik ülevaade
MTIC	karusellpettus
OAP	operatiivne tegevusplaan
OCC	erakorraline koordinatsiooniüksus
OCG	organiseeritud kuritegelik ühendus
PIF	Euroopa Liidu finantshuvide kaitse
SOCTA	raske ja organiseeritud kuritegevuse ohu hinnang
TCM	terrorismialaste kohtuotsuste ülevaade
TE-SAT	terrorismi olukorra ja suundumuste aruanne
TFEU	Euroopa Liidu toimimise leping
THB	inimkaubandus

Eurojust, kui Euroopa Liidu amet on võtnud endale eesmärgiks olla õigus- ja justiitsalase kompetentsi keskus, kes teeb tihedat koostööd kõikide oma partneritega

Mul on hea meel esitleda Eurojusti 13. aastaaruanne. Aruandes antakse ülevaade Eurojusti arengutest ja põhitegevustest ning selle panusest ja toest õiguslase koostöö edendamise alal liikmesriikides aastal 2014. Eurojusti juhtumite arv kasvab igal aastal ning ka aasta 2014 ei olnud selles osas erandiks.

Kriminaalasjade arv, mille puhul liikmesriigid taotlesid Eurojusti abi, kasvas 14,5% ehk 1804 kriminaalasjale. Eurojusti unikaalne vahend – koordineerimisnõupidamised – tõid Eurojusti kokku 1882 välispartnerit, kelle hulka kuulusid prokurörid, kohtunikud ja politseiametnikud, selleks, et optimeerida tegevust, võimaldada tegevuste koordineerimist, strateegilist ja operatiivkoostööd ning lahendada menetluslikke ja praktilisi probleeme, mis tulenevad Euroopa Liidu 30 õigussüsteemi erinevusest. Lisaks pakkusid koordineerimiskeskused efektiivset tuge reaalajas.

Ühised uurimisrühmad koos koordineerimisnõupidamiste ja –keskustega aitavad liikmesriikidel juhtumitega seotud olulist teavet koguda ja seostada. Tänu neile vahenditele on koostöö kiire ja tulemustele orienteeritud.

Eurojust jätkas ühiste uurimisrühmade loomise ja nende töö korraldamise toetamist ning Eurojusti poolt toetavate ühiste uurimisrühmade arv kasvas enam kui 20 protsenti. Ka tõusis Eurojusti poolt rahastatavate ühiste uurimisrühmade arv oluliselt, mis näitab, et liikmesriigid kasutavad seda vahendit üha enam.

Seekordne aruanne keskendub Euroopa vahistamismäärusele ning narkokaubanduse ja küberkuritegudega seotud väljakutsetele ning parimatele praktikatele. Eurojust on seoses narkokaubanduse, küberkuritegude ning Euroopa vahistamismäärusega korraldanud kolm seminari.

Narkokaubanduse seminar oli pühendatud kontrollitud tarnetele, uutele psühhoaktiivsetele ainetele ning nende lähteainetele, küberkuritegevuse seminar keskendus tõendite lubatavusele ning Euroopa vahistamismääruse seminari fookuses olid Euroopa vahistamismääruse kasutamisega seotud probleemid ning parimad praktikad. Need valdkonnad toovad teemaga seotud isikutele kaasa olulisi väljakutseid ja raskusi ning efektiivsete lahenduste leidmiseks tuleb meil tihedat koostööd teha.

Samuti keskendume BlackShadesi küberkuritegevuse juhtumile, mis on üks 2014. aasta paljudest edulugudest. Nende edulugude taga on Eurojusti suurem tunnustamine ja kasutamine, mida tõendab ka juhtumite arvu kasv.

Jätkatakse liikmesriikide uurimisasutuste ja prokuratuuride vahelise koordineerimise ja koostöö toetamist ning tugevdamist raskete piiriüleste kuriteojuhtumitega tegelemisel ning koostöö parandamiseks kolmandate riikidega. Aastal 2014 allkirjastas Eurojust koostöölepinge Moldovaga, tugevdas suhteid JSK agentuuridega ning allkirjastas vastastikuse mõistmise memorandumid FRA ja EMCDDAga.

Lõpule viidi kuues vastastikuse hindamise ring ning Eurojust võttis soovitude rakendamiseks vastu tegevuskava. Aastal 2014 algas ka välishindamisega seotud töö. Need hindamised aitavad kaasa Eurojusti efektiivsele ja tõhusale toimimisele.

Eurojustiga ühines kuus uut riiklikku liiget ning 2015. aastal oodatakse uue sideprokuröri saabumist Šveitsist.

Selleks, et efektiivselt ennetada raskeid piiriüleseid kuritegusid ja terrorismi ning kuritegevusega võidelda, on oluline omada multidistsiplinaarset lähenemist, mis põhineks paremal erinevate osapoolte vahelisel infovahetusel ning suuremal kättesaadavate vahendite kasutamisel. Eurojust on Euroopa Liidu asutusena pühendunud sellele, et täita oma rolli õiguslase ja juriidilise ekspertiisi keskusena ning teha koostööd kõigi seotud partneritega.

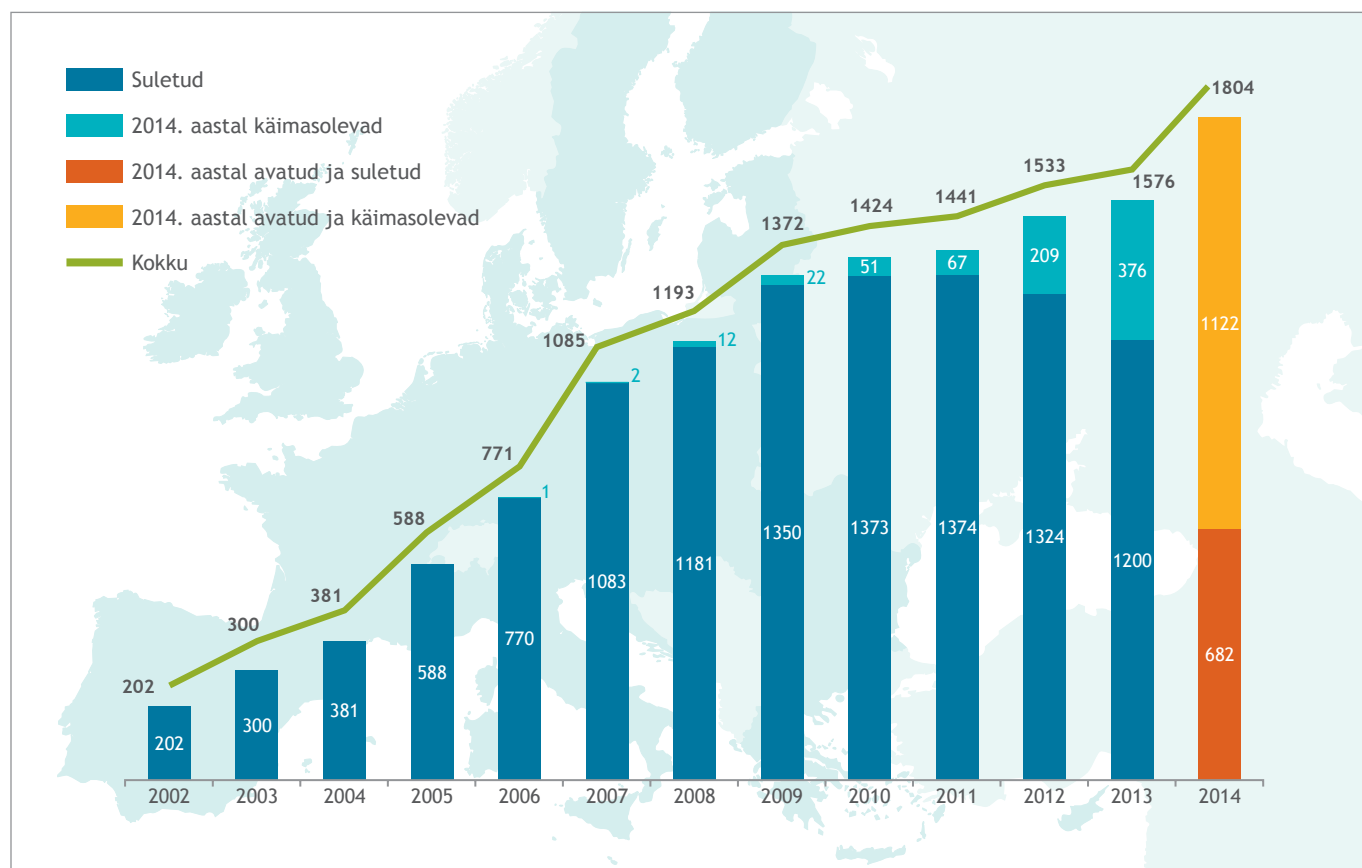
Loodan, et naudite käesoleva aruande lugemist.

Michèle CONINSX
Eurojusti president

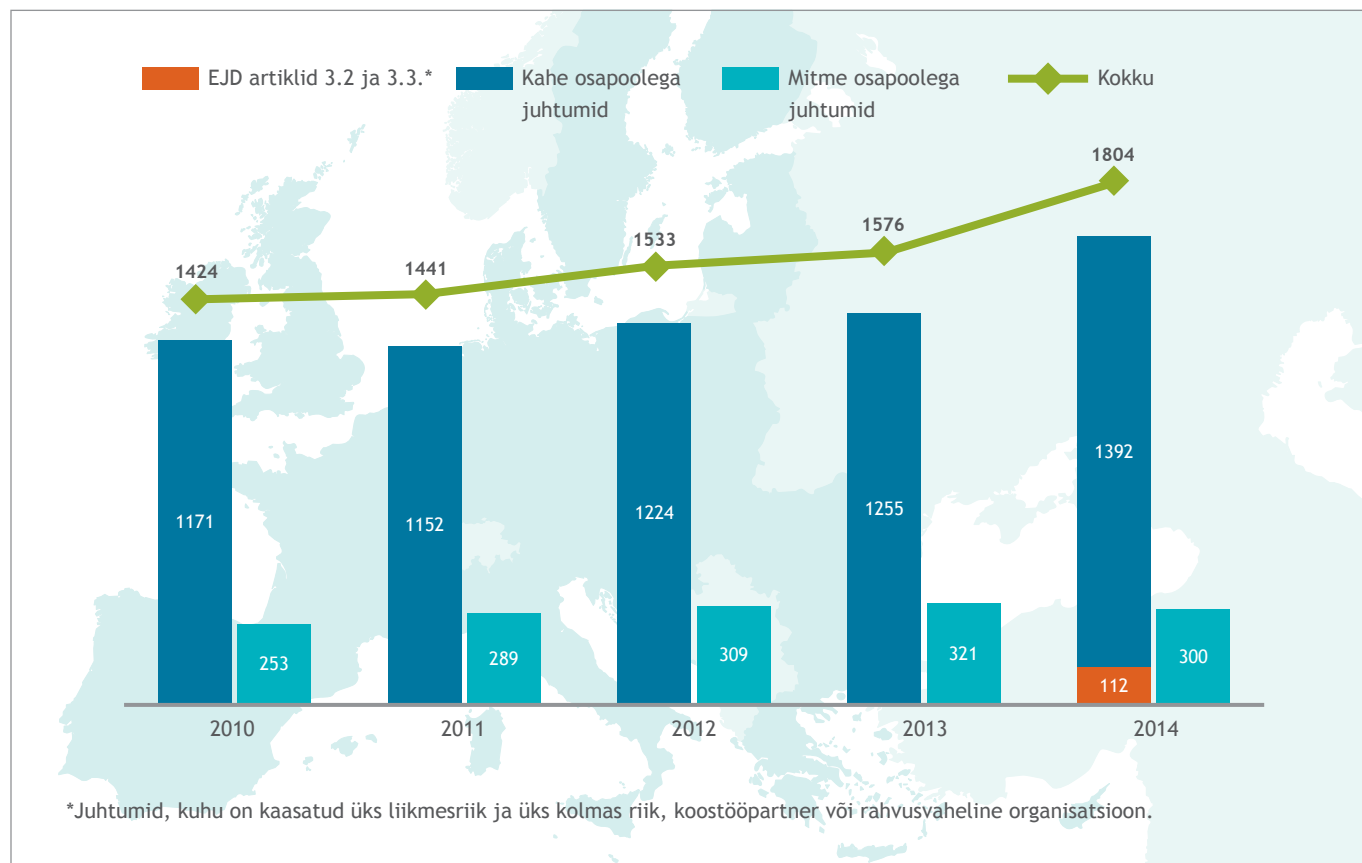
Kokkuvõte

- ▶ **Kriminaalasjade arv**, mille puhul liikmesriigid taotlesid raskete piiriüleste kuritegude tõkestamisel Eurojusti abi, kasvas 2013. aasta 1576 kriminaalasjalt 2014. aastal 1804 kriminaalasjale ehk 14,5%.
- ▶ Riiklike asutuste vahelise koordineerimise ja koostöö toetamiseks kasutati **koordineerimisnõupidamisi** (197), **koordineerimiskeskuseid** (10) ja **ühiseid uurimisrühmi** ning Europoli (98) ja OLAFi (3) osalus Eurojusti koordineerimisnõupidamistel kasvas.
- ▶ Eurojusti poolt toetatud ühiste uurimisrühmade arv oli 122, millest 45 olid uued, 2014. aastal moodustatud uurimisrühmad. Eurojust rahastas ka 67 ühist uurimisrühma.
- ▶ **Eurojusti tegevus kriminaalasjade alal** tõusis järgmiste kuriteoliikide puhul: narkokaubandus, pettused, küberkuritegevus, Euroopa Liidu finantshuve kahjustavad kuriteod, illegaalne immigratsioon, korruptsioon ja rahapesu.
- ▶ Seoses **Euroopa vahistamismääruste** täitmisega paluti Eurojusti abi 266 korral. Lisaks keskendus Eurojust oma tegevuses Euroopa vahistamismäärusele, koostas sellega seotud tegevuste ja kogemuste kohta aruandeid ning korraldas antud teemal ka strateegilise seminari.
- ▶ **Turvalised võrguühendused** loodi kuue liikmesriigiga, mis teeb ühenduste koguarvuks 11. Ühenduste eesmärgiks on võimaldada turvalist infovahetust.
- ▶ Eurojust osales 2014–2017 poliitikatsükli ning 2015. aasta **operatiivsete tegevusplaanide** väljaarendamises. Eurojust määras ka EC3 keskusesse ühe kolleegiumi liikme.
- ▶ Eurojust korraldas kaks **strateegilist seminari** kombineerituna **konsultatiivfoorumi kohtumistega**, kui ELi eesistujariikideks olid vastavalt Kreeka ja Itaalia.
 - „Euroopa vahistamismäärus: kuidas liikuda edasi?” ning 7. konsultatiivfoorumi kohtumised 10. ja 11. juunil.
 - „Kuritegelikul teel saadud tulu külmutamise ja konfiskeerimisega seotud koostöö parandamine: praktiku lähenemine” ning 8. konsultatiivfoorumi kohtumine 11. ja 12. detsembril.
- ▶ Eurojust korraldas ka kolm **strateegilist nõupidamist** ning ühe **taktikalise nõupidamise**.
 - *Iga-aastane terrorismialane strateegiline nõupidamine 4. juunil ning terrorismialane taktikaline nõupidamine 5. juunil.*
 - *Narkokaubanduse alane strateegiline nõupidamine 29.-30. septembril.*
 - *Strateegiline nõupidamine „Küberkuritegevus: 21. sajandi väljakutsetele vastu seismine” 19. ja 20. novembril.*
- ▶ Eurojust korraldas Eurojusti kontaktasutuste ja si-deprokuröride vahelise nõupidamise 16. ja 17. oktoobril ning 2. Eurojusti riiklike korrespondentide nõupidamise 27. novembril.
- ▶ Eurojust avaldas muu hulgas CBRN-E käsiraamatu, terrorismialaste kohtuotsuste ülevaate ning keskonnakuritegude strateegilise projekti aruande.
- ▶ Käesolevas aruandes käsitleb Eurojust ka väljakutseid ja parimaid praktikaid seoses kontrollitud tar- netega, uute psühhoaktiivsete ainetega ning nende lähteainetega, ning küberkuritegevuse juhtumite korral tõendite kogumise ja lubatavusega.
- ▶ Eurojust sõlmis **koostööleppe** Moldovaga 10. juu- lil ning **vastastikuse mõistmise memorandum** EMCDDAga 15. juulil ja FRAGA 3. novembril.
- ▶ **Eurojusti eelarve** aastal 2013 oli 33,6 miljonit eu- rot. Eelarve täitmise määr oli 99,82%.
- ▶ Lõpule viidi kuues vastastikuse hindamise ring ning nõukogu võttis lõpparuande vastu detsembris.
- ▶ Eurojusti otsuse artiklile 41 vastav välise hindamise projekt sai alguse 2014. aastal.
- ▶ Eurojust avaldas oma uue **mitmeaastase strate- giakava aastateks 2016–2018**.
- ▶ Kolleegium panustas aprillis Eurojusti regulatsioo- ni tööversiooni kirjutamisesse. Nõukogu võttis selle töödokumendi osalise üldise lähenemise vastu det- sembris.

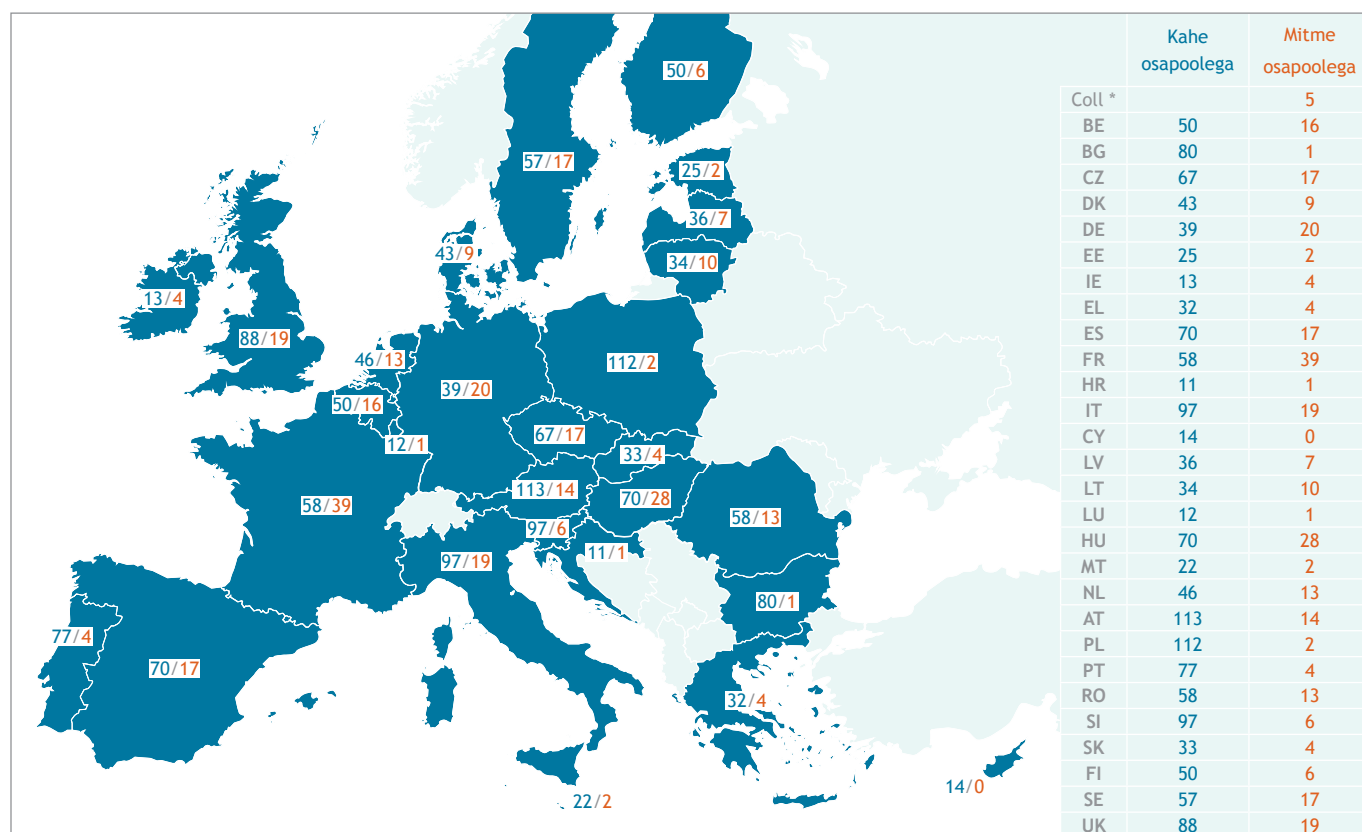
Käsitletud juhtumid 2002-2014

Kahe või enama osapoollega juhtumid 2010-2014

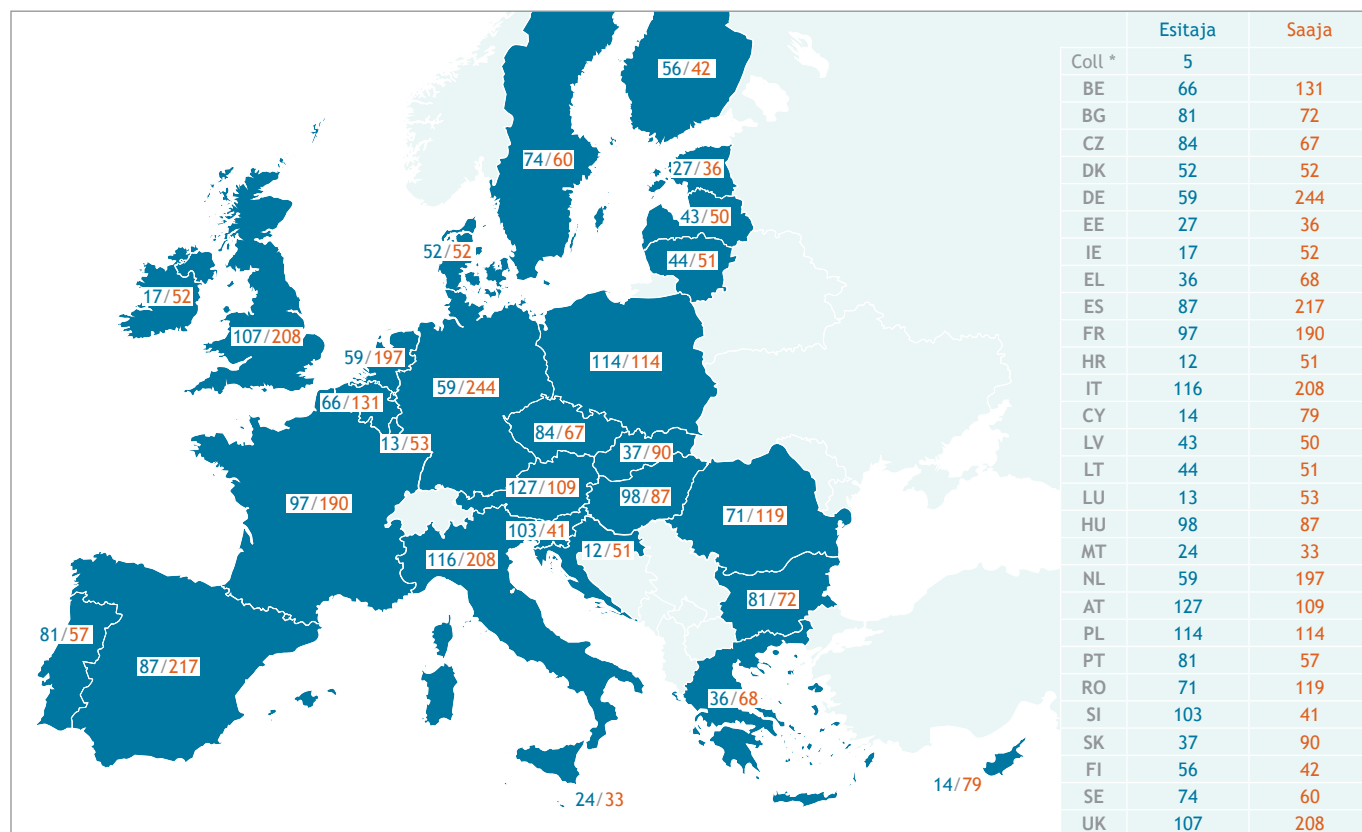

Kahe/mitme osapoolega juhtumeid liikmesriigi kohta

*Kolleegeiumi poolt registreeritud juhtumid ei ole kaardil välja toodud, vaid esinevad ainult tabelis.

Taotlusi esitanud/saanud liikmesriigid

*Kolleegeiumi poolt registreeritud juhtumid ei ole kaardil välja toodud, vaid esinevad ainult tabelis.

Eurojust College of National Members 2014

Michèle Coninsx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenbergh, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

Francesco Lo Voi, Italy

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Donatella Frendo Dimech, Malta

Han Moraal, Netherlands

Ingrid Maschl-Clausen, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Harri Tiesmaa, Finland

Leif Görts, Sweden

Frances Kennah, UK

Lühiülevaade Eurojustist / Eurojusti töövahendid

1.1 Lühiülevaade Eurojustist

Mis? Eurojust on Euroopa Liidu õigusosalase koostöö üksus. 2002. aastal loodud Euroopa Liidu organina on Eurojusti eesmärgiks stimuleerida ja parandada liikmesriikide pädevate ametiasutuse omavahelist juurdluste ja süüdistuste esitamise koordineerimist ning nende omavahelist koostööd seoses raskete piirülestest kuritegudega, eriti organiseeritud kuritegevuse korral. Liikmesriigi palvel võib Eurojust pakuda abi ka juurdluste ja süüdistuste esitamise korral, mis on seotud kindla liikmesriigi ja kolmanda riigiga, kui sõlmitud on koostöölepe Eurojusti ja nimetatud kolmanda riigi vahel või kui on oluline huvi sellist abi pakkuda. Liikmesriigi või Euroopa Komisjoni palvel võib Eurojust pakkuda abi ka juurdluste ja süüdistuste esitamise korral, mis on seotud ainult konkreetse liikmesriigi ja Euroopa Ühendusega.

Kes? Eurojusti kolleegium (kolleegium) koosneb 28 riigi esindajatest, kes on oma ametilt prokurörid, kohtunikud või samaväärse pädevusega politseiametnikud, kelle on lähetanud iga liikmesriik. Liikmesriikide liikmete igapäevane töökoht asub Eurojusti peakontoris Haagis.

Enamikke liikmesriikide liikmeid abistab asetäitja või assistent. Eurojusti toetab haldusosakond ning selle koosseisu kuuluvad Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku sekretariaat, ühiste uurimisrühmade meeskondade ekspertide võrgustik (JIT-võrgustik) ning Euroopa kontaktasutuste võrgustik seoses genotsiidi, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude eest vastutavate isikutega (genotsiidivõrgustik). Lisaks osalevad Eurojusti töös sideprokurörid Norrast ja Ameerika Ühendriikidest. Eurojustis töötavate inimeste koguarv, sealhulgas kolleegiumi liikmed, on umbkaudu 350.

Kuidas? Eurojusti võtmerollide ja volituste hulka kuulub liikmesriikide pädevate ametiasutuste abipalvetele vastamine. Lisaks on Eurojust volitatud liikmesriikidelt paluma teatavate aktide eeluurimist või kohtu alla võtmist. Liikmesriikide liikmed teostavad Eurojusti mandaati koordineerida riiklike ametiasutuste tööd kriminaaljuurdluste ja süüdistuste esitamise igas etapis.

Koordineerimisnõupidamised. Koordineerimisnõupidamised on unikaalseks ja efektiivseks õigusosalase koostöö vahendiks. Nad ühendavad liikmesriikide ja kolmandate riikide õigusasutusi ning õiguskaitseorganeid ning võimaldavad informeeritud ja eesmärgipäraseid operatsioone piirülestest kuritegude puhul. Koordineerimisnõupidamiste käigus on võimalik lahendada õiguslikke ja praktilisi raskusi, mis tekivad 30 Euroopa Liidus oleva õigussüsteemi erisuste tõttu.

Koordineerimiskeskused. Koordineerimiskeskustel on väga oluline roll operatsioonide käigus, mil need pakuvad reaalselt tuge ühistegevuse läbiviimisel, koordinee-

rimist ning kohest järeltegevust vara arestimise, isikute vahistamise, hoonete/ettevõtete läbiotsimiste, arestismääruste ning tunnistajate ülekuulamiste puhul.

Ühised uurimisrühmad. Eurojust rahastab ning pakub oma ekspertteadmisi ühiste uurimisrühmade loomiseks ning nende tegevusega seotud vajaduste rahuldamiseks. Ühine uurimisrühm koosneb prokuröridest, kohtunikust ja õiguskaitseorganite esindajatest. Ühine uurimisrühm luuakse kindlaks perioodiks ja kindlal eesmärgil kirjajaliku kokkuleppega asjasse puutuvate riikide vahel. Ühiste uurimisrühmade abil on võimalik kriminaaljuurdlusti ühes või mitmes asjaga seotud riigis palju efektiivsemalt läbi viia.

Välissuhted. Eurojusti töö aluseks on stabiilsed suhted mitmete partneritega. Kokkulepete alusel toimub eriti tihe koostöö riiklike ametiasutuste ja ELi institutsioonide ning partnerite vahel: Euroopa Komisjon; Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik (EJN); Europol; Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF); Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur (Frontex); Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA); Euroopa Politseikolledž (CEPOL); Euroopa õigusosalase koolituse võrgustik (EJTN); Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (FRA) ning rahvusvahelised organid: INTERPOL, Ladina-Ameerika rahvusvahelise õigusosalase koostöö võrgustik (IberRed) ning ÜRO Narkootikumide ja Kuritegevuse Büroo (UNODC). Lisaks on Eurojust allkirjastanud koostöölepped Liechtensteini, Šveitsi, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi, Ameerika Ühendriikide, Norra, Islandi ja Moldovaga.

1.2 Eurojusti töövahendid

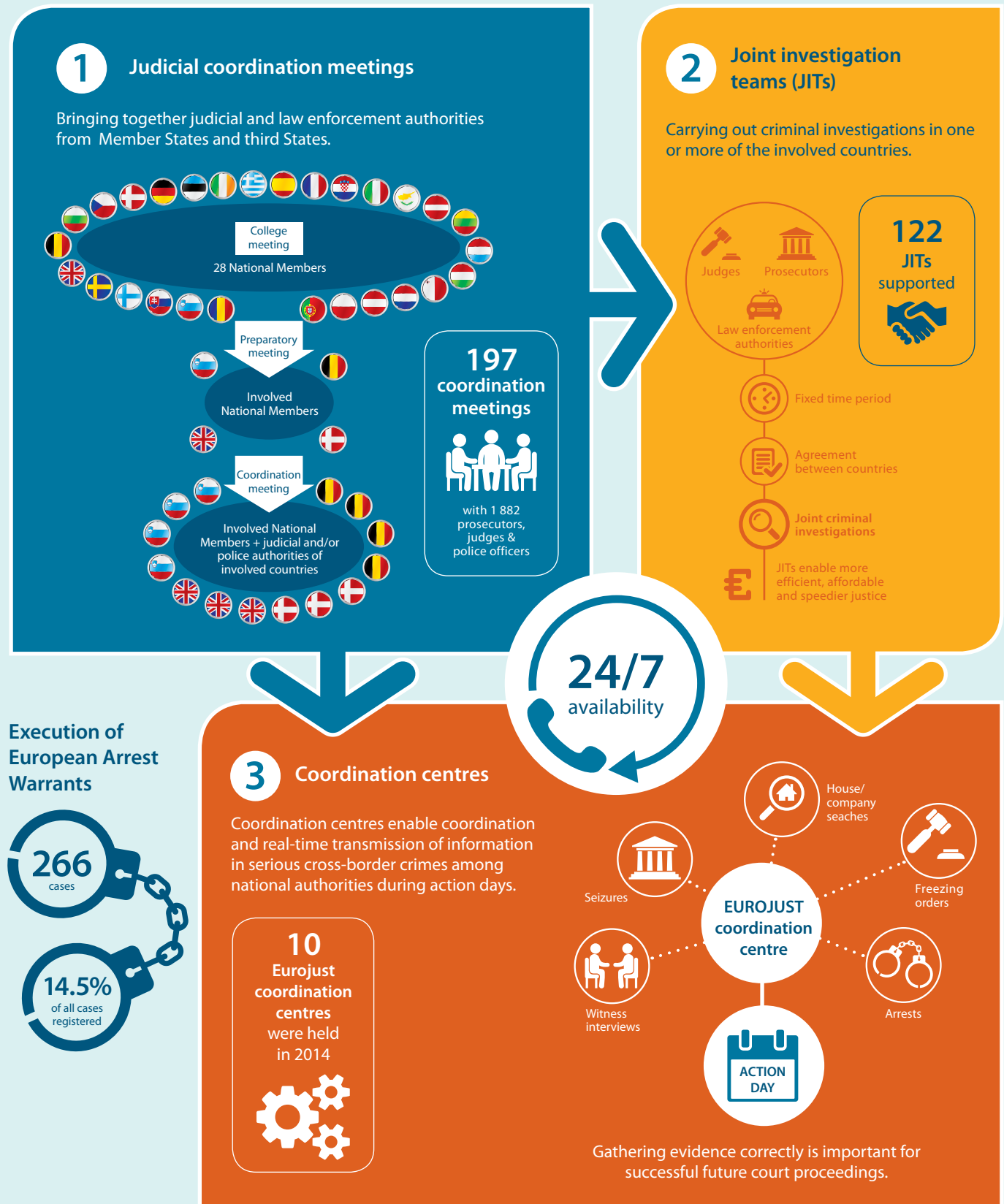
1.2.1 Koordineerimisnõupidamised

Eurojusti koordineerimisnõupidamised on ainulaadseks vahendiks rahvusvahelises koostöös kriminaalasjade alal. Pakkudes õigusosalast ja praktilist ekspertiisi ning materiaalselt toetust (näiteks ruumid nõupidamiseks, kvaliteetsed tõlketeenused, reisikulude kompenseerimine kuni kahele osalejale liikmesriigi kohta, majutus) toob Eurojust kokku liikmesriikide ja ka kolmandate riikide õigusorganid ja uurimisasutused, liikudes seega veelgi kaugemale kunagisest revolutsioonilisest õigusorganite vahelisest otsese suhtluse põhimõttest ning edendades vastastikust usaldust.

Informaalses, kuid siiski professionaalses, töökeskkonnas saavad uurijad, prokurörid ja kohtunikud omavahel seotud eeluurimiste kohta otse infot vahetada ning neil on võimalus ilma keelebarjäärideta arutleda ja koha peal

Eurojust at work

Eurojust's core business is to assist the competent authorities of EU Member States when they deal with serious cross-border organised crime.

kokku leppida strateegiates, kuidas paremini juurdlusti koordineerida (võimalikeks viisideks on näiteks ühise tegevuspäeva planeerimine, mida võib toetada ka koordineerimiskeskus, ühise uurimisrühma loomine, jurisdikt-

Juhtumi näide

Üht organiseeritud kuritegelikku ühendust kahtlustati lubamatus jäljendamises (erinevate Euroopa riikide müügipunktidest ja sularahaautomaatidest maksekaardiandmete varastamises) ning tühjade kaartide (mis olid teiste riikide hulgas valmistatud Kambodžas, Panamas, Ecuadoris ja Kolumbias) abil pettusega raha väljavõtmises. Rumeenia esindus Eurojusti juures kutsus kokku koordineerimismisnõupidamise veendumaks, et antud organiseeritud kuritegelik ühendus tegutses ka Prantsusmaal, Saksamaal, Rootsis, Taanis, Norras ja Hispaanias. Samuti sooviti kindlaks teha, kas nimetatud riikides olid käimas vastavad juurdlustused. Kuna kaks Rumeenia juhtumit olid omavahel seotud, oli juurdlus mõningase ajalise surve all, sest oluline oli saavutada edukas süüdistuse esitamine, tihe koostöö ja tegevuste koordineerimine teiste riikidega.

Koordineerimismisnõupidamise käigus vahetati liikmesriikide juhtumeid puudutavat infot ning arutleti lisasammude üle, mis võiksid võimaldada Rumeenia poolt saadetud vastastikuse õigusabi taotluste rahuldamist. Seoses Ühendkuningriigile saadetud vastastikuse õigusabi taotlusega, mille eesmärgiks oli määrata kindlaks kahtlusallaste asukoht ning viia läbi telefonivestluste pealtkuulamine, selgitasid Ühendkuningriigi ametiasutused, et vaja on vastastikuse õigusabi lisataotlust. Saksa ametiasutused selgitasid, et prokuröri on tarvis avada kohtuasi Saksamaal kindlustamiseks, et õiguskaitse tasandil vahetatavat informatsiooni oleks võimalik kasutada Rumeenia kohtumenetlustes. See info oli Rumeenia menetlustele olulise tähtsusega.

Koordineerimismisnõupidamisel tõi Eurojust välja organiseeritud kuritegeliku ühenduse liikumise Euroopas ning neis riikides, mis olid alles hiljuti ühenduse sihtideks saanud, rõhutades sealjuures vajadust edasise uurimise järele.

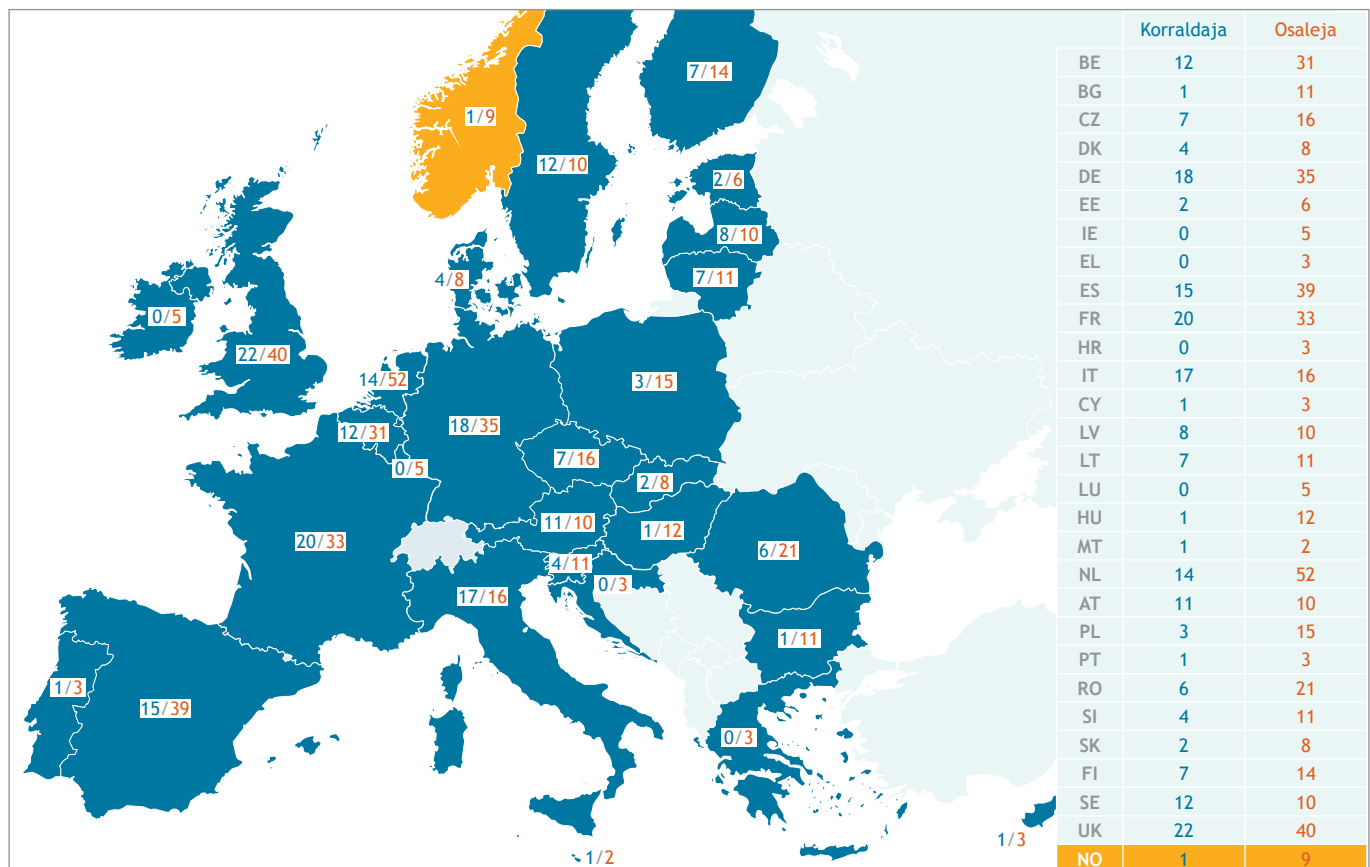
Juhtum oli 2014. aastal avatud.

sioonikonfliktide kindlaks määramine ning nende konfliktide ennetamises või lahendamises kokku leppimine läbi menetluste üleandmise või lihtsalt uurides viise, kuidas vastastikuse õigusabi palvete rahuldamisel või vastastikuse tunnustuse instrumentide rakendamisel probleeme ennetada või kõrvaldada). Lisaks operatsioonidega seotud küsimustele tegeletakse efektiivselt ka õiguslaste väljakutsetega (näiteks politsei poolt vahendatud info kohtulik kasutamine, pangaturvalisuse reeglid, õigusabi ülekuulamistel) ja lahendatakse neid. Selles toetavad riiklike ametiasutusi kõrge kvalifikatsiooniga professionaalid, kellest enamik on ise prokurörid ja kohtunikud, kes saavad pakkuda oma ekspertteadmisi, mis on omandatud Eurojustis töötamise käigus, ning toetada oma riiklike ametiasutusi erinevate juurdluste ulatusliku analüüsiga, mis aitab luua üldpilti, milles iga pusletükk sobitub oma kohale, ning juhtida tähelepanu töös eelnevalt märkamatuks või tähelepanuta jäänud dimensioonidele.

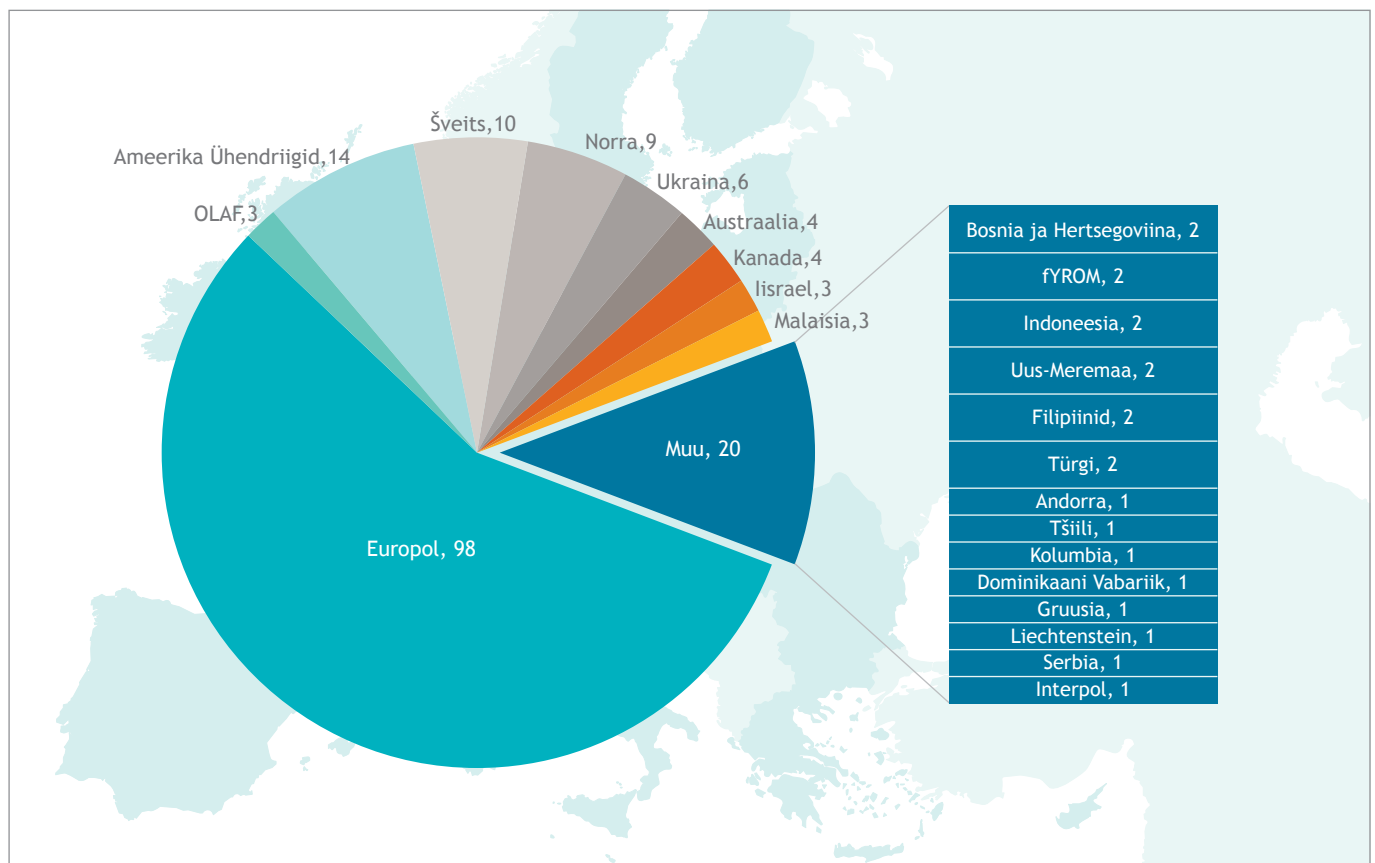
Eurojust on teadlik selle tööriista unikaalsusest ja tõhususest ning on seetõttu teinud pidevat tööd selle edendamise ja parendamise nimel. Aastal 2014 jäi Eurojustis peetud koordineerimismisnõupidamiste arv stabiilseks pärast selle arvu olulist tõusu aastal 2011. Kõige rohkem taotlusi koordineerimismisnõupidamiste korraldamiseks esitasid Ühendkuningriik, Prantsusmaa ja Saksamaa, samas kui kõige enam osalemispalveid esitati Hollandile, Ühendkuningriigile ning Hispaaniale. Kolmandaid riike kaasati 41 koordineerimismisnõupidamise korral, millest suurem osa puudutas Ameerika Ühendriike, Šveitsi ja Norrat. Europol osales 98 sellisel koosolekul, OLAF kolmel ning INTERPOL ühel.

Asjaolu, et peetud koordineerimismisnõupidamiste arv oli veidi väiksem kui Eurojustis registreeritud juhtumite arv, peegeldab Eurojusti jätkuvaid püüdlusi seda vahendit edendada ja parandada, valides välja juhtumeid, mille korral on koordineerimismisnõupidamiste koosoleku pidamine sobilik. Mõne juhtumi korral on parimaks lahenduseks koordineerimismisnõupidamist mitte pidada, kuna Eurojusti eesmärged on võimalik saavutada ka vähemkulukate vahendite abil. Samas kui koordineerimismisnõupidamine on vajalik, kasutatakse sageli organisatsioonilisi- ja kuluvahendeid, nagu näiteks: (a) kaasjuhitud koosolekud, mille käigus kaks riiklikku esindust peavad ühise nõupidamise ning tegelevad kahe omavahel seotud juhtumiga; (b) nõupidamised, mille korraldab üks riiklik esindus selleks, et tegeleda samaaegselt mitme omavahel seotud juhtumiga; ning (c) videokonverentsid, mis aastal 2014. võimaldasid osapooltel võtta osa üheksast koordineerimismisnõupidamisest.

Kolleegium võttis 8. aprillil vastu Eurojusti koordineerimismisnõupidamiste konfidentsiaalsust ja avalikustamist puudutavad juhised, mille eesmärgiks on anda nõu selle osas, millised on parimad viisid tegelemaks koordineerimismisnõupidamiste käigus tekkivate tundlike õigusküsimustega.

Koordineerimisnõupidamistesse kaasatud kolmandad riigid, koostööpartnerid ja rahvusvahelised organisatsioonid

Juhtumi näide

Belgia võimud uurisid organiseeritud kuritegelikku ühendust, mis tegutses Belgias, Bulgaarias, Hollandis ja Rumeenias. Väidetavalt sooritas organiseeritud kuritegelik ühendus ulatuslikke pettusi, sealhulgas sotsiaalkindlustuse seaduse rikkumisi. Alates 2007. aastast oli umbes 100 Rumeenia töölist võetud ebaseaduslikult tööle Hollandi ja Rumeenia kodanike poolt Belgia ehitussektoris ning asjasse olid kaasatud ka mitmed Belgia ja Bulgaaria ettevõtted. Belgia ehitusettevõtteid kahtlustati nimetatud Rumeenia tööliste kasutamises ning sellega töötajate mitteamalise palkamise keelu rikkumises. Rumeenia töölistel olid fiktiivselt lähetatud Hollandi ettevõtete poolt Bulgaaria ettevõtete kaudu või vääralt Belgia ettevõtete poolt füüsilistest isikutest ettevõtjatena registreeritud.

Belgia palvel korraldas Eurojust kaks koordineerimisnõupidamist. Esimesel nõupidamisel 2013. aasta mais kirjeldasid Belgia võimud Belgias toimumas olevat juurdlust. Kuigi juhtumiga oli seotud mitu liikmesriiki, selgus nõupidamise käigus, et juurdlused olid käimas ainult Belgias ning seetõttu oli ebatõenäoline, et kohtu alla andmine võiks toimuda teistes liikmesriikides. Lisaks sooviti muuta Belgia vastastikuse õigusabi palvet Hollandile. Hollandi ametivõimud täpsustasid, milline lisainfo on vajalik. Bulgaaria ametivõimud selgitasid, et Bulgaaria pangakontodega seotud infopäring vajab enne täitmist ülemkohtu nõusolekut Bulgaarias kehtivate salastatuse nõuete tõttu.

Teisel nõupidamisel, mis toimus 2014. aasta veebruaris, hinnati kõigis asjaga seotud liikmesriikides ühel ja samal päeval samaaegsete ülekuulamiste ja läbiotsimiste läbiviimisega seotud praktilisi ja õiguslikke väljakutseid. Üks võimalikke õiguslikke väljakutseid puudutas ülekuulamisi Hollandis, mille läbiviimisel oleks olnud vajalik Belgia uurimist teostava ametniku juuresolek. See asjaolu tekitas kahtlusi selle osas, kas meede vastab Euroopa inimõiguste kohtu poolt Salduzi juhtumi puhul kehtestatud pretsedendiõigusele ning Belgia Salduzi seadusele. Vastavalt nimetatud õigusaktile on kahtlusalusel õigus õigusabile esimese (politsei poolt läbi viidava) ülekuulamise ajal.

Tunnistades asjaolu, et nimetatud õigusaktid võivad olla tagajärjed tunnistuste tõenditena kasutamisele, nõustasid osalejad, et Belgia uurimist läbi viiv kohtunik esitab *ex officio* nõude, et ülekuulamistel viibiks jurist. Samaaegselt läbiviidavate tegevuste võimalike tulemuste hindamise järgselt otsustasid osalejad korraldada ühistegevuspäeva 2014. aasta aprillis ning luua koordineerimiskeskuse Eurojusti juures.

Ühisoperatsiooni eesmärgiks oli ennetada kuritahtlikke kokkuleppeid ning tõendite hävitamist ning pidurda suuremate kahjude tekitamist Belgia ja Hollandi võimudele. Samaaegselt toimunud tegevuste tulemuseks oli 19 hoone läbiotsimine, 30 läbiotsimist ehitusplatsidel ning 42 üle kuulatud inimest.

1.2.2 Koordineerimiskeskused

Koordineerimiskeskused pakuvad unikaalset võimust reaalajas info vahetamiseks ning tsentraliseeritud koordineerimist erinevates riikides samaaegsete operatsioonide läbiviimiseks, muu hulgas vahistamismääruste täitmiseks, vara läbiotsimiseks ning arestimiseks. Koordineerimiskeskused kiirendavad selliste meetmete rakendamiseks hädavajaliku lisainfo õigeaegset edastamist ning vastastikuse õigusabi palvete vahendamist.

Ühiste tegevuspäevade läbiviimise toetamiseks loodi Eurojustis kümme koordineerimiskeskust, mille kor-

raldajateks olid Belgia (1), Prantsusmaa (1), Soome (1), Tšehhi (1), Hispaania (2), Itaalia (2) ja Holland (2) ning milles osalesid ka teised liikmesriigid, sealhulgas Belgia (4) ja Ühendkuningriik (4). Mitmel ühistegevuspäeval osalesid ka Europol (9) ja Ameerika Ühendriigid (2).

Kuriteoliikideks, millega tegeleti, olid muu hulgas kelmused ja pettused, küberkuritegevus, illegaalne immigratsioon ning narkokaubandus.

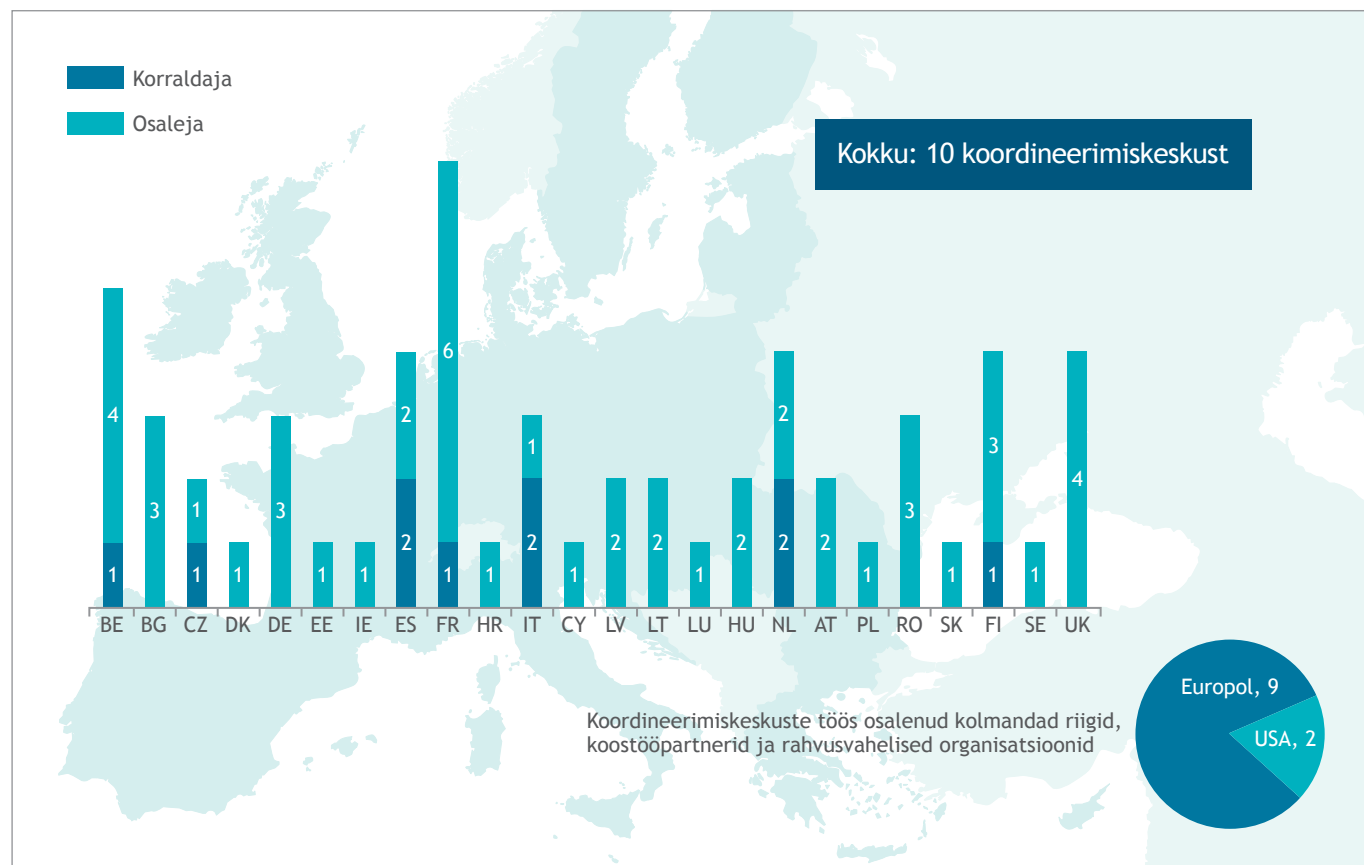
2014. aastal loodi Eurojustis 10 koordineerimiskeskust, mis võrrelduna 2013. aastal loodud seitsme koordineerimiskeskusega näitab selle vahendi populaarsuse kasvu

siseriiklike ametiasutuste ning Eurojustis asuvate riiklike esinduste seas piiriülese kuritegevuse vastases võitluses Euroopas. Need ühisoperatsioonid, mis kaasavad riikide kohtuorganeid, kinnitavad veelgi Eurojusti lisandväärtust.

Lisaks nende tegevustega seotud otsesele lisandväärtusele võivad koordineerimiskeskused mängida ka olulist rolli juhtumi õigusliku mõõtmise kujunemisel, eriti või-

maldades ennetada ja õigeaegselt lahendada keerukaid õigusküsimusi, mis tekivad enne ühistegevuspäevi ja nende käigus, nagu näiteks küsimused, mis tulenevad erinevatest siseriiklikest õigusraamistikest seoses varade konfiskeerimise ja arestimisega või Euroopa vahistamismääruste rakendamiseks kohalikel tasanditel kehtestatud menetlusnõuetega.

Koordineerimiskeskused

Juhtumi näide

Avastati mitmest organiseeritud kuritegelikust ühendusest koosnev võrgustik, mis juhtis keerukat alkohoolsete jookidega seotud karusellpettuse skeemi mitmes liikmesriigis. Alkohoolsete jookidega kaubeldi üle Euroopa läbi peegel- või fantoomliikumiste, mille aluseks olid võltsitud elektroonilised saatelehed (e-saatelehed), mis varjasid saadetiste tõelist lõpp-punkti, milleks oli enamikel juhtudel Ühendkuningriik, kus joogid turustati. Ebaseaduslikult maksmata jäetud aktsiisimaksu hinnanguline summa on kümnetes miljonites eurodes. Itaalia juhtum (operatsioon „Kokteil“) registreeriti 2013. aasta aprillis ning sellesse olid kaasatud Belgia, Prantsusmaa, Saksamaa, Holland, Rumeenia, Hispaania ja Ühendkuningriik.

Juhtum arenes kahes faasis. Esimese faasi (2013. aastal) käigus kogus ja analüüsis Eurojust riiklike ametiasutuste (näiteks toll ja õiguskaitseorganid) operatiivinfot, et tuvastada organiseeritud kuritegelike ühenduste

modus operandi ja kriminaalsed tegevusmustrid ning esitada võimalikud kohtulikud reageerimisvõimalused. Lisaks koordineeris Eurojust vastastikuse õigusabi palvete väljaandmist ja rakendamist ning korraldas kaks koordineerimisnõupidamist.

2014. aastal toimunud teises faasis koordineeris Eurojust riiklikel tasanditel rakendatud õiguskaitsevahendeid organiseeritud kuritegelike ühenduste vastu, luues selleks kaks koordineerimiskeskust, mis toetasid kahte erinevat ühistegevuspäeva, mis toimusid kuuekuulise vahega.

Esimese koordineerimiskeskuse tegevus toimus 2014. mais, millele järgnesid mitmed vahistamised, läbiotsimised ja varade arestimised Prantsusmaal ja Saksamaal ning mille käigus keskenduti Belgia juurdluse sihtmärkidele. Tulemuseks oli viis vahistamist ning teiste hulgas vahistati ka Belgia organiseeritud kuritegeliku ühenduse juhid. Muude tulemuste hulka kuulusid kolme pangakonto külmutamine Lätis; 23 läbiotsimist; sularaha, arvutite, sülearvutite, mobiiltelefonide, sõidukite ja muude kõrge väärtusega esemete arestimine.

Teise koordineerimiskeskuse tegevus toimus 2014. aasta novembris ning selle keskmes olid Itaalia kriminaalmenetluse sihtmärgid ja tulemuseks oli organiseeritud kuritegelike ühenduste 20 liikme, sealhulgas juhtide, vahistamine. Vahistamised toimusid Itaalias 14 riikliku vahistamismääruse alusel ning Saksamaal, Rumeenias ja Ühendkuningriigis kuue Euroopa vahistamismääruse alusel. Lisaks otsiti läbi 30 valdust ning arestiti finantsvara ja kinnisvara (sealhulgas mitu pangakontot), relvi, arvuteid, sõidukeid, mobiiltelefone ja dokumente.

Koordineerimiskeskuse lisandväärtus on ilmselge, kui vaadelda ühe käesoleva juhtumi peamise sihtmärgi, kelleks oli Itaalia kodanikust Ühendkuningriigi elanik, vastu väljastatud Euroopa vahistamismääruse rakendamise seotud asjaolusid. Ühistegevuspäeval tehti kõik ettevalmistused nimetatud vahistamise läbiviimiseks Ühendkuningriigi territooriumil. Kui ühisoperatsioonid algasid, sai aga koordineerimiskeskus infot, et nimetatud isik oli eelneval õhtul Hispaaniasse reisinud. Koordineerimiskeskus informeeris koheselt Eurojusti Hispaania riiklikku esindust, mis omakorda kaasas koheselt vastavad Hispaania ametiasutused, et kahtlustatu asukoht kindlaks määrata. Hispaania ametivõimud hakkasid isikut aktiivselt otsima, kuid teda ei leitud. Järgmise päeva esimestel tundidel said Ühendkuningriigi ametivõimud teada, et kahtlustatu on kirjas Hispaaniast Ühendkuningriigi Gatwicki lennujaama sõitva lennu reisijate nimekirjas. See info edastati läbi koordineerimiskeskuse Itaalia ja Hispaania ametivõimudele. Ring sai täis ning kahtlustatav arreteeriti Hispaaniast saabudes Gatwicki lennujaamas.

Selle juhtumi korral olid väljakutseteks organiseeritud kuritegelike ühenduste poolt kasutatud petuskeemi keerukus, nende võime liigutada suurtes kogustes alkohoolseid jooke liikmesriikide vahel asja uurivatele õiguskaitseorganitele peaaegu märkamatuks ning asjaga seotud erinevad õigussüsteemid. Koordineerimiskeskuste abil toetas Eurojust selliste tegevuste nagu vahistamised ja arestimised õigeaegset ja ühist läbiviimist, austades samas iga liikmesriigi menetlusgraafikut ja -nõudeid. Mõlemas koordineerimiskeskuses kasutas Europol mobiilset kontorit, et pakkuda operatsioonidele kohapealset lisatuge.

1.2.3 Teabevahetus ja Eurojusti kohtuasjade haldamise süsteem

Kohtuasjade haldamise süsteemiga seotud poliitikate väljaarendamine ja vastuvõtmine

Kohtuasjade haldamise süsteem on spetsiaalselt loodud andmebaas juhtumitega seotud andmete säilitamiseks ja töötlemiseks. See võimaldab Eurojusti tööd koordineerida, asjaga seotud pooltel andmetele ligi pääseda ning ristviidata. Samuti võimaldab see jälgida isikuandmete töötlemise

õiguspärasust. Aastal 2014 arendati välja kaks kohtuasjade haldamise süsteemi uuendatud versiooni, et parandada selle võimalusi ja kasutatavust. 2014. aasta esimesel poolel anti välja versioon CMS 3.5, et pakkuda laiemat valikut funktsioone andmete sisestamiseks ja töötlemiseks ning parandada vastavust andmekaitsereeglitega. 2014. aasta teisel poolel arendati välja ja testiti teist uusversiooni 4.0. CMS 4.0 antakse eeldatavalt välja 2015. aasta alguses ning võimaldab erinevatel kasutajagruppidel kohtuasjade haldamise süsteemile paindlikult ligi pääseda ning loob eeltingimused ENCSI kasutajate ligipääsuks CMSile. Sellega

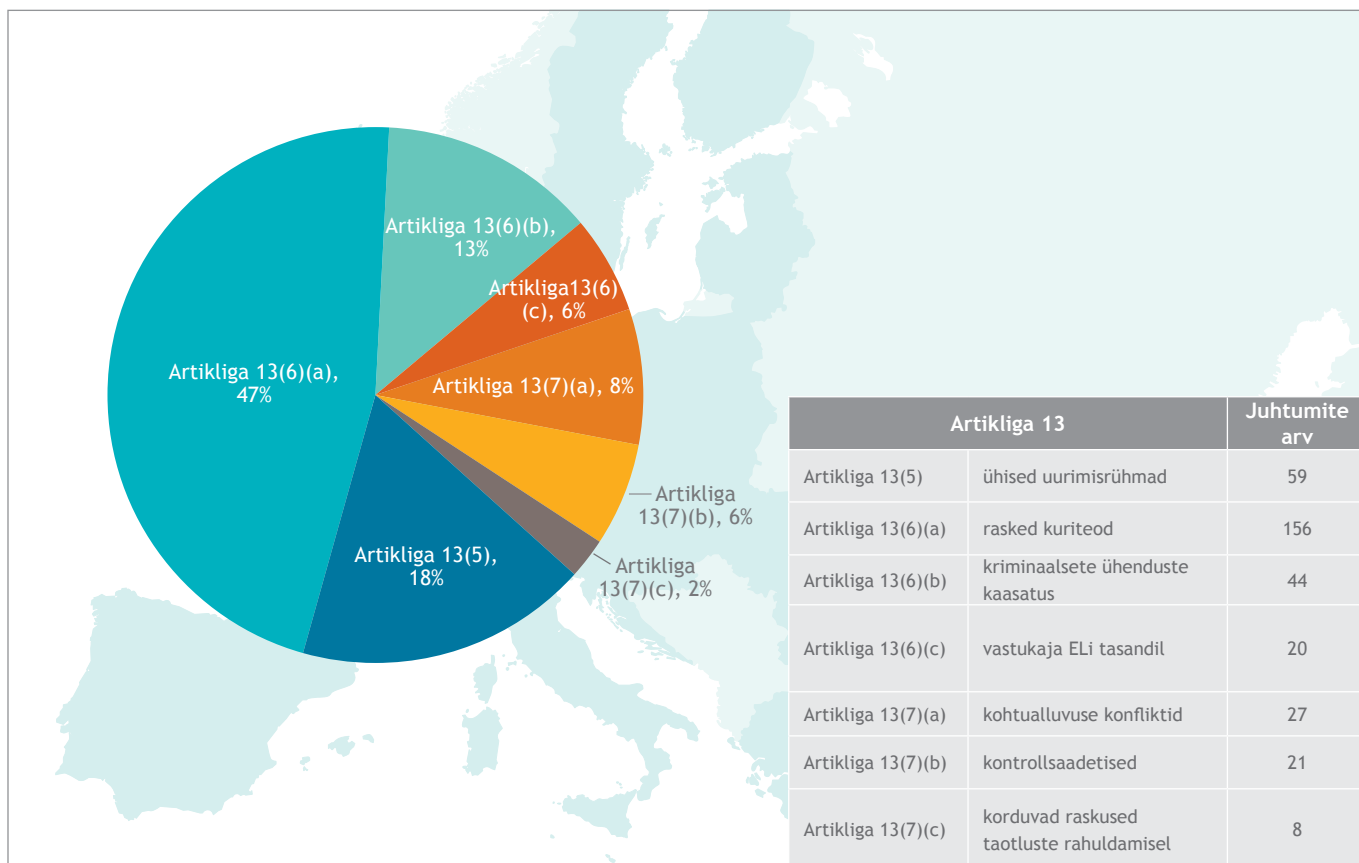
uuendatakse artikli 13 kohase nutika vormi automaatset importimist ning see parandab süsteemi reaktiivsust. Järgmine kohtuasjade haldamise süsteemi versioon CMS 4.1, mida hakatakse samuti rakendada aastal 2015, sisaldab olulisi uuendusi, mis võimaldavad Eurojusti isikuandmete töötlemise ja kaitsega seotud protseduuri reeglite artikli 19 kohast otsuste salvestamist.

Uued poliitika, mis on seotud kohtuasjade haldamise süsteemi kasutamise ja hooldamisega, võeti kolleegiumi poolt vastu 2014. aastal. Juulis vastu võetud „lähenemine andmete sisestamisele” tõi välja ühtsed standardid andmete sisestamiseks ning ühtsed töömeetodid, mida riiklikud esindused kasutama peavad hakkama. Oktoobris vastu võetud terviklik lähenemine laiendas kohtuasjade haldamise süsteemi mõistet, et hõlmata ka komponente, mida on süsteemi lisatud selle arendamise erinevates etappides. See annab aluse mitmete süsteemikomponentide haldamiseks ja muutmiseks ühtsel viisil.

Artikli 13 kohane nutikas vorm

Eurojusti otsuse artikli nr 13 kohaselt peavad riiklikud ametiasutused edastama Eurojustile mis tahes infot, mida on tarvis Eurojusti operatiivsete ülesannete täitmiseks. Artikli 13 kohane nutikas vorm on Eurojusti välja töötatud elektrooniline vorm, mis võimaldab riikide ametiasutustel sellise teabe struktureeritud edastamist Eurojustile.

Artikliga 13 seotud juhtumite arv

Aastal 2014 vaatas kolleegium rakendatava protsessi ning kogunenud kogemused üle ning arutas võimalikke tulevase arenguid seoses Eurojusti otsuse artikli 13 rakendamisega.

Kuuenda vastastikuse hindamise ringi käigus toodi välja vajadus muuta artikli 13 kohane vorm riiklikele ametiasutustele kasutajasõbralikumaks, mis oli novembris 2014 toimunud Eurojusti riiklike korrespondentide kohtumise üheks tulemuseks. Vormi kolm uuendatud versiooni avaldati 2014. aastal. Uuendused võimaldasid Horvaatia vormi alustada ja kohtuasjade haldamise süsteemi importida ning tõi sisse mitmesuguseid kohandusi vormi tekstis, mis parandasid selle selgust. 2014. aasta lõpus algatas Eurojust vormi lihtsustamise protsessi.

Eurojusti siseriiklike koordineerimissüsteemide ja kohtuasjade haldamise süsteemi vahelised ühendused

Aastal 2014 jätkus töö turvalise võrguühenduse projekti rakendamiseks. See projekt keskendub Eurojusti ja kõige 28 liikmesriigi vahel turvaliste võrguühenduste loomisele. Kasutusvalmis said ühendused Belgia, Ungari, Poola, Sloveenia, Soome ja Rootsi, mis tähendab, et toimivad turvalised ühendused on loodud kokku 11 liikmesriigiga (ühendused Bulgaaria, Tšehhi, Läti, Hollandi ja Rumeeniaga olid loodud varasemalt). Turvalised ühendused võimaldavad Eurojusti otsuse artiklist 12 tulenevate nõuete (võimalda-

da kõigi liikmesriikide siseriiklikele koordineerimissüsteemidele ligipääsu kohtuasjade haldamise süsteemile) ning artiklist 13 tulenevate nõuete (nutikate PDF-vormide vahetamine e-posti teel) täitmist ning parandavad Eurojusti ja liikmesriikide vahelist turvalist infovahetust.

1.2.4 Eurojust ja ühised uurimisrühmad

Ühised uurimisrühmad on efektiivseks operatiivvahendiks õiguskaitse- ja kohtuorganitele piiriüleste juurdluste korral õigusabi pakkumiseks. Ühise uurimisrühma liikmete võimalus jagada teavet otse, ilma vajaduseta ametlike taotluste järele, ning paluda teineteiselt otse juurdlusmeetmete rakendamist, samuti Eurojusti osalus otsese toe ja abi näol on jätkuvalt ja tõendatult väga suure väärtusega. Aastal 2014 toetasid liikmesriikide liikmed 122 ühist uurimisrühma ning loodi 45 uut uurimisrühma. Liikmesriikide liikmed osalesid kas vastavalt enda võimetele pädevate riiklike asutustena või Eurojusti nimel vastavalt Eurojusti otsuse artiklile 9.

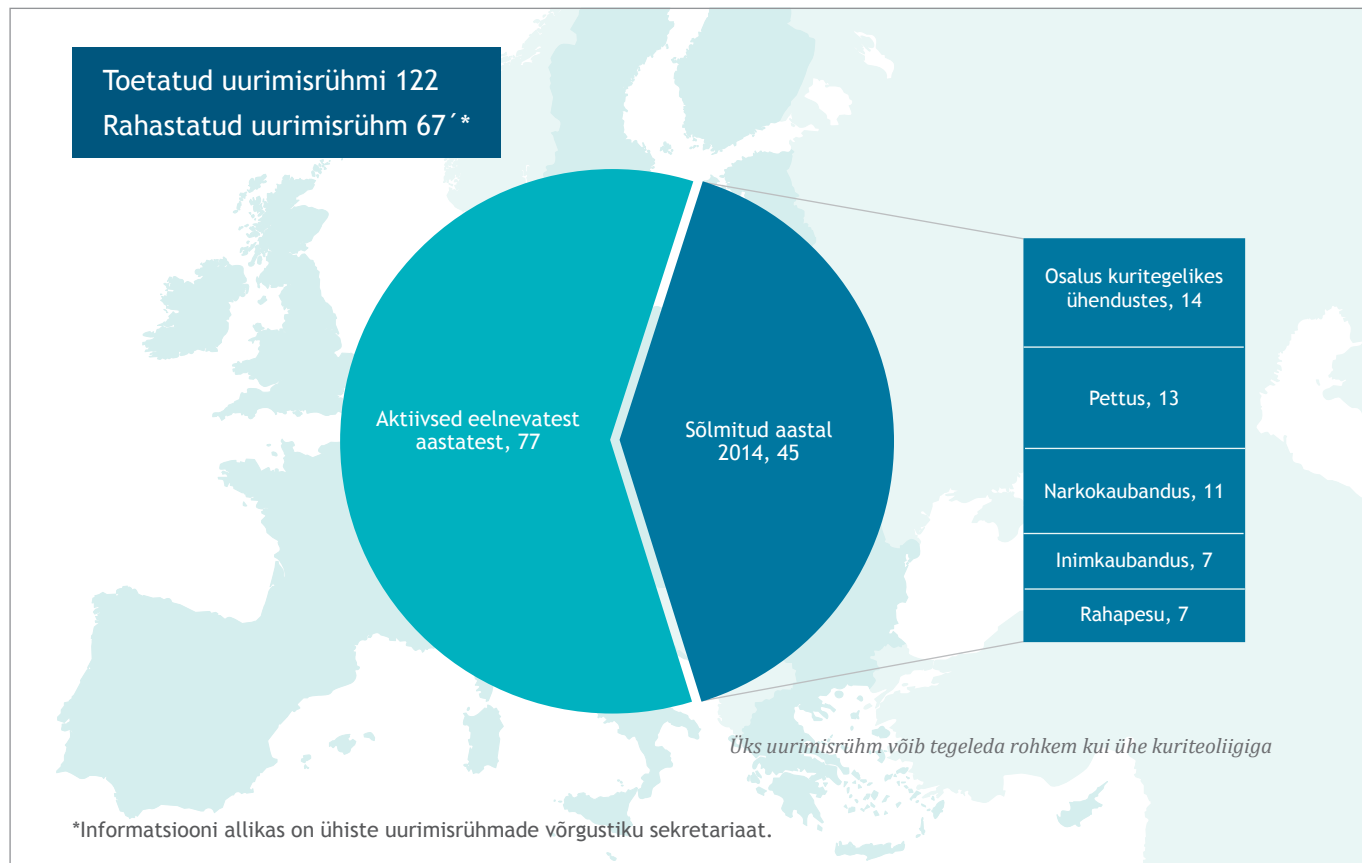
Vastavalt Eurojusti artikli 13 lõikele 5 peavad liikmesriigid kindlustama selle, et liikmesriikide liikmeid informeeritakse ühiste uurimisrühmade loomisest ning selliste rühmade töö tulemustest. Eurojust sai 59 teavitust. Eurojusti abi hõlmas: (i) ühiste uurimisrühmade le-

Siseriiklikud teabelehed

Siseriiklikud teabelehed annavad ülevaate siseriiklike koordineerimissüsteemide struktuurist ja funktsioneerimisest liikmesriikide kaupa. Eurojust uuendab seda vahendit regulaarselt, et toetada Eurojusti siseriiklike koordineerimissüsteemide rakendamist ning kogemuste ja parimate praktikate vahetamist. Alates novembrist sisaldavad teabelehed jaotist, milles on esitatud kogum kättesaadavaid riiklikke juhiseid seoses Eurojusti otsuse artikli 13 rakendamisega ning juhtumite jaotamisega Eurojusti ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vahel.

pete koostamist või olemasolevate lepete pikendamist; (ii) Euroopa Liidu ja rahvusvaheliste õiguslike raamistikega seotud nõuandeid ühise uurimisrühma loomisel; (iii) erinevate menetlussüsteemide kohta info jagamist; (iv) ühiste uurimisrühmade jaoks sobivate juhtumite väljaselgitamist; (v) ühiste uurimisrühmade toetamiseks koordineerimisnõupidamiste korraldamist; ning (iv) koordineeritud tegevustega seotud abi pakkumist.

Eurojusti poolt toetatud uurimisrühmad ja peamised kuriteoliigid

Ühiste uurimisrühmade töö võimaldamiseks korraldatud koordineerimisnõupidamised aitasid lahendada korduma kippuvaid probleeme, nagu näiteks: i) õigus-süsteemide erisused seoses tõendite kogumisele kehtestatud reeglitega; ii) tõendite lubatavus; iii) teabe avaldamine; ning iv) andmete säilitamise ajalised limiidid.

Ühistest uurimisrühmadest on saanud ka kiire ja paindlik vahend koostöös kolmandate riikidega. Eurojust toetas seitsme kolmandaid riike kaasanud ühise uurimisrühma korraldamist, millest kolm loodi alles aastal 2014. Eurojust aitas ületada õiguslikke ja praktilisi takistusi, mis on seotud just nimelt kolmandate riikide osalemisega.

Tunnistades vajadust kaaluda kolmandate riikidega suurema koostöö tegemisega seotud väljakutseid, korraldas Eurojusti ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaat 2014. aasta juunis 10. iga-aastase ühiste uurimisrühmade riiklike ekspertide kohtumise. Kohtumise pealkirjaks oli „Ühised uurimisrühmad väljaspool Euroopa Liitu: ühiste uurimisrühmade parem kasutamine koostöös mitte-liikmesriikidega“ ning see keskendus koos kolmandate riikidega ühiste uurimisrühmade loomise ja toimimise õiguslikele ja praktilistele aspektidele, täpsemalt spetsiifilistele küsimustele seoses teabe ja tõendite vahetamisega kolmandate riikidega ning ühiste uurimisrühmade sekretariaadi panusele naaberriikidega ühise uurimisrühmade loomise edendamisesse ning arendamisesse.

Juhtumi näide

Seoses lennu MH17 allakukkumisega Ukrainas 17. juulil 2014 loodi Eurojusti abil ühine uurimisrühm, mille osalisteks olid Holland, Belgia, Austraalia ja Ukraina ning kaasati ka Malaisia. Ühise uurimisrühma liikmed otsustasid hilisemas etapis, et ka Malaisia võetakse ühise uurimisrühma liikmeks. Eurojust korraldas kolm koordineerimisnõupidamist ning pakkus abi i) ühise uurimisrühma õigusliku aluse määramisel seoses kaasatud kolmandate riikidega; ii) kolmandate riikide rolli selgitamisel seoses nende võimekusega ühise uurimisrühma osaliste või liikmetena; iii) ühise uurimisrühma leppe ettevalmistamisel; ning iv) ühise uurimisrühma liikmeteks või osalisteks olevate kolmandate riikide abikõlblikkuse määramisel Eurojusti rahastuseks.

Eksperdid nõustusid, et Eurojusti poolt pakutav abi on oluline, kui kaalutakse kolmandate riikide kaasamist ühistesse uurimisrühmadesse. Eurojust aitab tuvastada sobivaid juhtumeid, luua ja hoida kontakte ning koostab analüüsi, mis võib mõjutada ühise uurimisrühma loomise otsust. Kuna õigussüsteemid erinevad oluliselt, peavad eksperdid ELi ühiste uurimisrühmade mudellepingut kolmandatele riikidele mitte täielikult sobivaks ning seda võib olla vaja mõnevõrra kohandada. Eksperdid soovitasid, et kõik liikmesriigid kehtestaksid 1959. aasta Euroopa konventsiooni teise lisaprotokolli vastastikuse abistamise kohta kriminaalasjades. Eksperdid rõhutasid veelgi vajadust turvalise infovahetuse järele kolmandate riikidega ühiste uurimisrühmade raamistiku siseselt. Selles osas võimaldab Eurojusti poolne tehniliste vahendite laenamine luua turvalise suhtluskanali ühise uurimisrühma partnerite vahel.

Teabe ja tõendite kasutamise küsimusega tuleb väga hoolikalt tegeleda, eriti seoses kolmandate riikidega, kus rakendatakse surmanuhtlust. Lisaks peaks ühiste uurimisrühmade sekretariaat võimaldama partneritega (näiteks Europol, CEPOL, Euroopa õiguslase koostöö võrgustik, Kagu-Euroopa politseikoostöö konventsiooni sekretariaat) kontakti loomist, et läbi viia koolitusi ning tõsta teadlikkust ühistest uurimisrühmadest väljaspool Euroopa Liitu.

Valdkonnaga seotud töötajad on hinnanud saavutatud tulemusi, õigusküsimusi ning ühiste uurimisrühmade töö erinevates etappides kogetud praktilisi raskusi. Mitmeid ühiste uurimisrühmade hindamisi on esitatud ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaadile (vt punkt 6.2).

Eurojusti poolne ühiste uurimisrühmade rahastamine

Eurojust jätkas ühiste uurimisrühmade tegevusele rahalise ja logistilise abi pakkumist oma tavapärasest eelarvest ning toetas 67 ühist uurimisrühma, millest 48 olid äsja loodud.

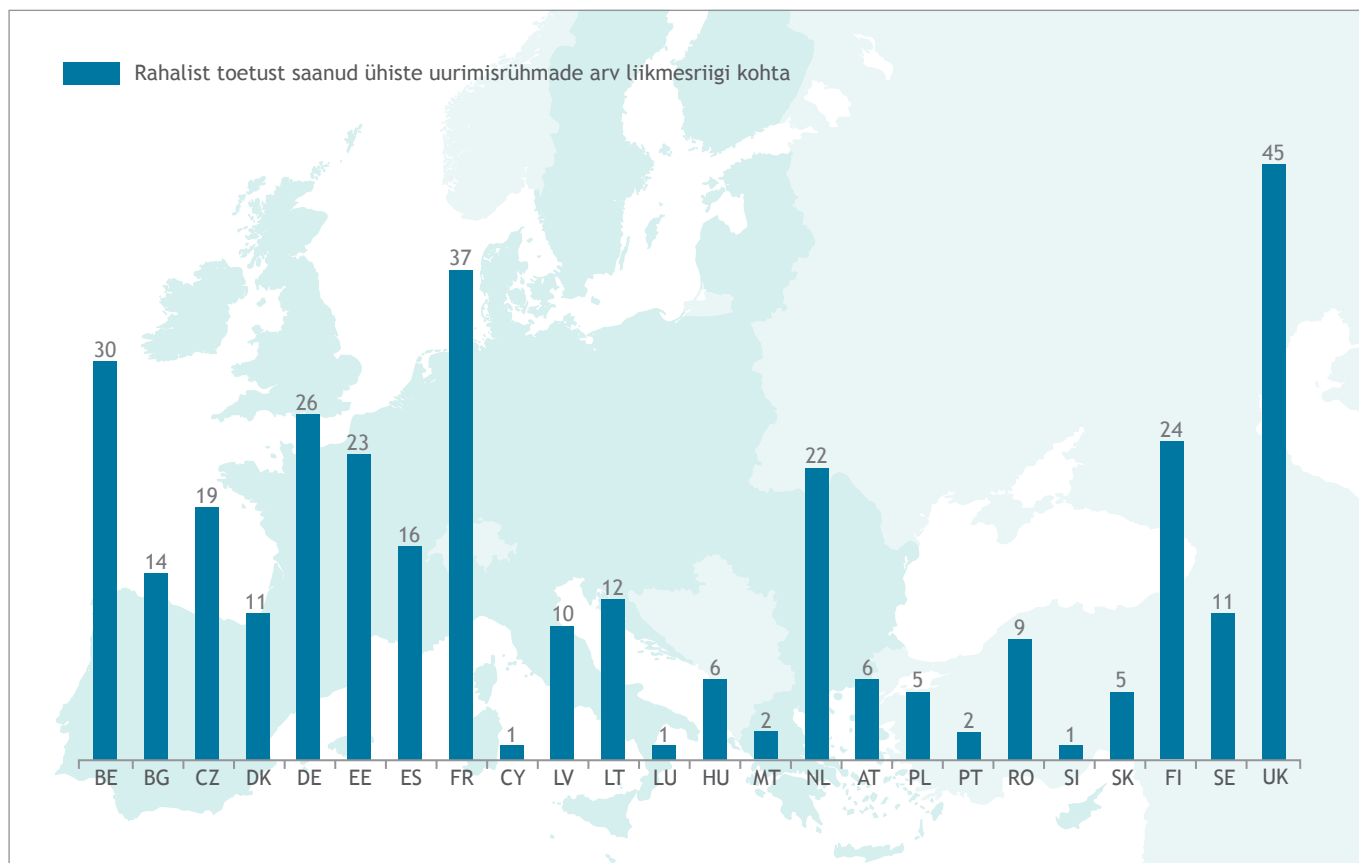
Ühiste uurimisrühmade rahastamise korra osas viidi 2014. aastal sisse mitmeid täpsustusi, sealhulgas seoses koos liikmesriikidega ühistesse uurimisrühmadesse kaasatud kolmandatele riikidele rahalise abi pakkumisega. Aasta jooksul sai Eurojust 12 taotlust ühistelt uurimisrühmadelt, mis kaasasid kolmandaid riike. Lisaks rahastati ühiseid uurimisrühmi, mis loodi vastavalt teistele õigusaktidele kui 2000. aasta Euroopa Liidu liikmesriikide vaheline kriminaalasjade vastastikuse õigusabi konventsioon ning ühiseid uurimisrühmi puudutav raamotsus 2002/465/JSK.

Juhtumi näide

Loodi ühine uurimisrühm, mille eesmärgiks oli lõhkuda mitu endisest Jugoslaavia Makedoonia Vabariigist pärinevat organiseeritud kuritegelikku ühendust, mis tegelesid peamiselt suurtes kogustes heroini ja kokaiini sisseveoga Hollandisse, Austriasse ja Saksamaale. Ühise uurimisrühma tegevuse tulemusena vähendati organiseeritud kuritegeliku ühenduse tegevust oluliselt. Antud juhul oli koostöö tulemuseks mitu vahistamist ning süüdimõistmist Austrias, Saksamaal, Hollandis ning endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis, ning ka olulises koguses heroini, kokaiini, seguainete, marihuaana ja sularaha konfiskeerimine.

Eurojustil oli selle juhtumi puhul oluline roll, sest koordineeriti juurdlusi liikmesriikides ning edendati uurimiste ja kohtu alla andmise algatamist endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis ja Hollandis. Eurojust korraldas nelja-aastase perioodi jooksul kokku kaheksa koordineerimisnõupidamist, mis võimaldasid arutleda käimasolevate juurdluste, ühise uurimisrühma loomise ning teostatud tegevuste üle. Seda koostöövormi peeti kasumlikuks, kuna see võimaldas vältida vajadust ametlike vastastikuse õigusabi taotluste järele osalevate liikmesriikide ja kolmanda riigi vahel. Samuti võimaldas see endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ametivõimudel informeerida osalevaid liikmesriike telefonivestluste pealtkuulamiste tulemustest siis, kui need pealtkuulamised toimusid. Tavapäraste vastastikuse õigusabi taotluste esitamise ajal selliseid võimalusi ei olnud. Eurojust aitas ühise uurimisrühma leppe koostamisel ning pakkus tuge seoses õigusnormide selgitamisega. Samuti anti nõu seoses ühise uurimisrühma leppesse kaasatud erisätetega. Koostöös asjasse puutunud ametivõimudega koostas Eurojust ülevaate kahtlusallustest ning menetluskäigust asjaga seotud liikmesriikides. Lisaks pakkus Eurojust ühisele uurimisrühmale rahalist toetust.

Eurojusti rahastus ühistele uurimisrühmadele (detsember 2009 - august 2014)

2014

kiirülevaade

4.-5. juuni, Haag

Terrorismialane strateegiline nõupidamine

10.-11. juuni, Haag

Strateegiline seminar Euroopa vahistamismääruse teemadel ning konsultatiivfoorumi kohtumine

11.-12. juuni

Turundusseminar Prantsusmaal

24. märts, Haag

Eurojust osaleb tuumaturvalisuse tippkohtumisel

25.-26. juuni, Haag

10. iga-aastane ühiste uurimisrühmade riiklike ekspertide kohtumine

JAANUAR

VEEBRUAR

MÄRTS

APRILL

MAI

JUUNI

14. veebruar, Haag

Euroopa parlamendi liikme, Eurojusti regulatsiooni referendi, Axel Vossi visiit

26. veebruar, Haag

35. Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku kontaktasutuste korraline koosolek

21.-22. mai, Haag

16. Euroopa genotsiidi, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegudega tegelevate kontaktisikute võrgustiku kohtumine

15.-16. mai

Turundusseminar Poolas

26.-27. mai

Turundusseminar Ungaris

3. november, Valletta

Vastastikuse mõistmise memorandum Eurojusti ja Euroopa Põhiõiguste Ameti (FRA) vahel

21. september

7. Haagi rahvusvaheline päev

29.-30. september, Haag

Strateegiline nõupidamine narkokaubanduse alal

19.-20. november, Haag

Kohtumine „Küberkuritegevus: 21. sajandi väljakutsetele vastu seismine“

21. november, Brüssel

Meediabriifing ja Eurojusti kesk-konnakuritegevuse strateegilise projekti aruande esitlemine

JUULI

AUGUST

SEPTEMBER

OKTOOBER

NOVEMBER

DETSEMBER

10. juuli, Haag

Koostöölepe Eurojusti ja Moldova vabariigi vahel

16.-17. oktoober, Haag

Eurojusti kontaktasutuste ja sideprokuröride kohtumine „Komplementaarsus, sünergiad ja koostöö“

11.-12. detsember, Haag

Strateegiline seminar kuritegelikult saadud tulude külmutamise ja konfiskeerimise kohta ning konsultatiivfoorumi kohtumine

15. juuli, Haag

Vastastikuse mõistmise memorandum Eurojusti ning Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) vahel

Eurojusti praktika kriminaalasjades

2.1 Eurojusti tegevus kuritegevusvastase võistluse prioriteetsetes valdkondades

Eurojusti tegevuse prioriteetsed valdkonnad perioodiks 2014–2017 peegeldavad olulisel määral ELi prioriteete raske ja organiseeritud kuritegevusega võitlemisel vastavalt sellele, kuidas need on määratletud Euroopa Liidu Nõukogu poolt, erandiks on illegaalne tulirelvadega kauplemine. Eurojusti prioriteetidid hõlmavad aga mõningaid kuriteoliike, mida Euroopa Liidu poliitikatsükli prioriteetidenä ei määratletud, nimelt korruptsiooni, ELi finantshuve mõjutavad kriminaalkuritegusid ning terrorismi.

EMPACT

Kõik Euroopa Liigu Nõukogu poolt aastateks 2014–2017 kokku lepitud prioriteetidid viidi sisse mitmeaastastes strateegiakavadesse (MASP), mis määratlevad saavutatavad strateegilised eesmärgid. Nende strateegiliste eesmärkide saavutamiseks algatati üheksa EMPACT-projekti (üks iga nõukogu prioriteedi kohta), et koordineerida liikmesriikide ja ELi organisatsioonide tegevust määratletud ohtude vastu. Nende strateegiliste eesmärkide saavutamiseks koostati EMPACT-projektide raames iga-aastaselt tegevusplaanid.

Eurojust osales aktiivselt 2015. aasta tegevusplaanide ettevalmistamises ja koostamises. Selleks osalesid Eurojusti esindajad 33 nõupidamisel, mida peeti seoses kõigi üheksa EMPACTi kuritegevuse alaste prioriteetsete valdkondadega ning ka riiklike EMPACTi koordinaatorite kohtumisel novembris (vt nõukogu dokumenti nr. 15930/14), kusjuures prioriteetseteks valdkondadeks on: illegaalse immigratsiooni võimaldamine; inimkaubandus; võltskaubad; aktsiisi- ja karusellpettused, sünteetilised narkootikumid; kokaiin ja heroiin; ebaseaduslik tulirelvadega kauplemine; organiseeritud varavastane kuritegevus; ja küberkuritegevus.

Eurojusti osalus 2015. aasta operatiivsete tegevusplaanide väljaarendamises juhendus kolleegiumi poolt 2013. aastal vastu võetud ühises seisukohast, mille kohaselt nähakse ette Eurojusti osalust järgmises kuues valdkonnas: koostöö kolmandate riikidega; finantsjuurdlsused (sealhulgas varade tagasinõudmine); teadlikkuse tõstmine; koolitused;

õiguslikud/praktilised takistused; ning koordineeritud juurdlsuste ja kohtu alla andmise hulga tõstmine.

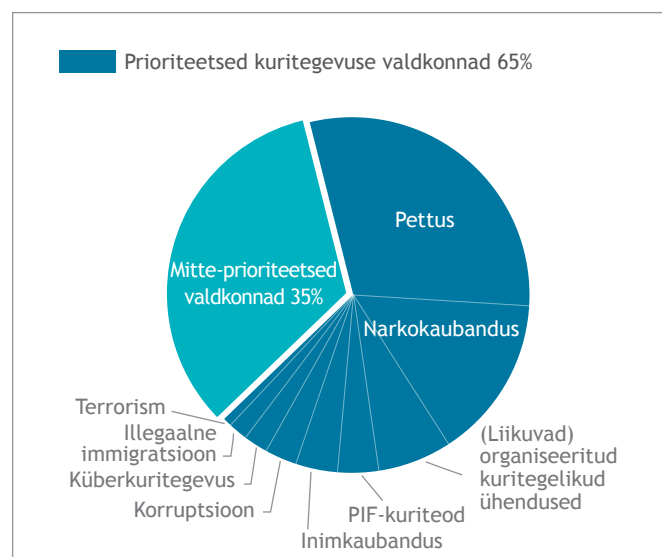
Kuritegelikul teel saadud tulu probleem

Eurojusti püüdlused toetada õigustöotajaid raskete kuritegudega tegelemisel hõlmasid kuritegelikul teel saadud tulu tuvastamist, külmutamist, konfiskeerimist, jagamist ning tagastamist.

Nõukogu 22. juuli 2003 raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus ning Nõukogu 6. oktoobri 2006 raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta on olulised vahendid kindlustamaks, et kuritegevus ei tasuks ära. Kumbki otsus annab õigustöotajatele standardi sertifikaadi.

Otsuste rakendamise ning neile vastamise võimaldamiseks on Eurojust loonud neist sertifikaatidest muudetas formaadis versioonid, mis on õigustöotajatele Eurojusti veebilehelt kättesaadavad.

Eurojusti töö prioriteetsetes kuritegude valdkondades

Kuritegevusvastase võitluse prioriteetsed valdkonnad - üldine statistika

Prioriteetne valdkond	Juhtumite arv		Kordineerimisnõupidamiste arv		Ühiste uurimisrühmade arv	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Pettus	449	560	60	60	21	32
Korruptsioon	52	55	16	9	3	4
Euroopa Liidu finantshuve kahjustavad kuriteod	31	70	8	7	1	2
Liikuvad organiseeritud kuritegelikud ühendused	257	128	66	13	8	13

Prioriteetne valdkond	Juhtumite arv		Koordineerimisnõupidamiste arv		Ühiste uurimisrühmade arv	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Narkokaubandus	239	283	56	52	26	31
Küberkuritegevus	29	42	10	15	9	6
Illegaalne immigratsioon	25	32	5	10	7	9
Terrorism	17	14	3	4	1	2
Inimkaubandus	84	71	24	12	15	18

2.1.1 Pettus

Pettuse juhtumite arv on jätkanud olulisel määral kasvamist, järgides 2012. aastal alanud trendi. Juhtumite koguarvuks olev number 560 tähendab, et pettuse juhtumid moodustavad peaaegu ühe kolmandiku 2014. aastal registreeritud Eurojusti juhtumitest. Võrreldes 2013. aastaga jäi koordineerimisnõupidamiste arv (60) samaks, kuid ühiste uurimisrühmade arv kasvas veidi (32).

Pettusejuhtumeid käsitleti peamiselt üksikrikkumistena (348) või üldise „muud liiki pettuse“ kategooria kaudu. Alamkategooriatest oli kõige rohkem tegemist kelmuse (157) ja käibemaksupettusega (141). Pettust seostatakse tavaliselt rahapesuga (83), osalemisega kuritegelikus ühenduses (48) ning haldusdokumentide võltsimisega (41).

Eurojusti töö näitab, et kõige rohkem taotlusi esitanud liikmesriikideks olid Ungari, Austria ja Sloveenia. Kõige rohkem taotlusi esitati Ühendkuningriigile, Saksamaale ja Hispaaniale.

Lisaks operatsioonidega seotud tööle tõstis Eurojust oma panust ELi tasandil kõigi pettuse liikidega võitlemiseks tehtavatesse pingutustesse. Selle taustal korraldas Eurojust kohtumisi Euroopa audiitorikohtu delegatsioonidega, et hinnata ELi efektiivsust piiriülese käibemaksupettusega võitlemisel, ning Euroopa Komisjoni tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraadi, DG SANTE (endine DG SANTO) esindajatega, et arutada meetodeid toidu, alkoholi, pestitsiidide ja toidu sildistamisega seotud pettuste alal koostöö tegemiseks.

Eurojust tegi koostööd Arcadia Internationaliga, kes on toidutarneahela hindamise konsortsiumi liige, kelle DG SANTE määras 2014. aasta alguses läbi viima uuringut pestitsiididega ebaseadusliku kauplemise ning nende võltsimise osas ning *ad hoc* uuringut toiduainetega seotud pettuste praeguses õiguslikus raamistikus rakendatavate ametlike kontrollide ja täitemeetmete mõju kohta. Nende uuringute eesmärgiks on olla abiks Komisjoni püüdlustes parendada toidutarneahelas toimuvate pettuste vastast võitlust ning täpsemalt hinnata

se, kas asjakohased ELi poliitikad ja õigusraamistik on piisavad ja efektiivsed või on tarvis rohkemat.

2.1.2 Korruptsioon

Korruptsioonijuhtumite arv (55) ning selle kuriteoliigi puhul loodud ühiste uurimisrühmade arv (4) tõusis veidi võrreldes eelnenud aastaga ning seotud koordineerimisnõupidamiste arv vähenes oluliselt (9).

Juhtumi näide

Saksa ametivõimud uurisid mitu aastat keerukas käibemaksupettuses kahtlustatavaid ettevõtteid. Kölnis ja Augsburgis asuvad Saksa prokuratuurid saatsid Hollandi ametivõimudele läbiotsimiste teostamiseks vastastikuse õigusabi taotlused. Vastavalt Hollandi kriminaalkoodeksile on selleks, et Hollandis arestitud dokumente saaks välisriigi ametivõimudele üle anda, tarvis kohtuotsust ning huvigruppidel peab olema võimalus kaebusi esitada. Selle korra tõttu esitasid mõned kahtlusalused, kellest omakorda osad jagasid õigusabi, kaebuse ning võitsid apellatsiooni arestimise vastu.

Mitmete samade isikute ja/või ettevõtete vastu esitatud vastastikuse õigusabi taotluste täitmise kiirendamiseks paluti Eurojusti abi ning registreeriti kahepoolne juhtum.

Koordineerimisnõupidamine toimus Eurojustis 2014. aasta veebruaris ning see keskendus täiteprotsessi kiirendamise võimalustele, samas tunnistas seotud protseduuridele seatud piiranguid. Nõupidamisel osalenud Saksa ja Hollandi ametivõimud leppisid kokku koostöö parandamise meetodites:

- ▶ saadetakse eraldiseisvaid vastastikuse õigusabi palveid dokumentide üleandmiseks ning mitme ettevõtte ladude läbiotsimiseks tehtavate kohtuotsuste saamiseks selle asemel, et menetleda eraldi kaht samas dokumendis sisalduvat taotlust;
- ▶ riiklikele ametivõimudele saadetakse päringud selle kohta, kas juurdluse seisukohast olulised dokumendid arestiti Augsburgis Hollandi ametivõimude poolt varasemate kõnealuseid ettevõtteid puudutanud juurdluste käigus ning saadetakse vastastikuse õigusabi taotlus eesmärgiga need dokumendid üle anda;
- ▶ võetakse tagasi vastastikuse õigusabi taotlused Kölnist ning täidetakse ainult kaks Augsburgi prokuratuuri poolt saadetud taotlust. Hilisemas etapis saaks Kölni prokuratuur paluda Augsburgi juhtumite jaoks kogutud info üleandmist.

Osalenud riiklike ametivõimude ühised huvid ning konstruktiivne dialoog olid peamised faktorid kindlustamiseks õiguslikku koostööd kahe liikmesriigi vahel, austades samas nende olemasolevaid protseduurinõudeid.

Korruptsiooni käsitletakse sageli eraldiseisva rikkumisena (26) või koos rahapesu (14) või kelmuse ja pettusega (10).

Korruptsioonijuhtumite osas esitasid kõige rohkem abi-palveid Hispaania, Kreeka, Horvaatia, Itaalia ja Läti. Kõige rohkem taotlusi esitati Ühendkuningriigile, Austriale, Saksamaale ja Hollandile.

Tugevdamiseks enda osalust korruptsiooniga võitlemises on Eurojustis hetkel käimas oluline tegevus seoses järgmiste fookuspunktidega: spordikorruptsioon ja varade tagasinõudmine.

Lisaks osales Eurojust ja tegi ettekande Euroopa Liidu piiriülese altkäemaksu töörühma poolt korraldatud konverentsil. Töörühm koosneb liikmesriikide korrakaitsetöötajatest ja prokuröridest ning seda juhib Londoni linna politsei mereülese korruptsiooni vastane üksus. Selle eesmärgiiks on tuua kokku sarnaste volitustega Euroopa Liidu asutused, et jagada infot kaasaegsete praktikate ja juhtumiuuringute kohta, tuvastada ühiseid juhtumeid

ning võimalusi ühisjuurdlusteks, arendada välja võrgustikke ning luua toimivaid suhteid altkäemaksu vastu võitlevate töötajate vahel, et parandada ELi üleseid teadmisi erinevate asutuste õiguslikest, jurisdiktsiooni ja tegevusega seotud parameetritest.

2.1.3 Euroopa Liidu finantshuve mõjutavad kriminaalkuriteod (PIF-kuriteod)

2014. aastal seati PIF-kuritegudele prioriteet ning nende arv Eurojusti töös tõusis võrreldes eelneva aruandeperioodiga. 2014. aastal tõusis PIF-kuritegudega seotud juhtumite arv (70) enam kui kahekordseks võrreldes 2013. aastaga (31). PIF-kuritegudega tegelesid seitse koordineerimisnõupidamist ja kaks ühendatud uurimisrühma.

Eurojusti töö raames kuulusid lisaks otseselt Euroopa Liidu finantshuve mõjutavatele kuritegudele PIF-kuritegude hulka ka sigarettide ebaseaduslik üle piiri toimetamine ja võltsimine. Enamikel juhtudel käsitletakse PIF-kuritegusid eraldiseisvate rikkumistena või koos kelmuse ja pettuse (35) või rahapesuga (8).

Kõige rohkem taotlusi esitasid Ungari, Bulgaaria, Malta ja Poola. Kõige rohkem taotlusi esitati Ühendkuningriigile ja Slovakkiale.

Euroopa Liidu finantshuvide kaitse oli ka ühe kõigile liikmesriikidele edastatud küsitluse teemaks. Vastuste kogum esitati kolleegiumile 2014. aasta detsembris. Liikmesriikide vastajad tõid peamiste õiguslike/praktiliste väljakutsetena, mis mõjutavad piiriülest koostööd antud valdkonnas, välja järgmised faktorid: erinevate õigussüsteemide olemusest tulenevad pinged (näiteks erinevad nõuded seoses tõendite lubatavusega kohtus); vastastikuse õigusabi taotluste täitmisega viivitamine või nende täitmata jätmine; läbiotsimisorderite rakendamise mitte kooskõlastamine. Vastused tähtsustasid Eurojusti tuge selles valdkonnas, eriti seoses Eurojusti võimega pakkuda abi vastastikuse õigusabi protseduuride või instrumentide ettevalmistel ja/või rakendamisel ning lahendada jurisdiktsioonidega seotud konflikte.

2.1.4 Liikuvad organiseeritud kuritegelikud ühendused

Liikuvate kuritegelike ühendustega registreeritud juhtumite (128) ja nendega seotud koordineerimisnõupidamiste (13) arv Eurojustis vähenes võrreldes 2013. aasta tasemega oluliselt. See langus on seotud muudatusega antud kuriteoliigile kohaldatavates arvestusmeetodites, mis võeti kasutusele alates 1. jaanuarist 2014. Uue metodoloogia alusel ei hõlma see kuriteoliik enam juhtumeid, mis on seotud osalusega kriminaalses ühenduses või organiseeritud kuritegevuses, vaid on piiratud järg-

Juhtumi näide

Leedu tolliameti poolt läbi viidud juurdlus seoses altkäemaksu ja dokumentide võltsimise ning aktsiisimaksuga maksustavate kaupade ebaseadusliku omamisega näitas, et konkreetsed Leedu kodanikud ühinesid 2011. aastal organiseeritud kuritegeliku ühendusega, et tuua Euroopa Liidu turule ebaseaduslikult suurtes kogustes sigarette, vältides aktsiisimaksude ja käibemaksu tasumist. Organiseeritud kuritegelik ühendus vedas sigarette liikmesriikide vahel ühest aktsiisi- või tollilaost teise ilma makse maksmata, kasutades ära puudusi aktsiisikaupade liikumise ja kontrollisüsteemis (Excise Movement and Control System – EMCS), mis loodi selleks, et jälgida aktsiisikaupade transporti liikmesriikide vahel. Juurdlus tegi kindlaks, et sigaretid olid osaliselt mõeldud Rootsi ja Ühendkuningriigi turule. Leedus toime pandud rikkumistega seotud kriminaalseid tegevusi tuvastati ka Bulgaarias, Küprosel, Taanis, Eestis, Saksamaal, Kreekas ja Poolas.

Eurojustilt paluti tuge õigusalasele koostööle, kuna juhtumiga oli seotud mitmeid liikmesriike ning kuna Leedus ei olnud varasemalt tuvastatud organiseeritud kuritegeliku ühenduse poolt kasutuses olev *modus operandi*. 2013. aasta märtsis toimus koordineerimisenõupidamine koos Belgia, Taani, Saksamaa, Rootsi ja Ühendkuningriigiga, et arutada proaktiivse juriidilise koostöö võimalusi eesmärgiga ennetada sama *modus operandi* kasutamise teel edasiste kuritegude toimepanemist ning lõhkuda kriminaalne ühendus, lisaks ka selleks, et kaaluda ühise uurimisrühma loomist.

Kuna Rootsis oli samaaegselt toimumas sarnaseid kriminaalseid tegevusi puudutav juurdlus, allkirjastati Rootsi ja Leedu vahel 2013. aasta juulis ühise uurimisrühma lepe üheaastaseks perioodiks eesmärgiga kuriteo läbiviijad kindlaks määrata ja kohtu alla anda. Ühine uurimisrühm sai Eurojusti poolt ka rahastust, mida kasutati mõlema liikmesriigi poolt juurdluses vajalike dokumentide tõlkimiseks. Ühise uurimisrühma tegevust pikendati kuni 2015. aasta jaanuarini.

Kohtu alla anti neliteist Leedust pärit kahtlusalust ning Leedu andis kahe Leedus vahistatud Rootsi kodaniku menetlused üle Rootsile. Lisaks ühise uurimisrühma tööle oli kõigi asjasse puutunud liikmesriikide vahelise õigusalase koostöö tulemuseks ka tunnistajate ülekuulamised kogu Euroopas ning miljonite illegaalsete sigarettide arestimine.

Leedu prokurör teates, et „2014. aastal saavutatud tulemused ei oleks olnud võimalikud ilma osalenud liikmesriikide vahelise koostööta“.

mistele rikkumistele: organiseeritud varavastane kuritegevus (*organised property crime* – OPC), sealhulgas organiseeritud röövid, mootorsõidukitega seotud kuriteod ning ebaseaduslik kultuuriväärtustega kauplemine. Selliste kuritegudega seotud ühiste uurimisrühmade arv (13) tõusis võrreldes 2013. aastaga oluliselt.

Varavastase kuritegevuse juhtumid põhinevad valdavalt ühel järgmistest põhirikkumistest: organiseeritud varavastased kuriteod, mis hõlmavad organiseeritud rööve (58), mootorsõidukitega seotud kuritegusid (15) või ebaseaduslikku kultuuriväärtustega kauplemist (5). Teiste kriminaalsete tegevustega seoses on sellised kuriteod tavaliselt seotud osalemisega kuritegelikus ühenduses (24) või mõrvadega (9).

Kõige enam esitasid varavastaste kuritegudega seoses taotlusi Prantsusmaa, Poola, Belgia ja Tšehhi. Kõige rohkem esitati taotlusi Prantsusmaale, Itaaliale, Taanile ja Rumeeniale.

Lisaks organiseeritud varavastaste kuritegudega seotud tööle on Eurojust keskendanud oma tähelepanu organiseeritud varavastastele kuritegudele spetsialiseerunud liikuvate kuritegelike ühendustega seotud menetluslike ja õiguslike küsimuste analüüsimisele ning seda osana projektist, mis on algatatud 2014. aasta operatiivse tegevusplaani raames seoses EMPACTi organiseeritud varavastase kuritegevuse prioriteediga.

Sellest lähtuvalt koostati 2014. aastal aruanne, mille peamiseks eesmärgiks oli hinnata õiguskaitsega seotud isikute arusaama sellest, millises ulatuses on õiguslikud ja menetluslikud probleemid oluliseks teguriks organiseeritud varavastaste kuritegudega tegelevate liikuvate organiseeritud kuritegelike rühmituste levikus ning kuidas need probleemid mõjutavad liikuvate kuritegelike ühenduste vastu suunatud politseioperatsioone, mistõttu on tegelikud kohtu alla andmised või süüdimõistmised harvaesinevad. Jätkutegevusena 2014. aasta aruandele on 2015.

aasta aruandes kavas tegeleda samade küsimustega, kuid seekord prokuröride ja kohtunike vaatenurgast.

See Eurojusti poolt toetatav projekt peaks lõpule jõudma 2016. aastal, mil korraldatakse strateegiline seminar, kus osalevad prokurörid, kohtunikud ja EMPACTi organiseeritud varavastase kuritegevuse prioriteedi esindajad. Seminar loob võimaluse erinevate vaadete ja parimate praktikatega tutvumiseks. Siis antakse välja ka lõpparuanne, kus tuuakse välja soovitusel liikmesriikidele.

2.1.5 Narkokaubandus

Narkokaubandusega seotud juhtumite arv (283) tõusis märgatavalt, samas kui vastavate koordineerimisnõupidamise arv vähenes veidi (52). Selle kuriteoliigiga tegelevate ühiste uurimisrühmade arv (31) tõusis võrreldes aastaga 2013. Narkokaubandus on Eurojusti 2014. aasta juhtumite seas kuriteoliikidest arvukuselt teisel kohal.

Järgides eelneval aastal välja kujunenud mustrit, käsitleti valdavalt enamust 2014. aastal registreeritud narkokau-

banduse juhtumitest eraldiseisvate rikkumistena (223). Seotud kuritegudest olid kõige sagedasemad osalemine kuritegelikus ühenduses (37), organiseeritud kuritegevus (19) ja rahapesu (16). Antud juhtumite puhul olid kontrollitud aineteks kõige sagedamini kanep ja kokaiin.

Kõige rohkem taotlusi seoses *vis-à-vis* narkokaubanduse juhtumitega esitasid Hispaania, Itaalia ja Sloveenia. Kõige rohkem taotlusi esitati Hispaaniale, Hollandile ja Itaaliale.

Lisaks operatiivsele tööle on Eurojust selle kuriteoliigi puhul olnud eriti aktiivne ka strateegilisel tasandil. Eurojust on suhelnud mitmete selle valdkonna põhitegijatega, nagu näiteks EMCDDA, Pompidou grupp ning Euroopa prokuröride võrgustik sünteetiliste narkootikumide ja psühhoaktiivsete ainete alal (European Network of Prosecutors on Synthetic Drugs and Psychoactive Substances – ENPSDP).

Sellega seondult osales Eurojust ENPSDP ja Euroopa Nõukogu (Pompidou grupp ja HELP) poolt läbi viidud projektis, mille eesmärgiks oli luua sünteetilistele nar-

Juhtumi näide

Alates aastast 2013 viidi Belgias, Prantsusmaal, Itaalias, Hollandis, Rumeenias ja Ühendkuningriigis läbi juurdlusi seoses 2011. aastast alates toime pandud juveelipoodide röövidega. Juurdlused paljastasid hierarhilise ja distsiplineeritud organiseeritud kuritegeliku ühenduse, mis koosnes Rumeenia kodanikest, ning mille puhul usuti, et see tegutseb mitmes liikmesriigis. Kuritegelik ühendus planeeris oma tegevusi hoolikalt, kasutades sepavasaraid ja selliseid diversioonimeetodeid nagu Molotovi kokteilid, rahvarikkad tänavad ning põlevad autod. Juveelipoode valiti välja põgenemisteedade alusel. Usutakse, et röövidest saadud tulu, mis kokku ulatus mitmete miljonite eurodeni, kanti üle organiseeritud kuritegelikule ühendusele Rumeenias. Infovahetus politsei tasandil (läbi INTERPOLi, Europoli ja kahepoolset) ning kuriteopaikadelt kogutud riiete ja muude esemete kohtuekspertiis võimaldas kahtlusaluseid siduda mitmete röövidega mitmetes liikmesriikides.

Eurojustis registreeriti mitu juhtumit ning koordineerimisnõupidamine Ühendkuningriigi ja Rumeenia vahel toimus 2013. aasta juunis. Selle tulemuseks oli ühise uurimisrühma loomine Ühendkuningriigi ja Rumeenia vahel üks kuu hiljem. Belgia ühines ühise uurimisrühmaga viis kuud hiljem. Eurojust toetas ühist uurimisrühma ka rahaliselt. Eurojusti tugi kindlustas selle, et ühise uurimisrühma liikmed said tõendite käsitlemisele pragmaatiliselt läheneda ning hõlpsalt ligi pääseda käimasolevates juurdlustes kättesaadavale informatsioonile. Üle Euroopa toimunud röövide seostamise tulemusena korraldasid Itaalia ja Ühendkuningriik veel ühe koordineerimisnõupidamise 2013. aasta detsembris ning selles osalesid Belgia, Horvaatia, Prantsusmaa, Ungari, Itaalia, Holland, Rumeenia, Sloveenia, Hispaania ning Ühendkuningriik. Jagati ajakohast infot juurdluste ja süüdistusprotsesside osas. Pärast nõupidamist vahetati täiendavalt infot ning hinnati uusi rööve, mille sama organiseeritud kuritegeliku ühenduse liikmed toime olid pannud. Kuigi Rumeenias ei pandud toime ühtegi kuritegu, oli Rumeenia ametivõimude poolt teistele osalenud riikidele jagatud info antud juhtumi puhul edukaks õigusalaselt koostööks väga oluline.

Mitmed liikmesriigid andsid välja Euroopa vahistamismäärused ning vahistamised toimusid Belgias, Prantsusmaal, Itaalias ja Ühendkuningriigis. Mitmed kahtlusalused tabati teolt ning tunnistasid end kohtus süüdi. 2014. aasta lõpuks oli juhtumiga seotud riikides süüdi mõistetud enam kui 20 inimest. Juhtum oli 2014. aastal veel käimas ning aastal 2015. oodatakse edasisi kohtuprotsesse ja süüdimõistmisi.

Juhtumi näide

Aastal 2013 otsisid Prantsuse tolliametnikud läbi kaks Hollandi numbrimärkidega veoautot, mis saabusid Hispaaniast ning mille juhtideks olid kaks Hollandi kodaniku. Esimesest autost leidsid ja arestisid uurijad 901 kilogrammi kanepit. Kuigi teisest veoautost kanepit ei leitud, leiti sealt narkootikumide peidukoht.

Prantsuse ametivõimud vahistasid kaks Hollandi kodanikku ning nende vastu algatati Prantsusmaal juurdlus seoses väidetava tegevusega narkootikumide importimisel. Nende tunnistuste kohaselt töötasid nad sama kriminaalse võrgustiku heaks, mis tegutses kolmes liikmesriigis. Narkootikumid võeti peale Hispaanias, Prantsusmaa oli transiitriik ning Holland lõplik sihtkoht. Kahtlusalusena tuvastati selle narkokaubanduse võrgustiku pealogistik ning seejärel avastati, et Hollandis toimus paralleelselt sama organiseeritud kuritegeliku ühingu uurimine seoses narkokaubanduse ja rahapesuga.

Nende paralleeljuurdluste koordineerimiseks ning vastastikuse õigusabi taotluste rahuldamiseks paluti Eurojusti abi, eriti just *ne bis in idem* probleemide vältimiseks. Märtsis 2014 korraldati koordineerimise nõupidamine Prantsusmaa, Hollandi ja Hispaania vahel. Sellel nõupidamisel lepidi esmalt kokku vastastikuse õigusabi taotluse saatmises Hollandilt Prantsusmaale, et saada koopia Prantsuse toimikust ning viia läbi kahe vahistatud kahtlusluse ülekuulamine, ning teiseks selles, et Prantsusmaa saadab vastastikuse õigusabi taotluse Hispaaniale, et kinnitada ühe kahtlusluse tunnistust ning selgitada välja narkootikumide üleandmiskohana toiminud ettevõtete täpne osalus. Hispaania ametivõimud kinnitasid üleandmiskoha ning selle omaniku, Hispaanias elava Hollandi kodaniku, ning tuvastasid tema seotuse Prantsusmaal vahistatud kahtluslusega. Hollandi kodanik vahistati kui uurimiseluse organiseeritud kuritegeliku ühenduse liige.

kootikumidele spetsialiseerunud prokuröridele suunatud veebileht.

Koostöö EMCDDAga

EMCDDA direktor osales 15. juulil toimunud kolleegiumi koosolekul ning jagas oma vaateid koostöö osas. Kohtumise lõpus allkirjastasid Eurojusti president ning EMCDDA direktor vastastikuse mõistmise memorandum. Vastastikuse mõistmise memorandum loob aluse kahe organisatsiooni vahelisele tugevamale koostööle narkootikumidega seotud küsimustes ning seda rakendatakse läbi ühistegevuste. Need tegevused valitakse vastavalt partnerite tööprogrammidele. Septembris osales EMCDDA narkokaubanduse alasel strateegilisel nõupidamisel ning tegi ettekande pealkirjaga „Narkootikumide olukord ELis. Narkootikumidega seotud karistused ja indikaatorid“. Teemaga seotud töötoas arutleti võimalike lahenduste üle probleemidele, mida põhjustavad uute psühhoaktiivsete ainete ja lähteainetega seotud seadusandluse alased erinevused.

2.1.6 Küberkuritegevus

Eurojustis registreeritud küberkuritegude arv (42) tõusis märkimisväärselt; küberkuritegudega seotud koordineerimisnõupidamiste arv tõusis 50% (15) võrra ning loodi kuus ühist uurimisrühma. Kuigi tavalis-

Strateegiline nõupidamine narkokaubanduse alal

29. ja 30. septembril korraldas Eurojust strateegilise nõupidamise narkokaubanduse alal, mis toimus Haagis. Kahel päeval toimunud intensiivsetest töötubadest ja arutlustest võttis osa kokku 80 prokuröri, õiguskaitseametnikku ja narkokaubanduse eksperti erinevatest liikmesriikidest. Oma panuse andsid ka esindajad Brasiiliast, Ameerika Ühendriikidest ja Norrast ning ka ELi asutustest ning rahvusvahelistest organisatsioonides, sealhulgas Europolist, EMCDDAst, Euroopa Nõukogust (Pompidou grupp) ja UNODCst. Sellel strateegilisel kohtumisel, mis toimus jätkutegevusena 2011. aasta oktoobris Krakowis aset leidnud Eurojusti strateegilisele seminarile narkokaubanduse alal (ELi eestistujaks oli Poola), keskenduti narkokaubanduse juhtumite korral rahvusvahelise õiguslase koostöö efektiivsuse tõstmisele. Täpsemalt

keskendusid kohtumise arutlused järgmistele valdkondadele: kontrollitud tärned, uued psühhoaktiivsed ained ja lähteained ning koostöö kolmandate riikidega.

Kohtumise tulemuste aruanne koos narko-kaubanduse alase tegevuskava rakendamise aruande ning lisamaterjalidega on kättesaadav Eurojusti kodulehel. Vt ka osa 3.2.

selt on antud kuriteod seotud osalusega kuritegelikus organisatsioonis (11) ning kelmuse ja pettusega (16), registreeriti 2014. aastal ka juhtumeid, mis tegelesid küberkuritegevuse kui eraldiseisva rikkumisega (15).

Küberkuritegevuse osas esitasid kõige rohkem taotlusi Rumeenia, Ühendkuningriik ja Ungari, samas kui kõige rohkem taotlusi esitati Prantsusmaale, Taanile ja Hollandile.

Eurojust on seotud e-kaubanduses toimuva ebaseadusliku kauplemise projektiga „*Illegal Trade on Online Marketplaces* (ITOM)“, mis on Hollandi poolt juhitud ja Euroopa Liidu poolt rahastatud initsiatiiv, mille eesmärgiks on edendada integreeritud lähenemist internetis anonüümsetes kauplemiskohtades toimuva ebaseadusliku kauplemise vastu, algatades koordineeritud sekkumisi tihedas koostöös rahvusvaheliste ja riiklike õiguskaitseorganitega, sealhulgas ka Euroopa küberkuritegevuse keskuse (EC3), kohtuasutuste, teiste riigiasutuste ning erasektoriga Euroopa Liidu siseselt.

Eurojust on seotud ka koolitajate koolitamise ja sertifitseerimise programmi projektiga „*Training of Trainers and Certification Programme Project* (TOT)“, mis on ELi poolt rahastatud Hispaania projekt, mille eesmärgiks on olulisel määral parandada õiguskaitseorganite ja prokuröride töö efektiivsust, omavahelist koostööd ja vastastikust mõistmist küberkuritegevuse vastu võitlemisel. Projekti peamiseks eesmärkideks on organiseerida õiguskaitseorganitele ja prokuröridele „koolita koolitajat“ kursus ning luua Euroopa küberkuritegevuse uurijate ja prokuröride sertifitseerimise raamistik.

Koostöö EC3ga

Eurojust jätkas EC3 töö toetamist, osaledes programmi-nõukogu kohtumistel ning määrates alates 2014. aasta juulist ühe kolleegiumi liikme esindama Eurojusti EC3 juures, et võimaldada infovahetust. Selleks, et parandada koostööd EC3ga veelgi, viidi lõpuni läbirääkimised ning kinnitati Eurojusti ja Europol'i vahelise kokkuleppe mudel Eurojusti esindaja ajutiseks määramiseks Euroopa küberkuritegevuse keskusesse.

Eurojusti esindaja ajutise EC3 juurde määramise eesmärgiks on võimaldada infovahetust, aidata kindlustada tõendite lubatavust kohtumenetlustes, võimaldada Eurojusti varajast kaasamist ning optimeerida EC3 siseseid õiguslikke dimensioone.

Eurojusti esindaja kohaolek võib parandada süüdistuste esitamise efektiivsust ning küberkuritegevuse juhtumite korral varade konfiskeerimist (vastavalt vajadusele). Selleks võib Eurojusti esindaja võtta osa EC3 poolt korraldatud operatiivsetest kohtumistest, samuti edendab ta Eurojusti rolli ja ülesandeid ühise uurimisrühma loomisel ning aitab riiklikke ametivõime, eriti kui tarvis on koordineerida samaaegseid juurdlus- ja kohtutegevusi.

Detsembris avaldas Eurojust kutse konkursil osalemise huvist teatamiseks, et värvata riigi poolt lähetatud teine ekspert, kelle peamiseks ülesandeks on Eurojusti EC3 juures esindada.

2.1.7 Illegaalne immigratsioon

Eurojustis registreeritud illegaalse immigratsiooniga seotud juhtumite arv (32) kasvas 2014. aastal. Seda positiivset trendi kinnitas ka seotud koordineerimisnõupidamiste (10) ja ühiste uurimisrühmade (9) arvu kasv, millest viimane kahekordistus võrreldes 2013. aastaga. Suurem osa neist juhtumitest tegeles illegaalse immigratsiooniga (22), mõned juhtumid olid seotud ka kuritegelikus ühenduses osalemise kuriteoga (5).

Strateegilised kohtumised küberkuritegevuse teemadel

19. ja 20. novembril korraldas Eurojust strateegilise kohtumise pealkirjaga „Küberkuritegevus - 21. sajandi väljakutsetele vastu seismine“, kus osalesid liikmesriikide kohtu- ja politseieksperdid, kes jagasid interaktiivsetes töötubades oma ekspertteadmisi ja vaateid. Kohtumine keskendus küberkuritegevusega seotud teemadele: e-tõendite lubatavus, piirideülene ligipääs andmete ja andmete säilitamine.

Eurojusti küberkuritegevuse alase strateegiliste kohtumise raames toimus 21. novembril ka ELi küberkuritegevuse spetsialiseerunud prokuröride ajurünnak, mis andis võimaluse uurida meetodeid ja vahendeid omavahelise koostöö tugevdamiseks antud valdkonnas. Vt ka osa 3.3.

Eurojusti 2013. aasta aruanne kirjeldas juhtumit, mille korral toimus kriminaalmenetlus Bulgaaria päritolu organiseeritud kuritegeliku ühenduse üle, mis oli spetsialiseerunud pettusele ja võltsimisele, täpsemalt krediitkaartide kloonimise teel, paigaldades sularahaautomaatidesse elektroonilised lugerid. Organiseeritud kuritegelik ühendus korjas Hispaanias ning teistes liikmesriikides asuvatelt pangaautomaatidelt finantsandmeid, et luua võltsitud krediit- ja deebetkaarte, mida kasutati seejärel suurte sularahahulkade väljavõtmiseks sularahaautomaatidest.

Eurojust korraldas 2013. aasta aprillis koordineerimisnõupidamise, milles osalesid Hispaania ja Bulgaaria ametivõimud ning Europol. Kõigi poolte osalusel loodi ühine uurimisrühm, mille eesmärk oli soodustada koostööd ja tõendite vahetamist. Oktoobris 2013 Ida-Hispaanias toimunud ühistegevuse päeva tulemusena otsiti läbi kolm hoonet, vahistati kuus isikut ning arestiti 15 PIN-koodide kopeerimiseks kasutatud seadet, mitu krediit-/deebetkaartide magnetribadele info salvestamiseks kasutatud seadet, mitu sülearvutit ning sularahaautomaatide asukohtade kavandamise dokumendid.

Selle esimese tegevuse edust julgustust saanuna jätkas ühine uurimisrühm oma tööd paralleeljuurdlustega, mis toimusid nii Bulgaarias kui ka Hispaanias. Eesmärgiks oli täielikult tuvastada ühenduse struktuur ning see likvideerida. Ühise uurimisrühma kaudu toimunud info ja tõendite vahetamine võimaldas juurdlust läbi viinud asutusel tuvastada peamised kahtlusosalused Bulgaarias ja Hispaanias, määrata kindlaks nende elukohad ning koguda süütõendeid. Järgmiseks sammuks oli läbi viia samaaegsed operatsioonid, et vahistada kahtlusosalused ning koguda rohkem tõendeid isikute ja paikade läbiotsimise teel.

Üks peamisi küsimusi oli, kas vahistamised peaksid toimuma mõlema riigi ametivõimude poolt vastavalt nende kriminaalmenetlustele väljastatud Euroopa vahistamismääruste alusel või peaks üks liikmesriik võtma juhtrolli ning väljastama vajadusel teise poole suhtes Euroopa vahistamismäärusi. Viimasel hetkel oli tarvis teha otsus viimase võimaluse kasuks, võttes arvesse kõige uuemaid arenguid ning juurdluse käigus kogutud tõendeid. Selleks loodi 2014. aasta jaanuaris Eurojusti juures koordineerimiskeskus, mida juhtisid Hispaania ja Bulgaaria riikide esindajad ning mille eesmärgiks oli kindlustada, et õiguslikud otsused tehakse õigeaegselt ja kokkulepitud viisil ning et neid rakendatakse koheselt. Bulgaaria esindaja nõuandel koostati Hispaania ametivõimude poolt väljastatavad Euroopa vahistamismäärused ning need tõlgiti Eurojusti abil enne koordineerimiskeskuse tööd, kuna Bulgaaria seaduste kohaselt on Euroopa vahistamismääruse väljastamise ajalimiit pärast tagaotsitava inimese kinni pidamist ainult 24 tundi. Teadlikkus sellest õiguslikust eripärast ning Eurojusti riiklike esindajate proaktiivne lähenemine kindlustas koordineerimiskeskuse töö käigus õigeaegse Euroopa vahistamismääruste väljastamise.

Koordineerimiskeskus tegi tihedat koostööd EC3ga. Ühistegevuste tulemusena toimus 16 vahistamist ning 14 hoone ja kahe ettevõtte läbiotsimine. Arestitud esemete hulka kuulus 19 mobiiltelefoni, 21 deebetkaarti, mitu sülearvutit ja teisi elektroonilisi seadmeid – sealhulgas lubamatu jäljendamise toime panemiseks loodud seadmeid. EC3 eksperdid ning Europoli kontaktametnikud olid varustatud mobiilse kontoriga, mis võimaldas luureandmeid reaajas ristkontrollida, analüüsida ja vahetada. Samaaegselt lähtetati Europoli esindajad Bulgaarias ja Hispaaniasse, et kohapeal operatsioone toetada. Veebruaris korraldatud lisategevuste päeva tulemuseks oli kolm vahistamist ja nelja hoone läbi otsimine. Reid korraldati kahes tehases ning arestiti lubamatuks jäljendamiseks kasutatud vahendeid, sealhulgas tühje kaarte, kaameraid ja kaardilugejaid.

Taktikaliste tegevuste järgel laienes Eurojusti roll pädevate riiklike ametiasutuste toetamisele arutlustes selle üle, millised õiguslikud jätkutegevused oleksid sobivaimad. 20. veebruaril korraldati koordineerimisnõupidamine Bulgaaria ja Hispaania juurdlusasutustega, et arutada olemasolevaid tõendeid, riiklike kriminaalmenetluste arengut ning kohaldatavaid riiklike menetlus- ja kriminaalmateriaalõigusega seotud seadusi. Pooled leppisid kokku, et Hispaania ametivõimudel oli parem positsioon juhtumi kohtu alla andmiseks, kuna nende juurdlus oli kaugemale jõudnud ning seda oli võimalik tugevdada Bulgaaria menetluste käigus kogutud tõenditega. Selleks viidi Bulgaarias arestitud tõendusmaterjalid üle Hispaaniasse. ►

Pooled leppisid kokku, et Hispaania ametivõimud väljastavad ametliku palve Bulgaaria võimudele, et viimased annaksid üle kõik käimasolevad menetlused, et kahtlusalseid läheksid kohtu alla ainult Hispaanias. Kohtumise käigus arutati ka formaalsusi ja õiguslikke nõudeid Bulgaarias kohtueelse vahi all olevate kahtluslaste üleandmiseks Euroopa vahistamismääruste alusel.

Kõige rohkem illegaalse immigratsiooni juhtumitega seotud taotlusi esitasid Belgia, Ühendkuningriik, Ungari ja Itaalia, samas kui kõige rohkem taotlusi esitati Itaaliale, Prantsusmaale ja Ühendkuningriigile.

Eurojust määras rahvusvahelise migratsiooniorganisatsiooni (International Organization for Migration) regionaalprojekti „Inimkaubanduse ja migrantide üle piiri toimetamise vastase võitluse tugevdamine Lääne-Balkanil” jaoks kontaktasutuse ning võttis osa esimesest töötoast, mis toimus Skopjes Makedoonia Vabariigis 17. ja 19. detsembril. Selle projekti, mida rahastab Itaalia valitsus, eesmärgiks on tugevdada Lääne-Balkani riikidest pärit huvigruppide võimekust ja piirideülest koostööd võitluses piiriüleste rikkumiste vastu, nagu inimkaubandus ja migrantide smugeldamine.

Vastavalt Euroopa Komisjoni 4. detsembri 2013 teatisele seoses Vahemere tööühma tööga algatas Euroopa varjupaigaküsimuste tugiamet (EASO) mais pilootprojekti, et saada rohkem teavet rahvusvahelist kaitset otsivatele inimestele abi võimaldamise kohta. Eurojust on projektiga ühinenud kui vaatleja.

2.1.8 Terrorism

Kuigi Eurojustis registreeritud terrorismijuhtumite arv (14) vähenes võrreldes 2013. aastaga mõnevõrra, tõusis koordineerimisnõupidamiste (4) ja ühiste uurimisrühmade (2) arv. Töö keskendus peamiselt terrorismile kui eraldiseisvale rikkumisele, kuid oli ka mõrvadega seotud juhtumeid (2).

Kõige rohkem taotlusi esitasid Hispaania, Holland, Portugal ja Ühendkuningriik ning kõige rohkem taotlusi esitati Saksamaale, Prantsusmaale ja Belgiale.

Välisvõitlejad: Eurojusti ülevaade antud nähtusest ning kriminaalõiguslik vastus - uuendatud aruanne

Aastal 2014 kogus ja analüüsis Eurojust asjakohast infot, et uuendada 2013. aastal välja antud salastatud aruannet välisvõitlejate kohta. Uuendatud aruanne käsitles välisriiki suunduvate ja sealt naasvate välisvõitlejate, värbajate ja neile kaasaitajate tegevuse uurimisest ja neile süüdistuste esitamisest tulenevaid väljakutseid ning tõi välja mõned asjakohased riiklikud praktikad.

Aruanne sisaldab Eurojusti ülevaadet võimalikest meetoditest, kuidas parandada mõningaid mehhanisme ja vahendeid, et tugevdada Euroopa Liidu ja riiklike kriminaalpoliitikate efektiivsust seoses nimetatud fenomeniga. Kolleegium võttis aruande vastu ning määras sellele salastatuse astme *Eurojust and EU RESTRICTED*.

Iga-aastane terrorismialane strateegiline nõupidamine

4. juunil toimunud strateegiline nõupidamine, millel osalesid Eurojusti riiklikud korrespondendid terrorismi alal, käsitles teemat „Eurojusti roll terrorismivastases võitluses - Eurojusti terrorismivastase võitluse tulemused.” Osalejad vahetasid teavet terrorismialaste kuritegude ning terrorismivastase võitluse strateegiate kohta ning arutasid efektiivsete teabe jagamise meetodite üle. Nõupidamisel esitleti ka kõige uuemaid olemasolevaid väljaandeid terrorismiga seotud kohtuotsuste ülevaatest ning merepiraatluse õigusülevaatest (vt paragrahv 2.3.3), terrorismi rahastamise memorandumist; keemilisi, bioloogilisi, kiirgus-, tuuma- ja lõhkematerjaliohte käsitlevast Eurojusti käsi-raamatust ning Europolit terrorismi olukorra ja suundumuste 2014. aasta aruandest.

Taktikaline nõupidamine terrorismi teemal

5. juunil toimunud terrorismialane taktikaline nõupidamine tegeles teemaga „Praegused trendid ELi terrorismivastase võitluse raamistikus: välisvõitlejad Süürias - vastav õigusala koostöö kolmandate riikidega.” Päeva esimeses pooles võtsid nõupidamisest osa liikmesriikide eksperdid, delegaadid Ameerika Ühendriikidest ja Norrast ning Europolit ja ELi terrorismivastase võitluse koordinaatorid. Esitleti Eurojusti piiratud ligipääsuga aruannet Süüria välisvõitlejate kohta, selle järeldusi ning uuemate arengute analüüsi. Samuti toimus osalejate vaheline arutlus. Päeva teises pooles keskenduti õigusalasale koostööle kolmandate riikidega, et võidelda välisvõitlejate vastu. Selle sessiooniga ühinesid terrorismivastase võitluse eksperdid Lääne-Balkani riikidest ja Türgist ning jagasid kogemusi enda läbi viidud juurdluste ja kohtuprotsessidega seoses.

Eurojust andis enda panuse terrorismi olukorra ja suundumuste 2014. aasta aruandesse, jagades teavet terrorismialaste rikkumistega seotud süüdimõistmistest ja karistustest liikmesriikides ning asjakohastest muudatustest terrorismialastes riiklikes seadustes.

2.1.9 Inimkaubandus

Eurojusti töö seoses inimkaubanduse juhtumitega vähenes nii registreeritud juhtumite (71) kui ka koordineerimisnõupidamiste (12) osas. Inimkaubandusega seotud ühiste uurimiserühmade arv kasvas 2013. aasta 15 rühmalt 18 rühmani.

Peamiseks inimkaubandusega seotud juhtumite liigiks Eurojustis oli sarnaselt 2013. aastaga seksuaalne ära kasutamine ning enamasti oli tegu üksikrikkumistega,

CBRN-E käsiraamat

CBRN-E käsiraamat annab ELi vastavatele spetsialistidele professionaalset sektori-teülest õigusabi juurdlustes ja süüdistuste esitamises, mis on seotud keemiliste, bioloogiliste, kiirgus-, tuuma- ja lõhkematerjaliohtudega (CBRN-E) seotud piiriüleste kuritegudega. See annab ülevaate peamistest Euroopa ja rahvusvahelistest administratiivsetest ja kriminaalõiguslikest õigusaktidest, mis on kohaldatavat CBRN-E ainetele, sealhulgas jäätmetele. CBRN-E käsiraamatut uuendatakse iga-aastaselt ning seda jagatakse asjassepuutuvate väliste osapooltega.

Terrorismi rahastamise memorandum

Eurojusti terrorismi rahastamise memorandum sisaldab ülevaadet õigusaktidest ja standarditest, mis on vastu võetud rahvusvahelisel ja ELi tasandil terrorismi rahastamisega võitlemiseks. Samuti esitatakse selles hetkeolukorra kirjeldus seoses Eurojusti kaasatusega õigusalasesse koostöösse terrorismi rahastamise vastu võitlemisel. Eurojust andis memorandumi esmakordselt välja 2006. aastal. Memorandumi neljas, uuendatud versioon anti välja 2014. aastal, eelnevad uuendused toimusid aastatel 2008 ja 2011.

Terrorismialaste kohtuotsuste ülevaade (TCM)

Alates aastast 2008 on Eurojust andnud regulaarselt välja terrorismialaste kohtuotsuste ülevaadet. TCM on sisearuanne, mille salastatuse aste on Eurojust LIMITED ning mis põhineb avatud lähteallikatest pärineval infol ning sisaldab andmeid, mille on andnud riiklikud ametivõimud Nõukogu otsuse 2005/671/JSK rakendamisel. See annab regulaarse ülevaate terrorismiga seotud süüdi- ja õigeksmõistmistest kogu Euroopa Liidus ning ka analüütilist ja statistilist infot.

kuigi mõnel korral olid seda tüüpi kuriteod seotud ka osalusega kuritegelikus ühenduses (12).

Kõige rohkem taotlusi esitasid Bulgaaria, Ühendkuningriik ja Rumeenia, samas kui kõige rohkem taotlusi esitati Rumeeniale, Saksamaale ja Itaaliale.

Aastal 2012 algatas Eurojust strateegilise projekti pealkirjaga „Eurojusti tegevus inimkaubanduse vastu võitlemisel“. Projekti käigus määrati kindlaks ja käsitleti põhjuseid, miks Euroopa Liidus on vaid piiratud hulgal inimkaubandusega seotud kohtuprotsesse, ning arutleti ka inimkaubanduse puhul õiguslase koostöö tegemise probleemide üle.

Samuti analüüsiti lisandväärtust, mida annab Eurojusti kaasatus inimkaubanduse juhtumitesse, ning tuvastati muid tegevusi, mida Eurojust võiks ette võtta, aitamaks liikmesriikidel inimkaubitsejaid tõhusalt kohtu ette tuua.

Eurojust jälgis tegevusplaani rakendamise arengut ning koostas selle tulemustest vahetunnangu aruande. Seda aruannet arutatakse inimkaubanduse alasel strateegilisel nõupidamisel, mille Eurojust korraldab 2015. aastal.

Selleks, et tutvustada Eurojusti tegevust antud valdkonnas, loodi aprillis inimkaubanduse alase projekti veebileht ning see on leitav Eurojusti kodulehelt. Veebilehel on esitatud projekti seisukohast olulist teavet, nagu näiteks Eurojusti strateegilise projekti aruanne ja tegevusplan ning 2012. aasta toimunud strateegilise nõupidamise aruanne.

17. oktoobril, 8. ELi inimkaubanduse vastase võitluse päeva puhul, avaldas Euroopa Komisjon inimkaubanduse vastase võitluse ELi strateegia rakendamise vahearuande 2012–2016. Vahearuandel on lisa, milles on toodud

inimkaubandusega seotud ühistegevuse aruanne, mille töötasid välja seitse justiits- ja siseküsimustega tegelevat asutust (CEPOL, EASO, Europol, Eurojust, FRA, Frontex ja EIGE) perioodil oktoober 2012 kuni oktoober 2014.

Jätkuna Komisjoni aruandele ning soovides seda täiendada, andsid justiits- ja siseküsimustega tegelevad asutused

ühiselt välja dokumendi, milles loetleti asutuste poolt nimetatud perioodil inimkaubandusega seoses iseseisvalt välja arendatud tegevusi. Üheks näiteks sellistest ühistegevustes on CEPOLi inimkaubanduse moodul, mis loodi Frontexi, Europol, Eurojusti, FRA ja EIGE toel ning käivitati CEPOLi kodulehel 2013. aasta märtsi lõpus.

Juhtumi näide

Hollandis, Belgias ja Ungaris toimunud juurdlused näitasid, et rühm Ungari päritolu isikuid oli seotud sunniviisilise prostitutsiooniga Hollandis ja Belgias. Võrgustik andis valebabadusi, lubades roma päritolu Ungari naistele hästi tasustatud töökohti, ning korraldas nende sõidu Hollandisse ja Belgiasse. Saabudes sunniti ohvreid prostitutsioonile. Suurem osa nende teenistustest läks võrgustiku liikmete kätte ning kanti üle Ungarisse.

Selle juhtumi algatas Holland EMPACTi inimkaubanduse alase projekti käigus aastal 2013 ning positiivseid tulemusi oli näha 2014. aastal. Kuigi kõik liikmesriigid, kellelt oli abi taotletud – Belgia, Ungari, Saksamaa, Austria ja Ühendkuningriik – osalesid esimesel neljast 2013. aastal peetud koordineerimisnõupidamisest, selgus hiljem, et vaid Belgia ja Ungari vahelised seosed olid piisavalt tugevad, et neis liikmesriikides juurdlused avada.

Eurojusti juures viidi läbi neli koordineerimisnõupidamist. Nii enne kui ka pärast koordineerimisnõupidamisi peeti II taseme nõupidamisi, et informeerida asjaga seotud riikide esindajaid eelnenud ja järgnevat Hollandi juurdlusest ning arutleda võimaliku ühise uurimisrühma üle.

Kolmandal koordineerimisnõupidamisel arutati ühise uurimisrühma leppe eelnõu üle ning kaaluti asjaga seotud osapoolte valmidust leppe allkirjastamiseks. Europol teabekeskus Phoenix varustas koordineerimisnõupidamistel osalejaid ristkontrollide aruannetega. Samuti korraldati Eurpoli juures operatiivnõupidamisi, et määrata kindlaks peamiste kahtluseliste rühm, kellele juurdlus keskenduma peaks. 2013. aasta detsembris toimunud viimasel koordineerimisnõupidamisel allkirjastasid Holland, Belgia ja Ungari ühise uurimisrühma leppe. Ühine uurimisrühm sai Eurojusti poolt rahastust aastal 2014.

2014. aasta veebruaris viidi läbi kahepoolne II taseme nõupidamine Hollandi ja Ühendkuningriigi esinduste vahel, et kindlustada ühise uurimisrühma juurdluse sujuv jätkumine. Potentsiaalne inimkaubanduse ohver pidi reisima Ühendkuningriiki ja teda oli tarvis piiril kontrollida. Ühendkuningriigi esindus võttis ühendust Ühendkuningriigi politseiga, et kindlustada, et piirikontroll oleks lihtsalt rutiinne protseduur, mis aitas hajutada nõupidamisel üles kerkinud muret, et see tegevus võib juurdluse ohtu seada.

12. ja 13. märtsil toimus ühine tegevuspäev Ungaris ja Belgias, mille tulemuseks oli samaaegselt kolme hoo-ne läbi otsimine. Arestiti suur hulk kohalikus valuutas sularaha, seitse luksusautot, ehteid, mobiiltelefone, passe ja muid olulisi tõendeid. Ungaris vahistati kaks kahtluselust ning Belgias kaheksa. Juhtum oli 2014. aastal avatud.

2.2 Eurojusti abi teistes kuritegevuse valdkondades

2.2.1 Rahapesu

Kuigi rahapesu ei ole üks Eurojusti kuritegevuse alastest prioriteetidest perioodiks 2014–2017, moodustas see siiski 220 kõigist Eurojustis registreeritud juhtumitest, mis on selge tõus võrreldes 2013 aasta arvudega (193), ning on seotud selle valdkonna kasvuga Eurojusti operatiivtöös, mis sai alguse 2012. aastal (144). Rahapesu juhtumitega tegeletakse enamasti koos seotud kuritegudega nagu pettus (84) või osalemine kuritegelikus ühenduses (52), kuid rahapesule keskendutakse ka kui eraldiseisvale kuriteole (71). Kõige rohkem taotlusi esitasid Prantsusmaa, Hispaania ja Itaalia. Kõige rohkem taotlusi esitati Hispaaniale, kellele järgnesid Saksamaa ja Ühendkuningriik.

2.2.2 Keskkonnakuriteod

Eurojustis registreeritud keskkonnavalaste rikkumistega seotud juhtumite arv (5) langes võrreldes aastaga 2013 (8). Need juhtumid tegelesid keskkonnakuritegudega kui eraldiseisvate rikkumistega (3) või seoses pettuse (1) ja ebaseadusliku kaubitsemisega (1). Keskkonnakuritegude valdkonnas esitasid kõige rohkem taotlusi Holland, Saksamaa, Tšehhi Vabariik ja Rootsi. Kõige rohkem taotlusi saanud liikmesriikide hulgas olid Prantsusmaa, Kreeka, Iirimaa, Läti, Holland ja Poola.

Novembris avaldas Eurojust keskkonnakuritegude strateegilise projekti aruande. See aruanne võtab kokku keskkonnakuritegude strateegilise projekti tulemused, mille Eurojust algatas 2013. aastal. See toob välja peamised riiklike ametivõimude poolt kogetud probleemid keskkonnakuritegude eest kohtu alla andmisel ning püüab välja tuua ettepanekuid teatud raskuste lahendamiseks, eriti selliste raskuste, mis on seotud piiriülese koostööga, keskendudes täpsemalt jäätmete salakaubaveole, ohustatud liikide salakaubaveole ja pinnavee saastamisele. Aruanne annab ülevaate ka mitmesugustest riiklikest organisatsioonilistest struktuuridest, mille eesmärgiks on võidelda keskkonnakuritegevusega ning ligipääsust ekspertteadmistele liikmesriikides.

Aprillis andis Eurojust oma panuse Komisjoni teatisele ELi lähenemisest eluslooduse salakaubaveole, saates oma sisendi keskkonna peadirektoraadile.

2.2.3 Merepiraatlus

Jätkuna Eurojusti merepiraatluse õigusülevaate esma-
kordsele avaldamisele 2013. aasta juulis kinnitas kollee-

gium merepiraatluse õigusülevaate jätkamise ning otsustas avada kõigile liikmesriikidele suunatud juhtumi, mis on loodud just antud teemaga tegelemiseks. Oodatavasti peaks merepiraatluse õigusülevaate järgmine väljaanne avaldatama 2015. aasta aprillis. Vastavalt esimeses väljaandes seatud eesmärkidele on merepiraatluse õigusülevaate eesmärgiks olla vahendiks, mis aitaks õigustöötajatel lahendada probleeme, mis kerkivad esile piraatlusega seotud rikkumiste uurimisel ja kohtu alla andmisel.

Uue merepiraatluse õigusülevaate ettevalmistamise osana suhtles Eurojust mitmete oluliste osapooltega ning selle eesmärgiks oli teha koostööd oluliste regionaalsete ja rahvusvaheliste organitega, kes tegelevad merepiraatluse vastu võitlemisega, ning nende tööd jälgida. Nende organite hulka kuulusid Euroopa välis teenistus (EEAS), Euroopa Julgeoleku- ja Kaitsekolledž (ESDC), ÜRO, INTERPOL ning Somaalia ranniku lähedal toimuva piraatluse kontaktrühm (CGPCS), mille eesistujaks Euroopa Liit 2014. aastal oli.

2.2.4 Eurojusti lastekaitse kontaktisik

Laste väärkohtlemisega seoses registreeriti kakskümmend üheksa juhtumit. Need juhtumid olid enamasti seotud selliste rikkumistega nagu pildid laste väärkohtlemisest (7) ja lapseröövid (7). Kõige rohkem taotlusi esitasid Ühendkuningriik ja Hispaania ning kõige rohkem taotlusi esitati Saksamaale, Rumeeniale, Prantsusmaale ja Kreekale.

Eurojusti eesmärki võidelda kõigi laste väärkohtlemise vormidega toetab lastekaitse kontaktasutuse töö. Kontaktasutusele on antud ülesanne esindada Eurojusti lastekaitset ja sellega seotud küsimustes *vis-à-vis* riiklike ametiasutustega, õiguskaitseorganistega ning teiste riiklike või rahvusvaheliste organitega, kes tegelevad lastekaitsega.

Selles raamistikus osales kontaktasutus ekspertide konverentsil „Kadunud lastest teavitamine ELis: ohustatud kadunud laste elude päästmine“, mis toimus Euroopa Parlamendis, ning osales konverentsil „Euroopa advokaadid vanema sooritatud lapseröövi asjus“, mis toimus Haagis.

Kontaktasutuse rolliks on ka Eurojusti riiklike esinduste nõustamine ja toetamine vahendite ja meetmete kasutamisel, mis on loodud spetsiifiliselt just lastega seotud kriminaaljuurdluste ja –menetluste jaoks, nagu näiteks tunnista-
ja/ohvriks ja INTERPOLi kadunud laste andmebaas.

Operatsioon BlackShades: aasta juhtum

BlackShades oli organisatsioon, mis arendas ja müüs pahavara, mis võimaldas ostjatel nakatada arvuteid ning kaugjuhtimise teel nakatatud arvuteid üle võtta ja kontrollida ning muuhulgas sooritada teenusetõkestamise küberründeid. FBI juurdlus tuvastas seosed mitme liikmesriigiga. Näitena sellest, kuidas pahavara kuritegelikel eesmärkidel kasutada, võib tuua juhtumi, kus Hollandis üks 18-aastane mees nakatas vähemalt 2000 arvutit ning kontrollis ohvrite veebikaameraid, et teha pilte naistest ja tüdrukutest.

Eurojusti poole pöörduiti läbi Hollandi prokuröri, kes oli antud juhtumi osas ühenduses FBI ja Ameerika Ühendriikide Föderaalprokuratuuriga. Ameerika Ühendriikide ametivõimud kavatsesid BlackShadesi serveri maha võtta, kuid neil polnud kavatsust jälitada välismaalastest kahtluseluseid, et neid USAs kohtu alla anda. Kuna selle ülemaailmse juurdluse käigus otsisid BlackShadesi pahavara loojaid, müüjaid ja kasutajaid 16 riigi kohtu- ja õiguskaitseorganid, oli õiguslase koostöö lisandväärtus ilmne ning Holland avas juhtumi 2013. aasta novembris ja koordineerimisnõupidamine toimus samal kuul. Veel kolm koordineerimisnõupidamist viidi läbi 2014. aasta jaanuaris, aprillis ja juulis.

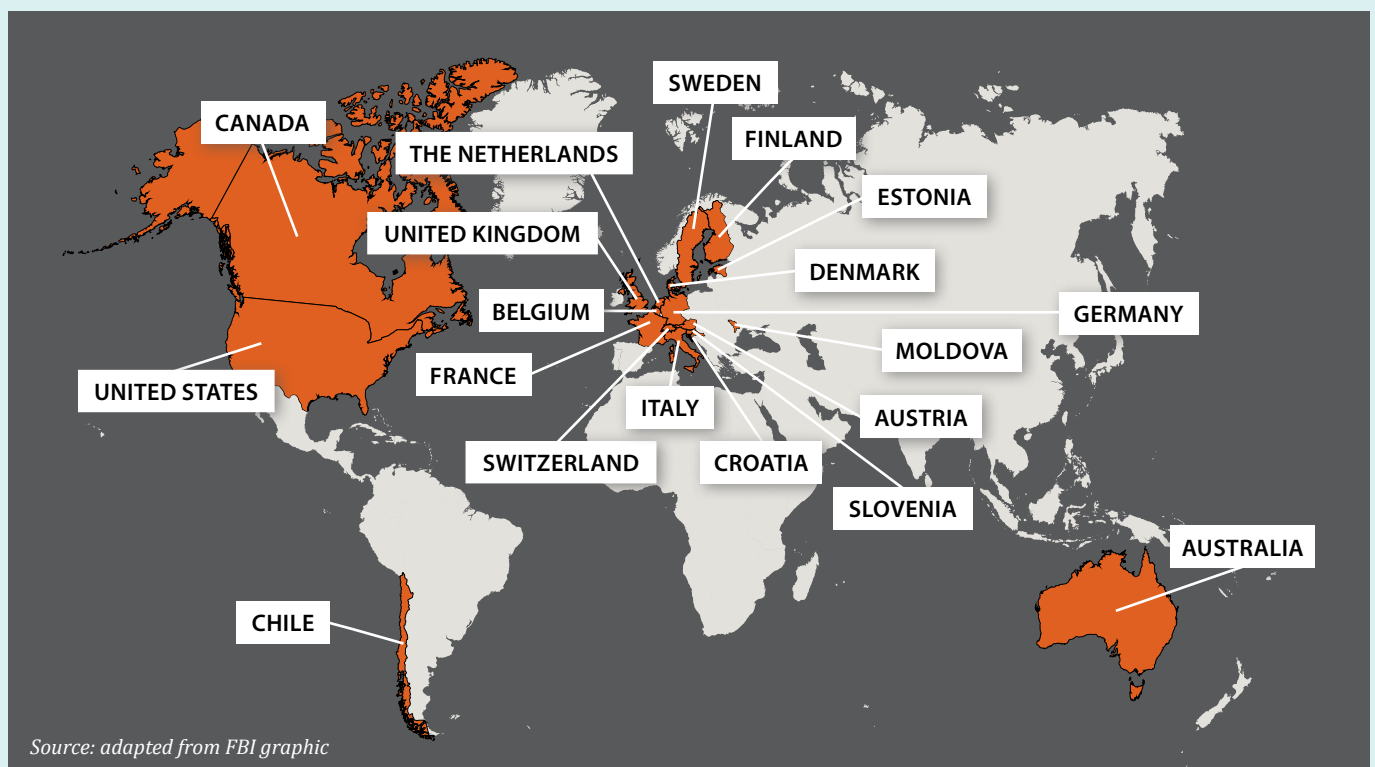
Esialgse koordineerimisnõupidamise eesmärgiks oli määrata kindlaks, millised liikmesriigid saaksid rakenda-

da kohtulikke meetmeid tuvastatud isikute suhtes, ning uurida võimalusi ühiseks kohtulikuks lähenemiseks asjaga seotud liikmesriikides. Kuigi nõupidamine toimus suhteliselt lühikese etteteatamisega, võtsid sellest osa esindajad Hollandist, USAst, Rumeeniast, Belgiast, Saksaamaalt, Prantsusmaalt ning EC3st ja Europolist. Mõned liikmesriigid olid juba läbi viimas juurdlusi selle pahavara osas ning tunnistasid vajadust rahvusvahelise õiguslase koostöö järele. Oli selge, et mõjutatud olid ka teised liikmesriigid peale nõupidamisel osalenute ning need riigid kutsuti järgmistele nõupidamistele.

Ameerika Ühendriikide ametivõimud olid oma juurdlusega juba kaugemale jõudnud ning teavitasid esimese nõupidamise käigus teisi enda kaheastmelisest plaanist: BlackShadesi organisatsiooni lõhkumine ning serveri rahvusvaheline mahavõtmine, et takistada tarkvara müüki. Koordineerimisnõupidamine aitas Ameerika Ühendriikide juurdlusele kaasa, tuvastades 20 BlackShadesi organisatsiooni klienti.

Osalenud liikmesriikide juurdlused olid erinevates etappides, mis tähendas vältimatult seda, et tarvis oli aega erinevate riiklike ametivõimude töö kooskõlastamiseks. Mitmed riigid andsid mõista, et kuigi mõned kahtluselused olid tuvastatud, oli tarvis siiski rohkem teavet, et olla

Rahvusvaheline koostöö „BlackShades” asja raames

kas võimeline juurdlust avama või panustama juba olemasolevasse teabesse. Nõupidamisel osalenud informeeriti sellest, et mitte ainult Ameerika Ühendriikides, vaid ka liikmesriikides, asuvad kahtlusalused olid juba seotud teiste küberkuritegudega või neid oli võimalik nendega seostada. Ühe liikmesriigi jaoks oli oluline juba pahavarast endast koopia omamine, samas kui teise liikmesriigi puhul ei piisanud vaid tarkvara omamisest ning oli vaja näidata, et tarkvara oli loodud peamiselt ebaseaduslikuks kasutamiseks.

Juurdluse tulemusena toimus 2014. aasta mais kaks päeva kestnud ühistegevus, mida koordineeris Eurojust läbi Eurojustis asunud ning EC3 poolt toetatud koordineerimiskeskuse. Kahe tegevuspäeva käigus viidi üle maailma läbi 359 hoone läbi otsimine ning vahistati 97 inimest. Arestiti enam kui 1100 andmekandjat, mille puhul oli kahtlus, et neid kasutatakse

se ebaseaduslikeks tegevusteks, sealhulgas lauaarvuteid, sülearvuteid, mobiiltelefone, ruutereid, väliseid kõvakettaid ja USB-mälupulki. Arestiti ka olulisel hulgal sularaaha, ebaseaduslikke tulirelvi ja narkootilisi aineid. Samuti õnnestus ametivõimudel arestida BlackShadesi veebilehe domeen. Tegevusi ette võtnud riikideks olid Holland, Belgia, Prantsusmaa, Saksamaa, Ühendkuningriik, Soome, Austria, Eesti, Taani, Itaalia, Horvaatia, Ameerika Ühendriigid, Kanada, Tšiili, Šveits ning Moldova.

Eurojust aitas nimetatud riike, pakkudes neile ülevaateid igas riigis toimuvate juurdluste staatusest ning õigusabi. Eurojusti juures üles seatud koordineerimiskeskuses olid kohal esindajad Europolist ja FBIst ning EC3 pakkus reaajas analüütilist tuge. EC3 toetas ka jätku-tegevusi ning ohvrite tuvastamist ning samuti edendas tehnilisi lahendusi selleks, et arvuteid sellise pahavara eest kaitsta.

Juhtumi eest vastutanud Hollandi prokurör ning Hollandi riikliku esindaja assistent kommenteerisid ühiselt saavutatud edu: *'Operatsioon BlackShades on hea näide praktilisest piiriülesest õigusalasest koostööst. Internet ei ole kurjategijate jaoks ohutu keskkond. Antud juhtumi, millesse olid kaasatud mitmed liikmesriigid ja kolmandad riigid, puhul oli ühiseks eesmärgiks takistada tulevase küberrünnakuid ning see*

Lodewijk van Zwieten ja Koen Hermans

näitab potentsiaali ülemaailmseteks ühistegevusteks ning rajab teed tulevastele ühistele püüdlustele. Me oleme tulemusega väga rahul.

Nõupidamiste aruannete ning ühistegevuse päevadele järgnenud hindamiste käigus tuvastati mõningaid õiguslikke ja praktilisi kitsaskohti, mis mõjutasid juhtumi ajagraafikut ning tulemust. Tuvastati mitmeid saadud õppetunde ning parim praktika antud juhtumi puhul.

Õiguslikud ja praktilised probleemid

- ▶ Läbivaks väljakutseks kogu juhtumi käigus oli asjaolu, et osalenud liikmesriikide juurdlusted olid erinevates etappides: esimese koordineerimisnõupidamise käigus selgus, et mõned riigid vajavad kuni kahekuulist lisaaega selleks, et koguda lisainfot seoses väidetavate kuritegudega.
- ▶ Eeliseid, mis tulenesid juhtumi laiendamisest arvukatesse riikidesse ning võimalikult paljude kuritegude katmisest, tuli kaaluda võrdluses puudustega, mis tulenesid viivitustest ja tegutsemiskiiruse vähenemisest liikmesriikides, mis olid oma juurdlustega kaugemale jõudnud.
- ▶ Eurojusti juhtumi alguses oli mõningatel riikidel vaja oma teavet läbi vastastikuse õigusabi rikastada, et omandada piisavalt tõendeid juhtumi riiklikul tasemel edasi viimiseks.
- ▶ Mõningate riikide puhul oli piiranguks asjaolu, et kõigest tarkvara omamine ei olnud piisav selleks, et kahtlusaluse vastu kohtumenetlust algatada, ning tarvis oli tõestada, et pahavara on tekitanud kahju ning tuvastada ohvrid. Teised liikmesriigid pidid tõendama, et tarkvara on loodud valdavalt ebaseaduslikuks kasutuseks.
- ▶ Mitmed riigid viitasid sellele, et informatsiooni juurdluste jaoks oli tarvis kiirelt, et see vastaks andmesäilituse tähtaegadele, mis varieerus erinevates riikides ning sõltus sellest, kas tähtaeg hõlmas ainult IP-aadresse või ka muud teavet.
- ▶ Mõnes riigis avati mitmeid BlackShadesiga seotud juhtumeid, mis muutis juhtumi koordineerimise keerukamaks. Näiteks Prantsusmaal, kus puudub riiklik küberkuritegude prokurör, oli tarvis kindlustada tegevuste koordineerimine kaheksa regionaalse spetsialiseerunud jurisdiktsiooni vahel, mis esindasid 161 ringkonnaprokuratuuri.
- ▶ Mõne juhtumi korral on tarvis enam kui ühe ametivõimu volitust pressiteate avaldamiseks. Teadlikkus täpsetest kontaktasutustest ning varajane kommunikatsioon kindlustas pressiteate õigeaegse avaldamise.

Uurimine kulmineerus kahepäevase koordineerimiskeskusega, mis toimus Eurojustis 2014. aasta mais.

Õppetunnid

- ▶ Antud hetkel näis, et kaks ühistegevuse päeva oleksid parimate tulemuste saavutamiseks sobiv viis. Kuna aga internetis liiguvad uudised kiirelt, on tulevikutegevuste puhul eelistatud läbiotsimiste, arestimiste ja vahistamiste sünkroniseerimine, eriti kui tegemist on ulatuslike operatsioonidega.
- ▶ Rõhutati ohvreid ja pahavara poolt tekitatud finantskahju puudutava info kogumise olulisust, kuna küberkuritegevuse juhtumite korral sõltub, eriti USAs, karistuste määramine ohvritest ja kahjust.
- ▶ Selle asemel, et keskenduda ainult repressiivmeetoditele, võttis Ühendkuningriik ette ulatuslikud ennetustegevused, et BlackShadesi madalama astme ostjad ei hakkaks tegelema küberkuritegevusega. Selle tegevuse hulka kuulus hoiatavate e-kirjade ja kirjade saatmine umbkaudu 500 ostjale ning National Crime Agency ja politseiametnike visiidid umbes 100 ostja juurde.
- ▶ Antud pahavaraga seotud hoonete läbiotsimiste ja ülekuulamise tõhustamiseks ja lihtsustamiseks jagas Europol osalenud ametivõimudele oma turvalise infovahetuse võrgustiku rakenduse (SIENA) kaudu FBI ülekuulamise ja läbiotsimiste juhendit. Kuna küberkuritegevuse juhtumite korral on tõendite hankimine komplitseeritud, peeti seda juhendit väga kasulikuks.
- ▶ Pärast koordineerimiskeskust toimunud infotund oli kasulik, kuna aitas tuvastada selle koordineerimisvahendi lisandväärtust ning täpsustada ühistegevuse päevade käigus toimunud koostööst õpitut.
- ▶ Juhtumi hindamine viimasel nõupidamisel näitas, et Eurojusti poolt juhtumi algetappides läbi viidud analüüs osalenud riikide õigusliku olukorra suhtes oli juhtumi tulemuste vaatenurgast kasulik, kuna see analüüs võimaldas riiklikel ametivõimudel tulla koordineerimisnõupidamistele ettevalmistunult.
- ▶ Kiri Hollandi ametivõimudelt, mis edastati läbi Eurojusti ning mis kinnitas seda, et selle juhtumi käigus kogutud infot on võimalik kohtumenetlustes tõenditena kasutada, oli teretulnud toetus käimasolevatele menetlustele mitmetes osalevates riikides.
- ▶ Valmisolek jagada infot osalevate riikide vahel andis suure panuse juhtumi väljapaistvatesse tulemustesse ning seda nähti kui võtmefaktorit tulevaste küberkuritegevuse juhtumite lahendamisel.

Parim praktika

- ▶ Esimese koordineerimisnõupidamise käigus viitasid osalejad juhtumi varajases staadiumis kohtutasandil nõupidamise läbiviimise eelistele, sest enamikes riikides võeti läbiotsimisi, arestimisi ja vahistamisi puudutavad otsused vastu kohtutasandil. Varajane koordineerimine kohtutasandil võimaldas ka määrata kindlaks liikmesriikide ühtne lähenemine, et kindlustada mitmes liikmesriigis süüdimõistmiseks vajaliku info olemasolu.
- ▶ Arutlusküsimuste jagamist enne koordineerimisnõupidamist peeti väga kasulikuks just nõupidamise produktiivsuse ja konkreetsete tulemuste seisukohast.

2.3 Eurojusti partnerid

2.3.1 Koostööpartner: Europol

Eurojust ja Europol jätkasid oma jõupingutusi, et tugevadada koostööd ja teabevahetust vastavalt 2009. aastal sõlmitud lepingule ja Lissaboni lepingule, mille kohaselt põhineb Eurojusti koordineeriv roll "liikmesriikide ja Europoli hangitud teabel".

Operatiivkoostöö

Europol osales 44 Eurojustis registreeritud juhtumi menetlemisel ja 98 koordineerimisnõupidamisel. Märkimisväärne kasv Eurojusti koordineerimisnõupidamiste arvus, kus Europol osales (2013. aastal 75), viitab Eurojusti mõningasele edule jõupingutustes koostööside-mete tugevdamisel. Vastavad jõupingutused hõlmasid ka Europolis korraldatavate operatiivkohtumiste ja Eurojustis korraldatavate koordineerimisnõupidamiste nimekirjade regulaarset ja vastastikkust vahetamist.

Lisaks viis Eurojust ellu poliitika, mille eesmärgiks on panna alus SIENA kaudu edastatavate Europoli päringute töötlemisele, et rakendada käimasolevate uurimistega seotud isikuandmete riskikontrolli kohtuasjade haldamise süsteemis olevate kõigi andmete suhtes. Eurojusti ühine järelevalveasutus (JSB) kiitis selle poliitika heaks.

Eurojust andis oma panuse raske ja organiseeritud kuritegevuse 2015. aasta vahetunnangu, raske ja organiseeritud kuritegevuse hinnangu ning terrorismi olukorra ja suundumuste aruande koostamisse. Samuti osales Eurojust aktiivselt mitmeaastase tegevuskava (2014–2017) ja operatiivsete tegevusplaanide ettevalmistamisel ning koostamisel.

Eurojust osales ka septembris toimunud operatsioonis Archimedes ja võttis osa Europoli igapäevastest teabekoosolekutest. Operatsioon Archimedes oli laiaulatuslik rahvusvaheliste õiguskaitseorganite ühisoperatsioon, mis oli suunatud raske ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisele Euroopa Liidus, sh inimkaubandus, narkokaubandus ja tulirelvadega salakaubitsemine.

Eurojust allkirjastas ühe uue koostöökokkuleppe tulirelvade teabekeskusega, mis teeb selliste koostöökokkulepete koguarvuks 21. Käimas on protsess koostöökokkulepete sõlmiseks Eurojusti ja terrorismiga seotud teabekeskuste ning uue terroristide liikumisega seotud teabekeskuse, samuti spordikorrupsioonile ja varade sissenõudmisele keskenduvate teabekeskustetega.

Strateegiline koostöö

Eurojusti ja Europoli esindajad korraldasid jätkuvalt regulaarseid kohtumisi nii töö- kui juhtimistasandil, mille käigus arutati järgmiste teemade üle: SIENA kasutamine, teabevahetus, koostöö küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa keskuse (EC3) siseselt, koostöö Europoli terrorismivastase üksusega (TCU), ühiste uurimisrühmade rahastamine, kokkulepped teabekeskustega ja Europoli eeskirja eelnõu. Samuti osalesid Europoli esindajad Eurojusti strateegilistel seminaridel ning Eurojusti esindajad võtsid osad Europoli siseriiklike üksuste juhtide kohtumistest. 2014. aastal toimus mitu Europoli ja Eurojusti töötajate vahetusprogrammi, mille eesmärgiks oli suurendada osalejate teadlikkust mõlemate organisatsioonide struktuurist ja funktsioonidest ning nende poolt pakutavatest teenustest.

2013. aasta ühine aastaaruanne (vt Nõukogu dokumenti nr 11305/14) Eurojusti ja Europoli koostöö kohta esitati Nõukogule ja Komisjonile 24. juunil.

2.3.2 Koostööpartner: OLAF

Eurojusti ja OLAFi koostöö põhineb 2008. aastal sõlmitud praktilisel koostöökokkuleppel. Eurojust ja OLAF jätkasid koostöö tegemist pettuste, korrupsiooni ja muude Euroopa Liidu finantshuve kahjustavate kuritegu vastu võitlemisel. Toimus regulaarne juhtumite kokkuvõtete ning Eurojusti ja OLAFi ühiste juhtumite nimekirjade vahetamine.

Operatiivkoostöö

Eurojust ja OLAF tegid koostööd nelja juhtumi puhul ning Eurojust registreeris lisaks veel kolm juhtumit, mis olid seotud varasematel aastatel juba OLAFi poolt avatud juhtumitega. OLAF osales kolmel koordineerimisnõupidamisel, mis käsitlesid kelmuse, aktsiisipettuse, tollipettuse ja korrupsiooniga seotud juhtumeid. Võrreldes 2013. aastaga veidi suurenenud juhtumite ja koordineerimisnõupidamiste arv (aastal 2013 vastavalt 2 ja 1) viitab sellele, et kahe asutuse koostööle on kasuks tulnud regulaarne operatiivteabe vahetamine (juhtumite kokkuvõtted ja ühiste juhtumite nimekiri).

Strateegiline koostöö

2014. aasta alguses toimus Eurojusti presidendi ja OLAFi direktori kahepoolne kohtumine. See kohtumine võimaldas arutada mõlemale poole huvi pakkuvate praktiliste juhtumite üle ja jõuda üldisele kokkuleppele juhtumite kokkuvõtete vahetamise osas, mis on sätestatud praktilise koostöökokkuleppe punktis 5.

Koostöömeeskondade regulaarsed kohtumised jätkusid ka 2014. aastal. Need kohtumised olid aluseks juhtumite kokkuvõtete vahetamisega seotud üksikasjade määratlemisele ja formaliseerimisele. Keskenduti OLAFi uurijatele täiendavate koolituste korraldamisele, toetudes 2013. aasta detsmebris toimunud esimese koolituse osas saadud positiivsele tagasisidele.

2.3.3 Justiits- ja siseküsimuste asutuste koostöö

Üheksa justiits- ja siseküsimuste asutust (CEPOL, EASO, EIGE, EMCDDA, Eurojust, Europol, FRA, Frontex ja eu-LISA) on avaldanud kaks ühist publikatsiooni: veebruaris avaldati uus mitmeaastane justiits- ja siseküsimuste programm "Justiits- ja siseküsimuste asutuste ühised üldised kaalutlused", kus määrati kindlaks valdkonnaülesed ühist huvi pakkuvad küsimused ja see, kuidas asutuste vaheline koos-

töö võib aidata kaasa uute juhiste tõhusale rakendamisele (vt Nõukogu dokument nr 7313/14). Teine ühisavaldus pealkirjaga "Strateegilistest suunistest tegudeni: justiits- ja siseküsimuste asutuste panus vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala praktilisse arengusse Euroopa Liidus" avaldati novembris ja on saadaval Eurojusti veebilehel. Teine avaldus toob välja Eurojusti rolli ja toetuse ELi prioriteetide ja eesmärkide rakendamisel vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisel Euroopa Liidus. Need dokumendid on esitatud Euroopa Komisjonile, Euroopa Parlamendile ja Euroopa Liidu Nõukogule.

Eurojust ning teised justiits- ja siseküsimustega tegelevad asutused andsid oma panuse ka avalikku arutellu uue 2015–2020. aasta sisejulgeoleku strateegia teemal. Justiits- ja siseküsimuste asutuste tegevuse 2014. a lõpparuanne ja tulemuskaart (vt Nõukogu dokumenti nr 16286/14) esitati Nõukogu alalisele sisejulgeoleku ko-

Eurojust ja koolitused

Nõukogu poolt juunis vastu võetud strateegilised suunised rõhutavad vajadust töötajatele pakutavaid koolitusi tõhustada ning pööravad tähelepanu teiste hulgas prokuröride, kohtunike, õigustöötajate ja politsei koolitamisele kui olulisele komponendile vastastikkuse usalduse loomisel.

Eurojust panustas koolitustesse läbi vastastikkuse mõistmise memorandumite, mis on sõlmitud CEPOLI (2010) ja EJTNiga (2008). Lisaks korraldas Eurojust temaatilisi seminare, mille käigus said töötajad jagada kogemusi ja parimaid praktikaid.

Eurojusti ja Euroopa õiguslase koolituse võrgustiku (EJTN) vaheline koostöö õiguslaste koolituse valdkonnas jätkus. Üksteist prokuröri/kohtunikku Bulgaariast (2), Tšehhist, Saksamaalt, Eestist, Hispaaniast, Ungarist, Austriast, Poolast ja Sloveenias (2) osalesid Eurojusti pikaajalises praktikaprogrammis ning olid kaasanud oma päritolumaal riiklike esinduste igapäevatöösse. Juulis külastas Eurojusti Euroopa õiguslase koolituse võrgustiku peasekretär kohtunik Postulski. Eurojust ja EJTN nõustusid, et kolmekuulise vahetusprogrammi käigus omandati väärtuslikke praktilisi kogemusi. Eurojust ja EJTN leppisid ka ametlikult kokku ühises arusaamas lühiajaliste (üks nädal) õppekülastuste kohta ja selliste külastuste 2015. aastal uuesti korraldamises.

Peale selle osalesid riiklike esinduste liikmed aktiivselt kuuel EJTNi seminaril, mis toimusid kriminaalõiguse projekti nr 1 raames teemal "Rahvusvaheline kriminaalasjadega seotud õiguslane koostöö praktikas: Euroopa vahistamismääruse ja vastastikkuse õigusabi simulatsioonid". Need edukad seminarid, mis viidi läbi Saksamaal, Bulgaarias, Küprosel, Prantsusmaal, Itaalias ja Slovakkias, toetuvad põhimõttele, et õppida saab kõige paremini tegevuse kaudu. Toodi välja praktilisi näiteid juhtumitest, et saavutada Euroopa prokuröride ja kohtunike seas vastastikkuse usalduse ja kindlustunde kõrge tase, tugevdades seeläbi ühist õiguskultuuri, mis toob kaasa tõhusama õigusemõistmise ELi piiriülestes uurimistoimingutes.

Lõplikult sai valmis Eurojusti käsitlev ühine õppekava Euroopa Politseikolledžiga. Selle õppemooduli eesmärk on edendada arusaamu Eurojusti piiriülestes uurimistesse ja operatsioonidesse kaasamise lisandväärtusest ning seeläbi soodustada tihedamat koostööd õigusasutuste ja õiguskaitseasutuste vahel raske piiriülese kuritegevuse vastu tõhusalt võitlemisel.

Sarnaselt eelmistele aastatele viidi Euroopa Politseikolledžiga koostöös läbi mitu veebipõhist seminari. Eurojust andis oma panuse kursustesse, mis puudutasid muu hulgas ebaseaduslikku sisserännet, lastekaitset, (liikuvate) kuritegelike ühenduste poolt toime pandud varavastaseid kuritegusid, narkokaubandust, käibemaksupettust ja ühiseid uurimisrühmi.

miteele detsembris. Jätkus Eurojusti tava vahetada oma tööplaani teiste justiits- ja siseküsimumuste asutustega.

Justiits- ja siseküsimumuste asutuste juhtide aastakoosoleku raames Maltal allkirjastas Eurojust 3. novembril vastastikuse mõistmise memorandumi FRAGA. 15. juulil allkirjastati vastastikuse mõistmise memorandum ka EMCDDAga (vt punkti 2.1.).

2.3.4 Kolmandad riigid ja organisatsioonid väljaspool Euroopa Liitu

Koostöölepingud

Juulis allkirjastas Eurojust koostöölepingu Moldova Vabariigiga, mis jõustub, kui pooled teavitavad üksteist kirjalikult, et kõik siseriiklikud menetlused on lõpule viidud. Prioriteedina kinnitati Ukrainaga koostöölepingu sõlmimine. Eurojust teavitas nõukogu oma plaanist alustada koostöölepingu sõlmiseks läbirääkimisi Montenegroga.

Hoiti alal kontakte eesmärgiga hinnata andmekaitsega seotud õigusaktide rakendamist ja uurida võimalusi läbirääkimiste alustamiseks Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Iisraeli, Serbia ja Türgiga, et sõlmida nende riikidega koostöölepingud.

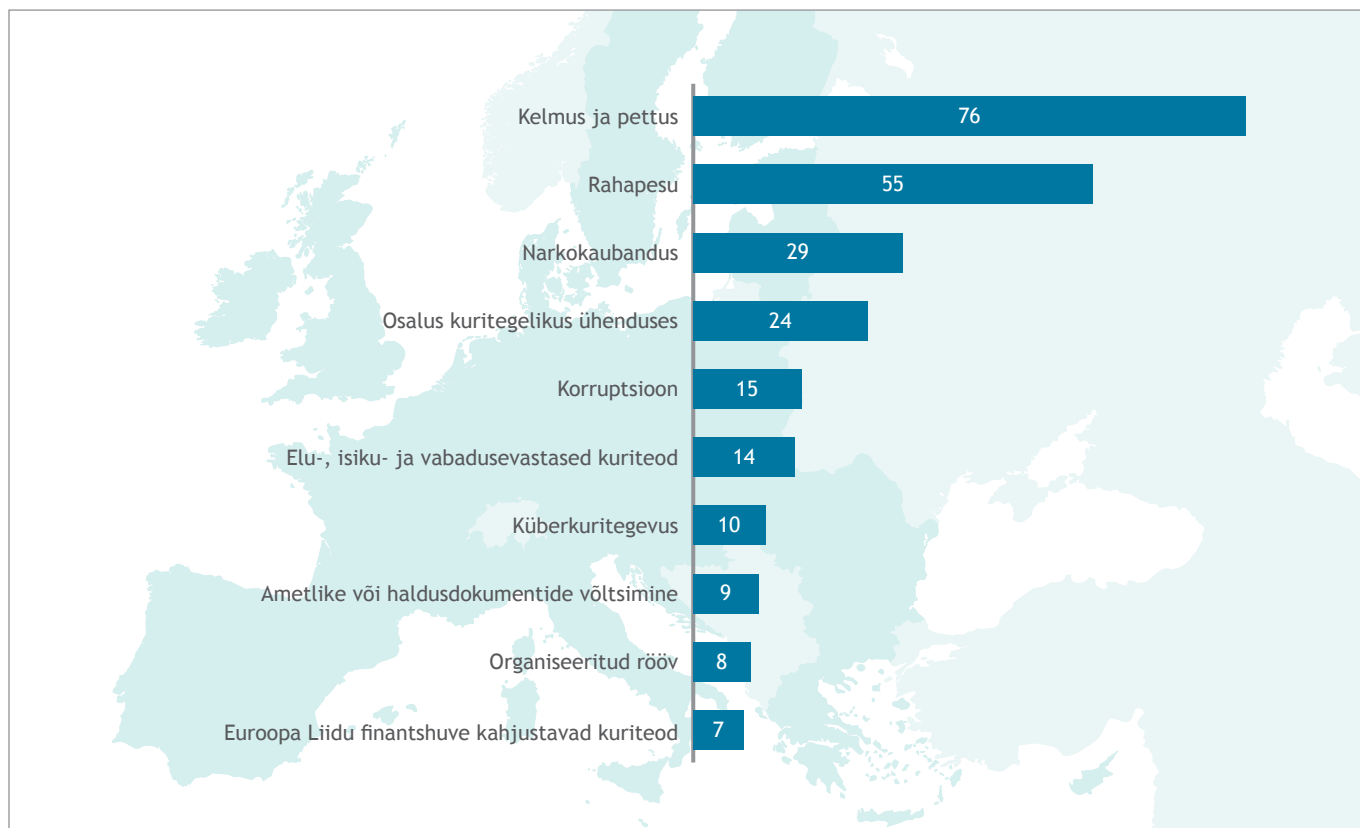
Kolmandate riikidega seotud juhtumid

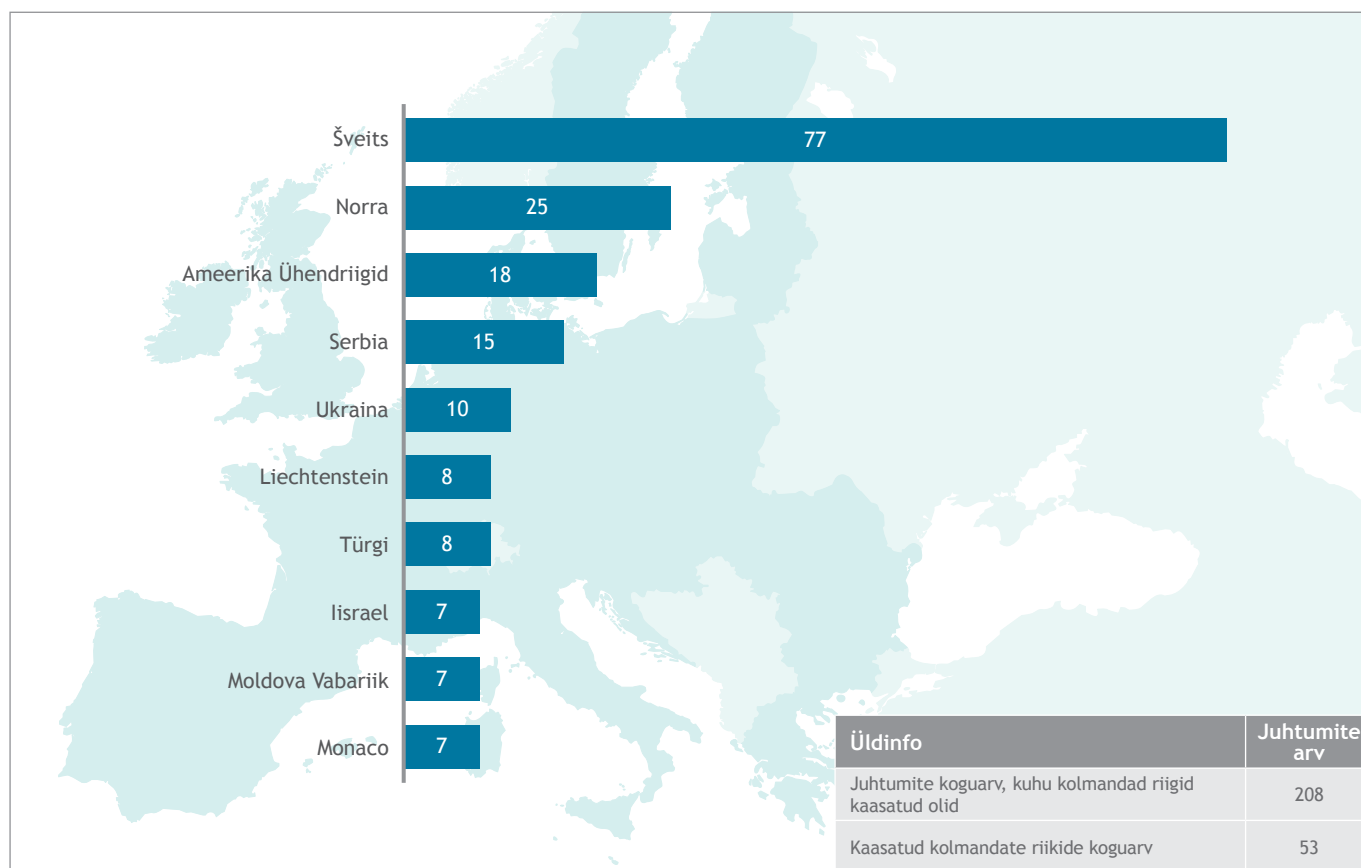
Eurojust pakkus abi 208 juhtumi puhul, mis olid seotud kolmandate riikidega. Nendes juhtumites olid peamiselt kuriteoliikideks kelmus ja pettus, rahapesu, organiseeritud kuritegelike ühendustega seotud süüteod ja narkokaubandus. Kõige sagedamini olid juhtumid seotud selliste kolmandate riikidega nagu Šveits, Norra ja USA. Kolmandad riigid olid esindatud 41 Eurojusti korraldatud koordineerimisnõupidamisel. Kolmandatest riikidest olid koordineerimisnõupidamistel kõige sagedamini esindatud Ameerika Ühendriigid (14), Šveits (10), Norra (9) ja Ukraina (6).

Sideprokurörid Eurojustis

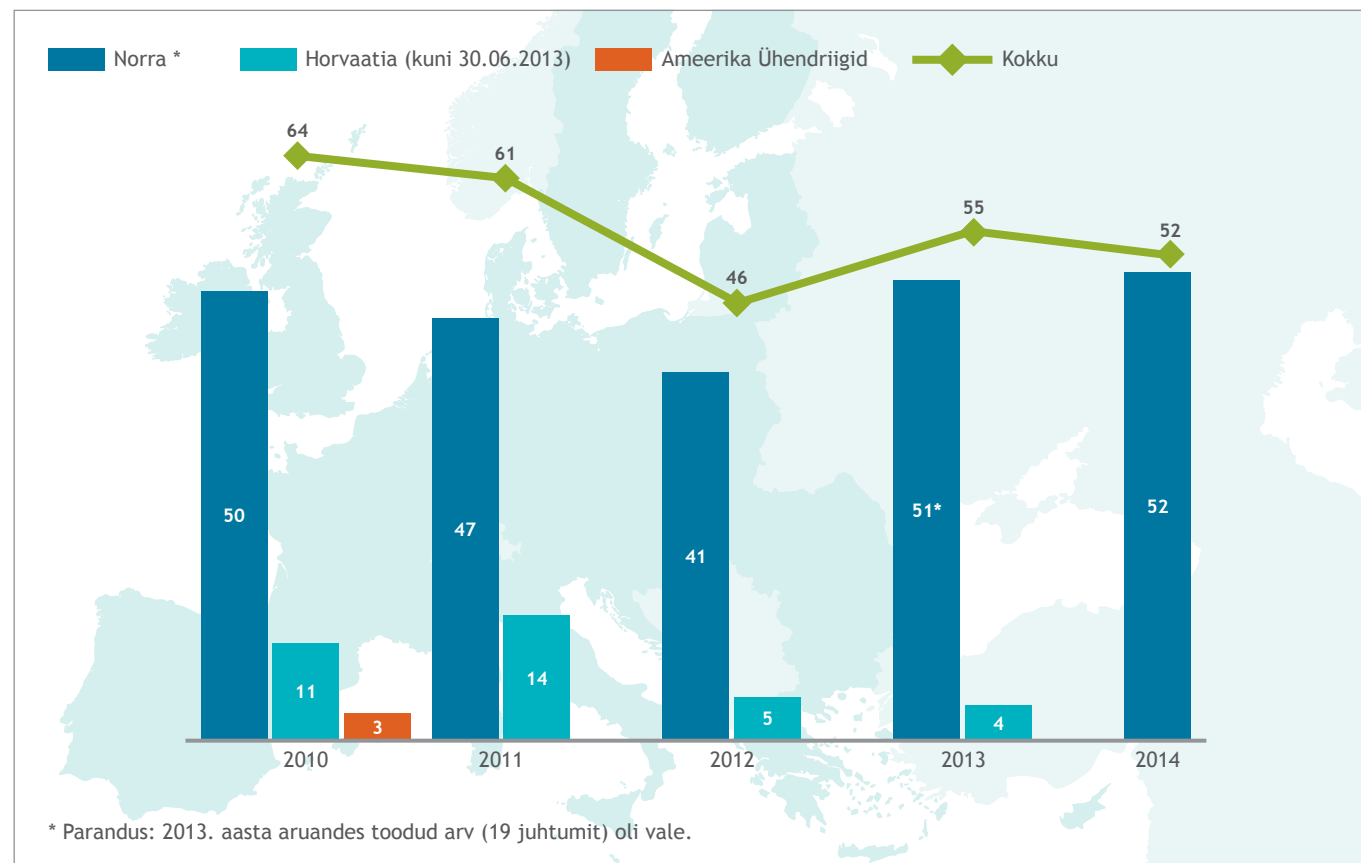
Norra ja Ameerika Ühendriikide sideprokuröride osalust Eurojusti tegevuses on peetud kasulikuks, kuna sideprokurörid hõlbustavad õiguslast koostööd liikmesriikide ja juhtumiga seotud kolmandate riikide pädevate asutuste vahel. 2014. aastal leppisid Eurojust ja Šveits kokku sideprokuröri lähetamises Eurojusti, kes alustab tööd 2015. aasta märtsis. Norra sideprokurör registreeris 52 juhtumit, mis olid peamiselt seotud narkokaubanduse, maksupettuse ja mõrva-dega, korraldas ühe koordineerimisnõupidamise ja osales üheksal koordineerimisnõupidamisel. Ameerika Ühendriikide sideprokurör osales 14 koordineerimisnõupidamisel.

Peamised kolmandate riikidega seotud kuriteoliigid

Aastatel 2010-2014 käsitletud juhtumid sideprokuröride järgi

Eurojusti kontaktasutused kolmandates riikides

Eurojusti kontaktasutuste loomine kolmandatesse riikides on vahend, mille abil parendatakse koostööd liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel läbi Eurojusti. Kontaktasutused määratakse enamasti kolmandate riikide peaprokuratuuri või kohaliku prokuratuuri, riiklike kohtute või justiitsministeeriumi juurde või on tegu isikutega, kes omavad diplomaatilisi positsioone väljaspool oma riiki. Hetkel on 32 kolmandat riiki loonud Eurojusti kontaktasutused. 2014. aastal liitusid selle võrgustikuga Boliivia ja Peruu.

Välisprojektide toetamine

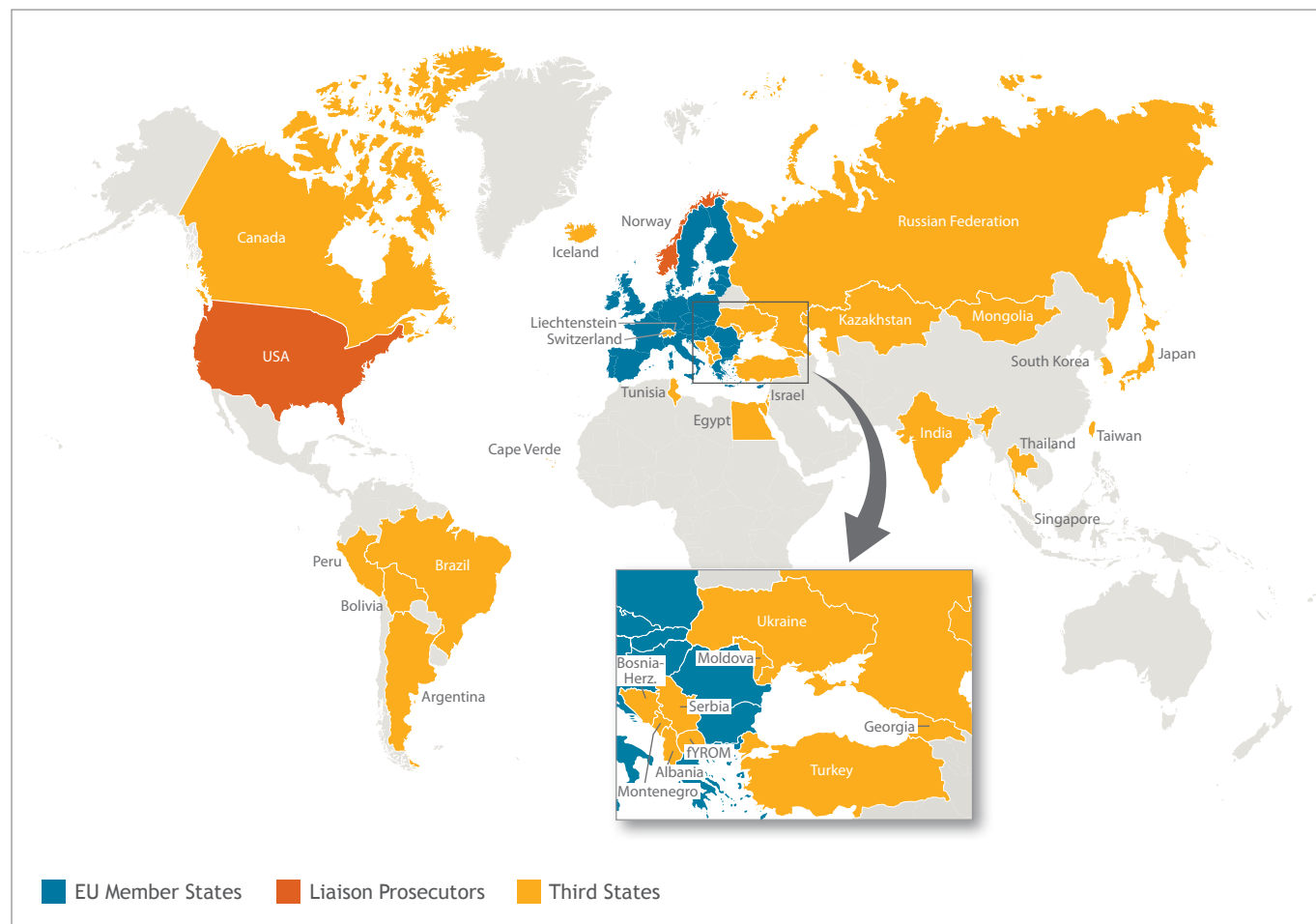
Eurojust toetas jätkuvalt Lääne-Balkanil käimasolevaid algatusi, sh Euroopa Liidu rahastatud rahvusvahelise politseiassotsiatsiooni (IPA) 2010. a projekti „Organiseeritud kuritegevuse ja korrupsiooni vastu võitlemine: prokuröride võrgustiku tugevdamine” kuni projekti lõpuni 2014. aasta aprillis. Selle projekti raames korraldati 20. jaanuaril kohtumine Eurojusti ja Eurojusti Lääne-Balkani kontaktasutuste vahel ning 3. aprillil viidi läbi neile uutele Eurojusti kontaktasutusele mõeldud

Eurojusti kontaktasutuste ja liikmesriikide poolt määratud sideprokuröride kohtumine

16. ja 17. oktoobril korraldas Eurojust kohtumise Eurojusti kontaktasutuste ja liikmesriikide poolt määratud sideprokuröride vahel. Kohtumise eesmärk oli arutleda komplementaarsuse, sünergia ja koostöö üle. Kohtumisel tutvustati oma seisukohati illustreerivate juhtumite suhtes, tõsteti teadlikkust Eurojusti rollist kolmandate riikidega seotud juhtumite puhul, sh infovahetuse alal kolmandate riikidega, ja määrati kindlaks võimalikud moodused töömeetodite tõhustamiseks.

Kohtumisel osales 17 Eurojusti kontaktasutust ja 20 liikmesriikide poolt määratud sideprokuröri. Esindatud olid ka 18 kolmandat riiki. Hetkel on ettevalmistamisel kohtumise aruanne.

Eurojusti kontaktasutused

koolitus. Samuti osales Eurojust mitmel andmekaitsele pühendatud koolitusseminaril Lääne-Balkanil.

Eurojust oli tegev ka Lääne-Balkanil inimkaubanduse vastu võitlemiseks algatatud projektis, tõhustades ühiste uurimiserühmade kasutamist kohalikul tasandil, ja rahvusvahelise migratsiooniorganisatsiooni regionaal-

ses projektis "Inimkaubanduse ja migrantide üle piiri toimetamise vastase võitluse tugevdamine Lääne-Balkanil". Vt punkti 2.2.9.

Eurojust toetas ka Euroopa välisteenistuse tööd, jagades teavet Eurojusti institutsioonilise ja operatiivse tasandi koostöö kohta Euroopa naabruspoliitika partnerriikidega.

Juhtumi näide

2013. aasta kevadel võtsid Tšehhi ja Ameerika Ühendriikide ametiasutused ühendust Rootsi politseiga seoses kahtlustega, et Tšehhis toodetud laste väärkohtlemisega seotud materjalid on Rootsi vahendaja kaudu levinud Ameerika Ühendriikidesse ja teistesse riikidesse. Rootsis alustati eeluurimisega, mis hõlmas raskekujulist lapspornograafiat ja osalust raskekujulises laste seksuaalses ärakasutamises pornograafilistel eesmärkidel. Rootsi uurijad paljastasid kahtlusalused Rootsis ja Hispaanias. Tšehhis oli kriminaalsüüdistuste fookuses inimkaubandus. Mis puudutab kuriteo toimepanemise viisi, siis ilmnes, et pornograafilise sisu kliendid esitasid konkreetse eritellimuse fotode ja videote seeriatele. Kliendid tegid makse Rootsis asuvale vahendajale, kes kandis raha seejärel edasi fotograafidele. Laste väärkohtlemisega seotud materjale vahetati seejärel krüpteeritud kujul pilvteenuse abil. Krüpteeritud suhtlusmeetodid ja kahtlusaluste turvateadlikkus tähendas, et ülimalt oluline oli teha õiguslast koostööd riiklike ametivõimude vahel, mis aitaks tuvastada võimalikke vigu ja nõrkusi kahtlusaluste kriminaalse tegevusega seotud plaanides.

Samaaegselt Europoli korraldatud operatiivkohtumisega politseiinformatsiooni vahetamiseks korraldas Eurojust koordineerimisnõupidamist, mille tulemusel loodi Rootsi ja Tšehhi Vabariigi ühine uurimiserühm, mida rahastas Eurojust. Ühise uurimistegevuse käigus avastati, et laste väärkohtlemisega seotud materjalid olid levinud laiemalt, sh Hispaaniasse. Alustati õiguslast koostööd Hispaaniaga, väljastades vastastikuse õigusabi taotlusi tuvastatud kahtlusaluse kohta. Seejärel ühines Hispaania ühise uurimiserühmaga, mis hõlbustas koostööd teiste ühise uurimiserühma liikmetega.

Pärast mõningast esialgset järelevalvet ja uurimisega seotud erimeetmete rakendamist, sh kahtlusaluste vaheliste finantstehingute analüüsi, korraldati ühisesse uurimiserühma kuuluvates riikides ühistegevuspäev. Kaasatud olid ka Ameerika Ühendriigid ja Prantsusmaa, kus oldi jälile saadud veel mõnele kahtlusalusele. Arreteeriti kaheksa isikut ning oma valdusesse saadi suurel hulgal andmeid, mille turvalisus ka kindlustati. Operatsioonis osalenud riikides järgnes ühistegevuspäevale pikk uurimisperiood, mida raskendasid krüpteeritud kõvakettad ja kahtlusaluste tahtmatus koostööd teha. Kolmandatele riikidele väljastati mitu vastastikuse õigusabi taotlust, et hankida teavet kahtlusaluste poolt kasutatud digitaalteenuste kohta.

Korraldati mitu täiendavat koordineerimisnõupidamist, et hõlbustada liikmesriikide koostööd ja arutleda selle üle, millises riigis oleks kõige otstarbekam kahtlusalused kohtu alla anda. Nende kohtumiste käigus arutasid prokuratuuride esindajad ka seda, kuidas tõendeid koguda, et pakkuda parimat võimalikku tuge eri liikmesriikides eelseisvatel kohtuprotsessidel.

Siseriiklike ametiasutuste poolt uurimise käigus läbi viidud edasine analüüs viis täiendavate arreteerimiseni Ühendkuningriigis, USAs, Kanadas ja Venemaal. Tuvastati ka suurel arvul lapsohvreid, keda mitmed fotograafid olid ära kasutanud. Kõik osalenud prokurörid ja uurimist teostanud kohtunikud nõustasid, et tihe koostöö Eurojusti ja Europoliga oli juhtumi algstaadiumis edukuse tagamiseks ja tulemuste saavutamiseks võtmetähtsusega. Juhtum on pooleli ning kohtuprotsessid toimuvad 2015. aastal. Siis on oodata ka juhtumi tulemuste üksikasjalikumat analüüsi.

Probleemid ja parim praktika

3.1 Sissejuhatuse

Läbi juhtumitega seotud operatiivtegevuse ja strateegiliste algatuste on Eurojust sarnaselt varasematele aastatele jätkanud panustamist probleemide ja parimate praktikate tuvastamisesse kriminaalasjadega seotud õiguslase koostöö eri aspektides.

Need aspektid võivad olla seotud vastastikuse õigusabi taotluste täitmisega, Euroopa vahistamismäärusega, arestimisotsuste või muude instrumentidega, mis lähtuvad vastastikuse tunnustamise põhimõttest. Ka võivad need olla seotud konkreetse kuriteoliigi või uurimismeetodiga, samuti koostööga kolmandate riikidega. Eesmärgiks on tõhustada liikmesriikide pädevate asutustuste omavahelist koordineeritust ja koostööd uurimise ja süüdistuste esitamise faasis vastavalt Eurojusti pädevusele.

Käesolev peatükk keskendub probleemidele ja parimatele praktikatele, mis on ilmnunud seoses kontrollsaadetiste,

uute psühhoaktiivsete ainete ja nende lähteainetega ning tõendite kogumise ja lubatavusega küberkuritegude puhul.

3.2 Narkokaubandus

2014. aastal olid strateegilise projekti “Eurojusti tegevuse parandamine narkokaubandusjuhtumite puhul” kaheks teemat õigusküsimused piiriüleste kontrollsaadetiste korral ning koostöö uute psühhoaktiivsete ainete ja nende lähteainetega seotud juhtumite puhul. Parimad praktikad ja kitsaskohad õiguskooostöö vallas tehti kindlaks kõigi liikmesriikide pädevatele asutustele saadetud küsitluste abil. Küsitluse tulemusi analüüsiti ja arutati professionaalidega Eurojusti narkokaubanduse teemalise strateegilise kohtumise ajal, mis

Juhtumi näide

Aastal 2013 vajati Eurojusti abi Ühendkuningriiki ja Rootsit hõlmanud inimkaubanduse juhtumi korral. 2013. aasta märtsis moodustati üheks aastaks ühine uurimisrühm ning sama aasta aprillis toimus koordineerimisnõupidamine. 2014. aasta augustiks oli kohtumenetlus Ühendkuningriigis alles algaasi jõudmas, samas kui Rootsis oli kohtuprotsess lõppenud. Selles etapis korraldati Eurojusti juures järgmine koordineerimisnõupidamine, et hinnata koostööd ühises uurimisrühmas ja vahetada informatsiooni. Erilist huvi tunti telefonivestluste pealtkuulamise kasutamise vastu Rootsis ja arutleti võimaluste üle vastavaid tulemusi Ühendkuningriigis tõenditena kasutada.

Arutelu käigus ilmnisid erinevused kriminaalmenetluste läbiviimise korras. Telefonide pealtkuulamine on Rootsis lubatud prokuröri taotluse alusel väljastatud kohtuotsusega. Pealt kuulatud telefonikõned transkribeeritakse ja edastatakse kohtule. Seejärel loetakse neid ette või taasesitatakse kohtumenetluse käigus. Selle juhtumi puhul oli oluline ka andmete säilitamise aeg. Juhtumi lõpetamisel tuli hävitada materjalid, mida eeluurimisel ei kasutatud. Üldiselt peavad Rootsi ametivõimud koheselt pärast uurimise lõpetamist avaldama kaitsjale kirjalikult telefoninumbreid, mida pealt kuulati ja perioodi, millal pealtkuulamine aset leidis.

Ühendkuningriigis on telefonivestluste pealtkuulamise tulemuste kasutamine tõenditena ebaharilik. Seega soovisid Ühendkuningriigi ametivõimud teada, kas Rootsi ametivõimude poolt telefonivestluste pealtkuulamise kaudu hangitud teavet võib Ühendkuningriigi kohtus tõenditena kasutada. Eurojusti juures korraldatud koordineerimisnõupidamine soodustas selle probleemiga seotud arutelu ning välja pakuti ka võimalik lahendus: Rootsi politsei või seadusjärgne esindaja võib anda ütlusi Ühendkuningriigi kohtus. Tunnistus hõlmaks ühelt poolt fakti, et pealtkuulamiseks taotleti legaalsel teel luba ja selle tehniline rakendamine oli seaduslik, ning teiselt poolt seda, et salvestatud materjalid olid lubatud meetme tulemus. Rootsi ametivõimude meelest oli ettepanek lahendusena rakendatav. Kuigi konkreetseid otsuseid ei tehtud, arutleti ka võimaluse üle, et Ühendkuningriigi võimuesindajad sõidavad Rootsi, tutvumaks materjalidega, mis telefonivestluste pealtkuulamise käigus hangiti. Pöörati tähelepanu ka selle sammu kasuteguritele. 2014. aasta lõpuks oli veel tarvis arutleda materjalide läbivaatamise vajaduse üle.

toimus 29. ja 30. septembril. Soodustamaks tulemuste laiemat levikut kõigi liikmesriikide vastavate töötajate seas, koostatakse nende põhjal aruanne.

Kontrollsaadetised

Analüüsi ja arutelu käigus ilmnesevad liikmesriikide õigussüsteemides seoses kontrollsaadetiste lubamise ja rakendamisega olulised erinevused. Need erinevused põhjustavad õigusosalases koostöös sageli probleeme, eriti seoses järgmiste valdkondadega: (i) kontrollsaadetiste lubamine, kui narkosaadetise marsruut või aeg on teadmata; (ii) loa saamine GPS-seadmete paigaldamiseks sõidukitesse, mida kahtlustatakse narkoveos; (iii) pädevate asutuste identifitseerimine teistes liikmesriikides või nendelt loa saamine; (iv) kahjutute ainete asendamine ebaseaduslike narkootikumidega; (v) narkootikumide konfiskeerimise edasilükkamine; (vi) politseiagentide kasutamine piiriüleselt; (vii) kontrollsaadetiste kontekstis hangitud tõendite lubatavus; (viii) informaatorite kaasamine; (ix) relvastatud politseijõudude kasutamine teistes liikmesriikides; ja (x) kontrollsaadetiste kontekstis kogutud informatsiooni (mille liigitamine salastatuks on tühistatud) jagamine. Koostöö kolmandate riikidega on kontrollsaadetiste korral sageli problemaatiline ning ühiste uurimisrühmade kasutamine kogemus kontrollsaadetiste puhul on vähene.

Nende probleemide lahendustena nähti muuhulgas tihedamat suhtlust ja vastastikust usaldust liikmesriikide pädevate asutuste vahel; kontrollsaadetisi puudutavate õigusaktide ühtlustamist; pädevate asutuste kaardistamist ja kontrollsaadetisi hõlmavate juriidiliste nõuete täpsustamist kõigis liikmesriikides; arvamuste kogumist kontrollsaadetisi puuduvate ühtsete nõuete kohta; Eurojusti ja Europolit suuremat kaasatust piiriülestesse operatsioonidesse, eelkõige operatiivkohtumiste ja koordineerimisnõupidamiste korraldamisel; kontrollsaadetistega seotud kontaktasutuste määratlemist liikmesriikides; informatsiooni analüüsi; õigusosalast, taktikalist ja tehnilist tuge.

Väljaandes “Issue in focus 1” käsitletakse seda, kas vastastikuse abi taotlus on liikmesriikides kontrollsaadetiste lubamise eeltingimuseks. Samuti on väljaandes toodud nimekiri pädevatest asutustest ning vajadusel ka kesksed kontaktasutused, kes tegelevad liikmesriikides kontrollsaadetiste autoriseerimisega.

Uued psühhoaktiivsed ained ja nende lähteained

Eurojusti narkokaubandusjuhtumite analüüs tõi välja tõsised väljakutsed, mis on seotud sünteetilisi narkootikume hõlmanud juhtumite korral süüdistuste esitamisega, kui juhtum hõlmab uusi psühhoaktiivseid aineid

ja nende lähteaineid ning eriti siis, kui nende ainete kohta puuduvad ELi/rahvusvahelisel tasandil vastavad regulatsioonid. Sellistel juhtudel erinevad liikmesriikide seadused ja lähenemised sageli, mille tulemuseks on korduvad probleemid õigusosalase koostöö vallas. Eurojusti küsimustikule vastanud spetsialistid toovad konkreetsete kitsaskohtadena välja ka uute ainete identifitseerimise, nendega seotud teabe ja tehnilise võimekuse puudulikkuse.

Vastajad tõid välja võimalikke lähenemisi olukorrale, kus üks kindel aine ei ole vastavalt kehtivatele õigusaktidele narkootikumi lähteaine, kuid on märke sellest, et ainet toodetakse või imporditakse (sünteetiliste) narkootikumide valmistamise eesmärgil.

Sellistel juhtudel on süüdistuste esitamine mitmes liikmesriigis siiski võimalik. Süüdistusi saab esitada nn analoogilise lähenemise alusel või nähes nende ainete tootmist kui “ettevalmistavat tegevust” narkootikumide valmistamisega seotud rikkumise toimepanemiseks. Mõnedes liikmesriikides põhineb süüdistuste esitamine uute psühhoaktiivsete ainete puhul meditsiinivaldkonda reguleerivatel seadustel. Täiendavate võimaluste üle süüdistusi esitada arutleti strateegilise kohtumise käigus antud teemale keskendunud töörühmas.

Muu hulgas pöörati tähelepanu haldusõiguse (nt kauplustelt tegevuslubade äravõtmine) ning tarbijakaitse ja toiduohutusega seotud õigusaktide kasutamisele. Toodi välja ka parimate praktikate näiteid, sh uute psühhoaktiivsete ainete lisamine üheks kuuks ajutisse nimekirja ning aine ametlik nimekirja lisamine pärast testperioodi. Mitmed osalejad rõhutasid ekspertteadmiste jagamise tähtsust liikmesriikide vahel (nt kohtuekspertiisi aruanded ja otsused).

Väljaandes “Issue in focus 2” käsitletakse hiljutisi otsuseid ja antakse ülevaade riiklikest sätetest ja lähenemistest uutele psühhoaktiivsetele ainetele ja nende lähteainetele liikmesriikides.

Konsultatiivfoorumi 8. kohtumisel rõhutati samuti kitsaskohti, millega seisavad süüdistuste esitamisel silmitsi kohalikud võimuasutused, kui juhtum hõlmab seadusega reguleerimata narkootikumide lähteaineid.

Üks foorumi liige tõstis osalejate teadlikkust ohust, mis seondub konkreetse Euroopas leviva seadusega reguleerimata lähteainega, mida kasutatakse liikmesriigis metamfetamiini suuremahuliseks tootmiseks. Samal ajal esitati kõikidele konsultatiivfoorumi liikmetele palve toetada algatust selle lähteaine lisamiseks ELi õigusraamistikus sätestatud asjakohasesse nimekirja narkootikumide lähteainete kohta.

3.3 Küberkuritegevus

Tõendite kogumine ja nende kasutamise lubatavus küberkuritegudega seotud juhtumite puhul

Kui tõendid on kogutud erasektori poolt või spetsiaalsete uurimismeetmete abil, mis ei ole konkreetsetes liikmesriigis lubatud, on nende kasutamise lubatavuse seisukohast oluline vahet teha luureandmetel ja tõenditel ranges mõttes: luureandmeid võib kasutada uurimise alustamiseks, kuid mitte alati tõenditena kohtus.

Piiriülene juurdepääs andmetele võib küberkuritegude uurimisel ja süüdistuste esitamisel samuti probleeme tekitada, eelkõige seetõttu, et eri liikmesriikide praktika selles vallas on väga erinev (osaliselt tulenevalt sellest, et Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni ELS nr 185 ei ole ühtselt rakendatud). Mõnedes riikides on vajalik kohtu korraldus, teistes aga vastastikuse õigusi taotlus, kuna informatsiooni säilitatakse teise liikmesriigi serveris. Samuti toodi välja jurisdiktsiooni küsimus andmete "pilves" säilitamise korral.

Nende raskuste ületamisel võib abiks olla olemasolevate õigusaktide ulatuslik tõlgendamine, mis tähendab, et kohtualluvuse saab määrata asjakohasele teabele juurdepääsu võimaldava seadme füüsilisest asukohast lähtuvalt. Eri liikmesriikides rakendatakse ka erinevaid lähenemisviise õigusvahendite osas, mida kasutatakse arvutis säilitatava info kogumiseks. Mõnes liikmesriigis kuulub selline tegevus hoone läbiotsimise alla, mille puhul on mõningatel juhtudel vajalik kohtult saadud läbiotsimisorder.

Samuti võib täheldada teatavat killustatust selles vallas, kuidas prokurörid koguvad teavet, mis sisaldub veebipõhistes vestlustes. Ka sel juhul on liikmesriikides kasutusel erinevad lähenemised. Mõnedes riikides lähtutakse telekommunikatsiooniteenuseid hõlmavast seadusest ning vajalik on kohtult saadud korraldus. Teistes riikides on nõutav prokuröride (mitte tingimata kohtuniku) sekumine. Üldiselt võivad otsene kontakt ja eelkõige spon-

taanne teabevahetus pädevate asutuse vahel (vastavalt küberkuritegevuse konventsiooni artiklile 26) nende probleemidega tegelemisel ja nende täpsustamisel väga kasulikuks osutuda.

Väljakutseks võib olla ka see, kui sisuandmed on erafirmade valduses, eriti juhul, kui firma peakontor asub kolmandas riigis. Sellistel puhkudel on asjakohase teabe kogumiseks enamasti vajalik pikk menetlusprotsess, mis omakorda raskendab küberkuritegude uurimist ja süüdistuste esitamist, eriti seoses selliste andmete volatiilsusega. Antud olukorras võiks koostööd hõlbustada liikmesriigis asuv ühtne kontaktasutus, kes tegeleks nende firmadega suhtlemisega. Samuti võib väga kasulikuks osutada, kui kolmandas riigis asuva ettevõtte peakontor annab liikmesriikides paiknevatele filiaalidele ametliku loa prokuröride väljastatud taotlustele vahetult reageerida. Lähtuvalt erafirmade olemusest ja võtmerollist peaksid ametivõimud alati kaaluma multidistsiplinaarse lähenemisviisi kasutamist küberkuritegude uurimisel ja nendega seotud süüdistuste esitamisel.

Täheldatud on ka ühiste uurimisrühmade kasulikkust, eriti juhul, kui need on loodud uurimise alguses. Lisaks on oluline prokuröride kaasatus iga juhtumi algstaadiumis, eriti juhul, kui võimalik on konfiskeerimine ning selline kaasamine aitaks parandada tõendite kasutamise lubatavust kohtus. Ka Eurojust võib pakkuda riiklikele ametivõimudele tuge, eriti juhul, kui Eurojust kaastakse uurimise algaasis, näiteks siis, kui on vajalik alatatada uurimisi teistes liikmesriikides või isegi kolmandates riikides. Samuti abistab Eurojust liikmesriikide riiklike ametiasutusi paralleelsete uurimisprotsesside koordineerimisel.

Küberkuritegevuse juhtumitega seotud tõendite kogumine ja nende kasutamise lubatavus olid ka teemade seas, mida arutati liikmesriikide vastava ala spetsialistega Eurojusti seminaril "Küberkuritegevus: 21. sajandi väljakutsetele vastu seismine", mis toimus 19. ja 20. novembril. Seminari tulemuste põhjal koostatakse aruanne.

Eurojusti aasta põhifookus:
Euroopa vahistamismäärus

See, et Eurojusti aasta põhifookus on Euroopa vahistamismäärus, ei ole kindlasti mitte juhuslik. 2014. aastal jätkas Eurojust nii operatiivsel kui strateegilisel tasandil panustamist kõnealuse dokumendi kiirema rakendamise võimaldamisse, mis tugineb vastastikuse tunnustamise põhimõttele. Euroopa vahistamismääruse toimimise üle arutati 2014. aastal ka ELi tasandil. Eurojusti eesmärgiks oli tähistada ligikaudu 10 aasta möödumist selle rakendamisest. Samuti panustas Eurojust arutellu, korraldades koostöös ELi eesistujariigiks olnud Kreekaga strateegilise seminari, mille pealkirjaks oli "Euroopa vahistamismäärus: kuidas liikuda edasi?".

2014. aastal registreeriti Eurojustis Euroopa vahistamismääruse täitmise seoses 266 juhtumit, mis moodustas 14,5% kõigist juhtumitest. Kõige rohkem esitas vahistamismäärusega seotud taotlusi Ühendkuningriigi esindus, millele järgnesid Poola ja Bulgaaria esindused. Kõige rohkem taotlusi sai samuti Ühendkuningriigi esindus, millele järgnesid Itaalia ja Hispaania esindused.

Kolleegium käsitles Euroopa vahistamismääruse kohaldamisega seotud kahte üldist küsimust. Esimene küsimus oli seotud Nõukogu raamotsuse 2002/584/JSK artikli 3 lõike 2 rakendamisega Euroopa vahistamismääruse puhul (Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise kohustuslikud alused). Probleem seisnes õiguslase ja praktilise info kogumises vahistamismääruse Schengeni infosüsteemist (SIS) ja INTERPOLi andmebaasidest eemaldamata jätmise tagajärgede kohta juhtumite puhul, mil isiku, kelle suhtes rakendatakse Euroopa vahistamismäärust või väljaandmistaoitlust, kriminaalmenetlus tugineb samadele faktilistele alustele kui teises liikmesriigis.

Teine üldine küsimus puudutas õiguslase ja praktilise info kogumist Euroopa vahistamismäärust puudutava raamotsuse artikli 24 (edasilükatud või tingimuslik üleandmine) rakendamise kohta liikmesriikides. Täpsemalt keskenduti sellele, kas nimetatud sätet on täies mahus rakendatud ning kui on, siis milliseid tingimusi on liikmesriikide õigusasutused selliste "ajutiste üleandmist" puhul kehtestanud.

Eurojustil oli endiselt võtmeroll liikmesriikide vahelise koostöö parandamisel kriminaalasjades (Eurojusti otsuse artikkel 3 lõige 1(b)). Eelkõige keskenduti järgmistele valdkondadele: *i)* Euroopa vahistamismääruste täitmise ja riiklike ametivõimude vahelise teabevahetuse hõlbustamine; *ii)* sidekanalite loomine riiklike asutuste vahel eesmärgiga täpsustada Euroopa vahistamismäärust puudutava raamotsuste sätete lahknevaid rakendusviise riiklikul tasandil; *iii)* nii väljastavatele kui täidesaatvatele asutustele kehtivate juriidilise nõuete täpsustamine; *iv)* soovitude andmine nii Euroopa vahistamismääruse ettevalmistamisel enne selle väljastamist ja vahistamismääruse ümbersõnastamise ajal; *v)* Euroopa vahistamismääruste väljastamise ja täitmise koordineerimine ja võimalike jurisdiktsioonist lähtuvate konfliktide vältimine.

Mõningad õiguslased ja praktilised küsimused, millega Eurojust 2014. aastal seoses Euroopa vahistamismäärusega seotud juhtumitega kokku puutus:

- i) raskused, mis tulenesid erikohustuse reegli erinevatest tõlgendustest ja praktilisest rakendamisest (Euroopa vahistamismäärust puudutava raamotsuse artikkel 27, paragrahvid 2, 3(g) ja 4) juhtudel, mil üleandmisega seoses taotleb kolmas riik, et väljaandev riik kuulaks üleantava isiku üle, ning selle täitmisest keeldutakse põhjusel, et "kahtluslase küsitlemiseks" tuleb nõusolek saada täidesaatvalt liikmesriigilt, samas kui kolmanda riigi jaoks ei tähenda kahtluslase "küsitlemine" "süüdistuste esitamist" ning seetõttu ei peeta nõusolekut vajalikuks;
- ii) täiendavad erikohustuse reeglga seotud probleemid (Euroopa vahistamismäärust puudutava raamotsuse artikkel 27 lõige 4) juhtudel, mil üleandmisega seoses taotleb väljaandev liikmesriik täidesaatva liikmesriigi luba vastavalt Euroopa vahistamismäärust puudutava raamotsuse artikli 27 lõikele 4 võimaldada eelnimetatul kiirkorras esitada üleantud isikule eraldi süüdistus (tähtselt läheneb) mitteseotud kuriteo osas ning võimaldada selle isiku kohtu all andmist selle eraldi esitatud süüdistuse alusel; seoses loa andmisest keeldumisega, jätkuvad arutelud eesmärgiga määrata kindlaks väljaandva liikmesriigi käsutuses olevad vahendid vähemalt süüdistuste esitamise ajalimiidi peatamiseks;
- iii) probleemid, mis on seotud mõnede liikmesriikide seadustes kehtestatud nõudega kuulata kahtlustatav isik enne Euroopa vahistamismääruse väljastamist üle, ning raskused, mis tulenevad sellest, et isiku asukoht on teada nii uuringut läbi viivale liikmesriigile kui ka liikmesriigile, kus isik asub, kuid teda ei ole võimalik veel arreteerida;
- iv) erinevad tõlgendused, mis on seotud Euroopa vahistamismäärust puudutava raamotsuse artikli 5 lõikes 3 sätestatud garantii tüübiga (isiku tagasisaatmine täidesaatvasse liikmesriiki väljaandvas liikmesriigis määratud karistust kandma), mis on nõutav täidesaatva liikmesriigi poolt, ning sellega seonduv debatt selle üle, milline liikmesriik (väljaandev või täidesaatev) peaks seejärel kandma pärast kohtuprotsessi tagasisaatmise maksumuse (erinevad vaated võimaliku kohaldatava õigusliku aluse kohta: Euroopa vahistamismäärust puudutav raamotsus, Nõukogu raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtete rakendamise kohta kohtuotsuste puhul kriminaalasjades, millega kehtestatakse vabadusekaotus või vabadust piiravad meetmed eesmärgil rakendada neid Euroopa Liidus);
- v) probleemid, mis on seotud Euroopa vahistamismääruse tühistamisega, kui tühistamise põhjused ei ole täidesaatva liikmesriigi jaoks selged ning tehtud on märkimis-

väärseid jõupingutusi ja rakendatud ressursse, et Euroopa vahistamismäärust kohaldada;

vi) proportsionaalsusega seotud küsimused, mis tulenevad seoses väikese rikkumisega kohtuasja uuesti ülevaatamiseks väljastatud Euroopa vahistamismäärusest; ja

vii) põhiõiguste kaitsmisega seotud probleemid, st kas vanglatingimused on sobilikud vaimse tervise probleemidega isikule ning väljaandva liikmesriigi valmidus jagada täiendavat teavet vanglatingimustega seotud garantiide kohta.

Samuti on Eurojust jätkanud oma abistamisvõimaluste arendamist seoses konkureerivate Euroopa vahistamismäärustega (Euroopa vahistamismäärust puudutava raamotsuse artikkel 16 lõige 2). Vastavalt sellele sättele võivad täidesaatvad õigusasutused paluda Eurojustilt nõu sellise isiku loovutamiskoha osas, kelle suhtes on Euroopa vahistamismääruse väljastanud kaks või rohkem liikmesriiki. 2014. aastal esitati Eurojustile neli ametlikku taotlust sellise nõu saamiseks. Eurojust jagas nõu ja ekspertteadmisi algstaadiumis, kas läbirääkimiste kaudu või koordineerimisnõupidamistel, kus oldi otseses kontaktis asjaga seotud ametivõimudega. Koordineerimisnõupidamistel on oluline koht, kuna need võimaldavad arutleda juhtumi hetkeseisu ja tekkinud probleemide üle ning leppida kokku strateegias, näiteks Euroopa vahistamismääruste prioriteetsuse osas, samuti sama teo eest toimuvate paralleelsete juurdluste ja süüdistuste esitamise puhul jõuda kokkuleppele *ne bis in idem* olukorra ja kohtualluvuse konfliktide vältimises.

Euroopa vahistamismäärusega seotud ajalimiitide rikkumise osas sätestab Euroopa vahistamismäärust puudutava raamotsuse artikkel 17 lõige 7, et erandjuhtudel, kui liikmesriik ei suuda kinni pidada artiklis 17 kehtestatud ajalimiitidest, on vastaval riigil õigus teavitada sellest Eurojusti, tuues välja viivituse põhjused. 2014. aastal registreeriti Eurojustis 123 ajalimiidi ületamisega seotud rikkumist. Kuuel juhul oli vajalik rakendada täiendavaid meetmeid. Viie aastat järjest oli kõige rohkem rikkumisi Iirimaa. Teised juhtumid edastati Tšehhi, Hispaania, Läti, Bulgaaria, Horvaatia ja Ühendkuningriigi poolt.

Eurojust koostas aruande Eurojusti tegevuse kohta Euroopa vahistamismäärusega seoses, mis hõlmas perioodi 2007–2013. Aruanne esitati Euroopa Liidu Nõukogule ja Euroopa Komisjonile ning selles vaadeldi Eurojusti rolli Euroopa vahistamismäärusega seotud valdkonnas nii operatiivsel kui strateegilisel tasandil. Samuti käsitleti aruandes praktilisi ja õiguslikke probleeme, mida Eurojust oli Euroopa vahistamismääruse rakendamisel täheldanud. Need probleemid hõlmasid näiteks Euroopa vahistamismääruse reguleerimisala ja sisu, mittetunnustamise ja garantiide põhjuseid, üleandmismenetlust ja üleandmise mõju (vt Nõukogu dokumenti nr 10269/14).

Strateegiline seminar Euroopa vahistamismääruse teemal

10. juunil korraldas Eurojust koostöös Euroopa Liidu eesistujariigi Kreekaga strateegilise seminari pealkirjaga „Euroopa vahistamismäärus: kuidas liikuda edasi?“, millega samaaegselt leidis aset konsultatiivfoorumi seitsmes kohtumine, mida juhtis 11. juunil Eurojusti toetusel Kreeka riigi peaprokurör. Seminari eesmärk oli julgustada õigusalatöötajaid vahetama mõtteid probleemide ja parimate praktikate osas, mis seostuvad Euroopa vahistamismääruse toimimisega, võttes arvesse Eurojusti rolli Euroopa vahistamismääruse kiires rakendamises ja sujuvas toimimises. Kombineeritud üritusel osalesid esindajad kõigist liikmesriikidest, Euroopa Liidu institutsioonidest ja Eurojustist.

Euroopa vahistamismäärusele pühendatud seminari käigus toimunud nelja õpikoja, mille teemadeks olid *i)* Euroopa vahistamismääruse reguleerimisala ja sisu; *ii)* mittetunnustamise ja garantiide põhjused; *iii)* üleandmismenetlust; ja *iv)* üleandmise mõjud, tulemused esitati konsultatiivfoorumi kohtumisel 11. juunil ning need olid aluseks konsultatiivfoorumi liikmete edasisele arutelule. Konsultatiivfoorumi liikmete peamised järeldused Euroopa vahistamismääruse kohta olid, et *i)* Euroopa vahistamismäärus on ELi kriminaalõigusalal mudelinstrument, see toetab olulisel määral vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala rajamist ning seda tuleks võtta mudelina teiste

Eurojust koostas ka märkuse, mis käsitles Eurojustile esitatavaid teavitusi ajalimiitide ületamisega seotud rikkumistest Euroopa vahistamismääruse täitmisel (Euroopa vahistamismäärust puudutava raamdokumendi artikkel 17 lõige 7, esimene lause). Märkus esitati Euroopa Liidu Nõukogule ja Euroopa Komisjonile (vt Nõukogu dokumenti nr 10270/14). Toetudes Eurojusti riiklike esinduste kogemustele seoses selliste rikkumiste raporteerimisega riiklike ametivõimude poolt, käsitletakse märkuses teenuseid, mida Eurojust võib operatiivsel ja strateegilisel tasandil pakkuda soodustamaks seda, et liikmesriigid täidavad oma kohustust teavitada Eurojusti sellistest rikkumisest ja nende põhjustest. Samuti on märkuses välja toodud peamised probleemid, mida on täheldatud seoses selliste teavitustega.

vastastikuse tunnustamise instrumentide jaoks; ja *ii*) vaatamata Euroopa vahistamismääruse positiivsele üldhinnangule saaks selle toimimist parendada ning probleeme, millele õpikodades tähelepanu juhiti, edukamalt lahendada soovituslike õigusnormide ning praktiliste vahendite arendamise, mitte niivõrd seadusandlike muudatustega.

Eurojusti rolli osas leidsid konsultatiivfoorumi liikmed, et Eurojustil on olnud ja peaks ka edaspidi olema keskne roll Euroopa vahistamismääruse rakendamises, tehes seda *i*) liikmesriikide õigussüsteemide vastastikuse mõistmise edendamise ning liikmesriikidevaheliste konsultatsioonide soodustamise ja hõlbustamise; *ii*) siseriiklikele asutustele vajaliku teabe koordineerimise ja pakkumise; ning *iii*) Euroopa vahistamismäärus tõlkimisel abi pakkumise kaudu. Veel üks järeldus oli, et Eurojusti rolli Euroopa vahistamismäärusega seotud õiguslike ja praktiliste teadmiste keskusena tuleks täiustada.

Lisaks on Eurojust töötanud välja kasulikke vahendeid, mis võivad aidata õiguslal töötajaid keerulistes Euroopa vahistamismäärusega seotud juhtumites, nt Eurojusti „Suunised otsuse langetamiseks konkureerivate Euroopa vahistamismääruste korral“ (avaldatud Eurojusti 2004. aasta aruandes), ning annavad ka edaspidi ajakohastatud teavet seoses Euroopa pretsedendiõiguse, põhiseaduslike küsimuste ning Euroopa vahistamismääruse rakendamisega seotud korduvate praktiliste probleemidega.

Seminari raport ning konsultatiivfoorumi seitsmenda kohtumise järeldused avaldati Nõukogu dokumendina 13581/14 ja Eurojusti kodulehel.

Juhtumi näide

Itaalia väljastas Euroopa vahistamismääruse Tuneesia kodaniku suhtes, kes oli eelnevalt mõistetud süüdi 2009. ja 2010. aastal aset leidnud narkokaubanduses. Isik arreteeriti ja peeti kinni Belgia lennujaamas 2014. aasta märtsis. Pärast arreteerimist sai Belgia veel ühe Euroopa vahistamismääruse, mille väljastas Luksemburg. See Euroopa vahistamismäärus väljastati 2013. ja 2014. aastal toimunud narkootikumide (sealhulgas heroini, kokaiini ja kanepi) kaubanduse uurimise raames. Eurojusti Belgia esinduselt paluti abi küsimuses, kummale kahest konkureerivast Euroopa vahistamismäärusest tuleks selles olukorras eelisõigus anda, kas Itaalia või Luksemburgi poolt väljastatule.

Küsimusele tuli vastata pidades silmas, et Itaalia poolt väljastatud Euroopa vahistamismääruse objekt oli mõistetud süüdi Itaalias ja see otsus oli lõplik ning et Luksemburgi ametivõimudel oli alust arvata, et see isik juhtis kuritegelikku organisatsiooni, mille eesmärgiks oli narkootikumide müümine. Usuti, et kui kahtluslust Luksemburgile üle ei anta, võib see potentsiaalselt uurimist kahjustada ning ühtlasi on üleandmine oluline kõigi sellesse organisatsiooni kuuluvate isikute rollide tuvastamiseks.

Belgia prokuratuur saatis Eurojustile ametliku taotluse, tuginedes Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse artikli 16 lõikele 2. Belgia, Itaalia ja Luksemburgi riiklike esinduste vahel toimus teise taseme kohtumine ning Eurojustilt küsiti nõu, millisele Euroopa vahistamismäärusele eelisõigus anda. Õigusabi osutamise palve oli kiireloomuline, kuna Belgia kohtu otsus Itaalia poolt väljastatud Euroopa vahistamismääruse kohta pidi hakkama kehtima mõni päev pärast nõude saamist. Eurojust väljastas seega nõuetekohase arvamuse konkureerivate Euroopa vahistamismääruste kohta. Juhtumi asjaoludele tuginedes soovitas Eurojust, et nõutav isik antakse esmalt üle Luksemburgile. Seejärel võib Luksemburg nõutava isiku vabadusekaotuse täideviimiseks anda üle Itaaliale, tuginedes Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse artiklile 28.

Brüsseli esimese astme kohus ning apellatsioonikohus andsid eelisõiguse Euroopa vahistamismäärusele, mille väljastasid Luksemburgi ametivõimud. Eurojust pakkus juhtumi puhul täiendavat abi, toetades Itaalia poolt väljastatud Euroopa vahistamismäärust, mis saadeti Luksemburgi ametivõimudele tagamaks, et Luksemburg saab nõutava isiku Itaaliale üle anda.

Euroopa vahistamismääruse strateegiline seminar, 10. juuni 2014

Varade külmutamise ja konfiskeerimise strateegiline seminar, 11. detsember 2014

Eurojusti juhtkond

Operatiiv- ja strateegilise töö toetamine

Eurojusti juhtkond toetab Eurojusti kolleegiumi ja juhatuse tööd. 2014. aastal toimus 28 kolleegiumi ja 10 juhatuse operatiivkohtumist. Aasta lõpuks koosnes Eurojusti tööjõud umbes 260 töötajast.

Riiklikke esindusi toetatakse kriminaaljuhtumites ning koordineerimisnõupidamiste ja -keskuste ettevalmistamisel ning korraldamisel, väljastades sealhulgas esialgseid juhtumiga seotud märkmeid, teiste juhtumitega seotud märkmeid või analüüsiraporteid, koordineerimiskeskuse dokumente ja kohtuotsuste analüüse ning pakudes õiguslast teavet ning arvamusi ja nõuandeid, mis on seotud õiguslaste koostööinstrumentide rakendamisega. 2014. aastal pakuti lisaks toetust kolleegiumi vastuvõetud manuaali failide käsiraamatu ja suuniste esimeste peatükkide koostamises, et hõlbustada ja kooskõlastada Eurojusti siseseid tavaid operatiivtöö vallas.

Lisaks pakub juhtkond otsest tuge Eurojusti strateegiliste projektide korraldamisel, näiteks narkokaubanduse või inimkaubandusega seotud töös. Juhtkond aitab kolleegiumil planeerida ja korraldada Eurojusti strateegilisi seminare, kohtumisi ja taktikalisi kohtumisi ning konsultatiivfoorumi kaks korda aastas toimuvaid kohtumisi ning nende kontseptsioone välja töötada. Lisaks antakse nõu ELi sidusrühmadele ja institutsioonidele, sealhulgas seoses ELi poliitikatsükliga.

Ühtlasi toetab juhtkond kolleegiumit tegevustes, mis tugedavad Eurojusti koostööd justiits- ja siseküsimuste alaste partnerite, kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Samuti pakutakse tuge seoses Eurojusti tulevaste arengusuundadega: 2014. aastal aitas juhtkond kolleegiumit Eurojusti, Europol'i ja Euroopa Prokuratuuri määruste kavandi osas toimuvate läbirääkimiste vaatlemise ja analüüsimisega ning sellega seotud Eurojusti seisukohtade ja panuse ettevalmistusega.

Eelarve ja töötajad

Eurojusti eelarve oli 2014. aastal 33,6 miljonit eurot. Finantstulemused on rajatud pidevalt tõusvale trendile, milleks on keskmine eelarve täitmine 98,0% ulatuses viimase nelja aasta jooksul. 2014. aastal oli Eurojusti eelarve täitmise määr 99,8%. Eelarvepädevate institutsioonide nõude kohaselt, mis nägi ette ametikohtade vähendamist 5% võrra, tuvastas Eurojust neli täitmata ametikohta, mis olid 2014. aastal seda eesmärki silmas pidades loodud kooskõlas ettevõtte strateegiaga, mille kohaselt ei lõpetata selliste määruste saavutamiseks kehtivaid töölepinguid.

Klaus Rackwitz, juhtkonna direktor

Alfredo García Miravete, operatiivne tugi

Mike Moulder, eelarve, rahandus ja hankimine

Alinde Verhaag, juhtumianalüüs

Jacques Vos, ettevõtte teenused

Nikolaos Panagiotopoulos, personalijuhtimine

Jon Broughton, teabehaldus

Catherine Deboyser, õigustalitlus

Diana Alonso Blas, andmekaitse

Ulf Bergström, meedia ja avalikud suhted

Carla Garcia Bello, kolleegiumi sekretariaat

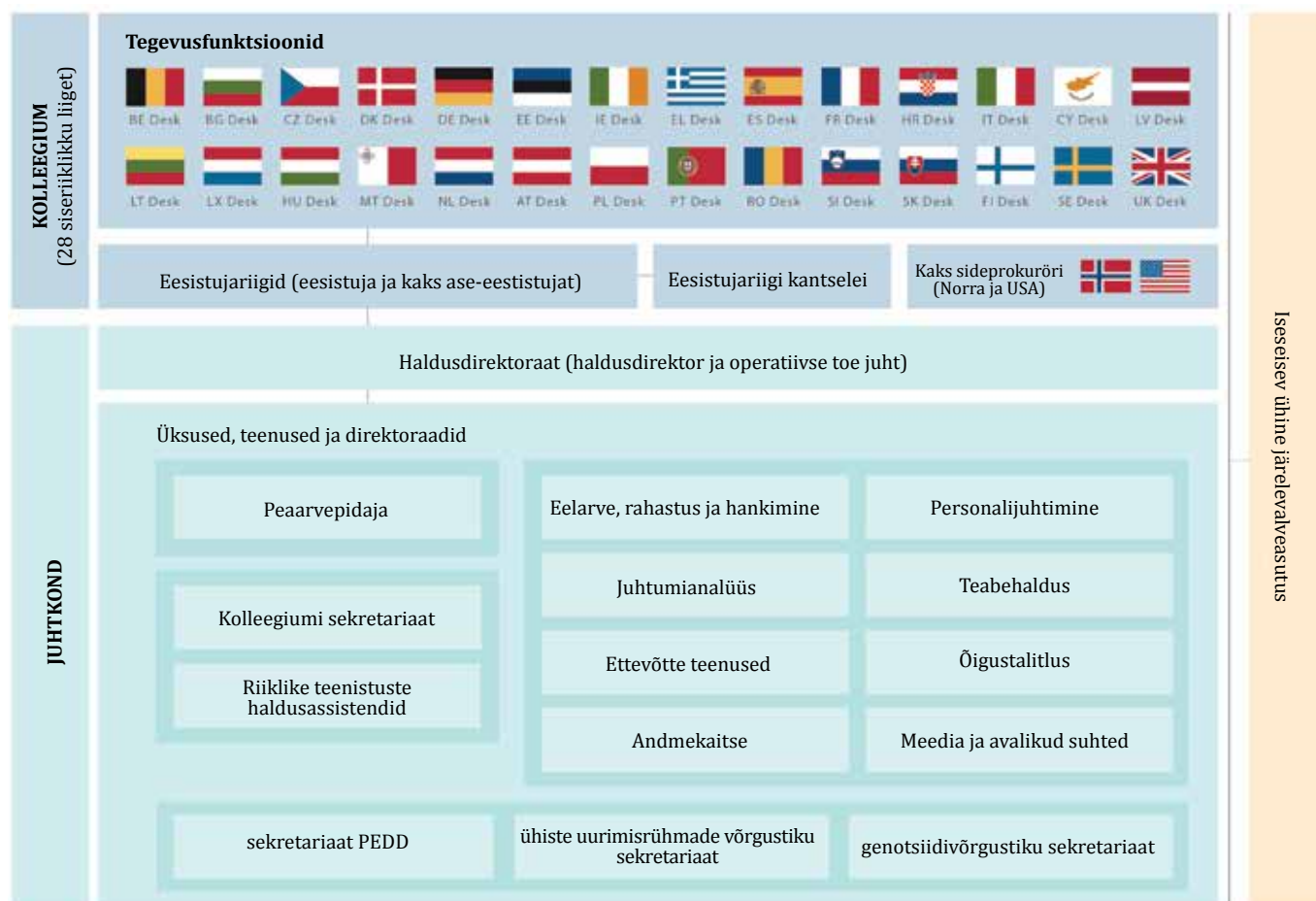
Ola Löfgren, Euroopa õiguslaste koostöö sekretariaat

Matevž Pezdirc, genotsiidivõrgustiku sekretariaat

Vincent Jamin, ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaat

Kolleegium ja juhatuse

Kolleegium korraldas sisehindamise, mille käigus hinnati oma töö tõhusamaks muutmiseks 2013. aastal vastu võetud meetmete rakendamist. Hinnang oli positiivne: kolleegiumi täiskogu istungite arvu vähendati ning aeg, mis kulus juhatuse küsimuste arutamiseks, vähenes oluliselt; lisaks parendati kolleegiumi tegevuste planeerimist, kirjalikult väljendatavate arvamuste ettevalmistavaid konsulteerimismenetlusi ning kirjalike otsuste tegemise meetodite kasutamist.

Eurojusti uued tööruumid

Töö Eurojusti uute tööruumidega arenes 2014. aastal edasi, kui sõlmiti „ehitamise ja ülalpidamise“ leping, mis kehtib 15 aastat (lisaks viis aastat pikendust). Neljandas kvartalis alustati maatüki realiseerimisega seotud esimeste töödega ning käivitati sisekujundusprojekt, millesse olid kaasatud kõik Eurojusti töötajad.

Aasta konsolideeritud tegevusaruanne

Juhtkonna direktori 2014. aasta konsolideeritud tegevusaruanne, mis koostati selle aastaaruandega samal ajal, hõlmab detailset lisateavet juhtkonna saavutuste kohta seoses Eurojusti iga-aastase tööprogrammi (saadaval Eurojusti kodulehel) rakendamisega ning juhtimis- ja sisekontrollisüsteemidega, mis keskenduvad iga-aastases tööplaanis kavandatud eesmärkide ja tegevuste rakendamisega saavutatud tulemustele ning neisse paigutatud finants- ja inimressursside kasutamisele.

Väliskommunikatsioon

Soodustamiseks Eurojusti tegevust võeti kasutusele uus lähenemine kommunikatsioonile, keskendudes kuuele valdkonnale: (i) ettevõtte kommunikatsioon ja identiteet, nt kaubamärgi kasutamine, turundus ja paigutus; (ii) ELi välised ja sisesed suhted; (iii) meediakanalite mõju ja nende ulatuse laiendamine kogu Euroopas;

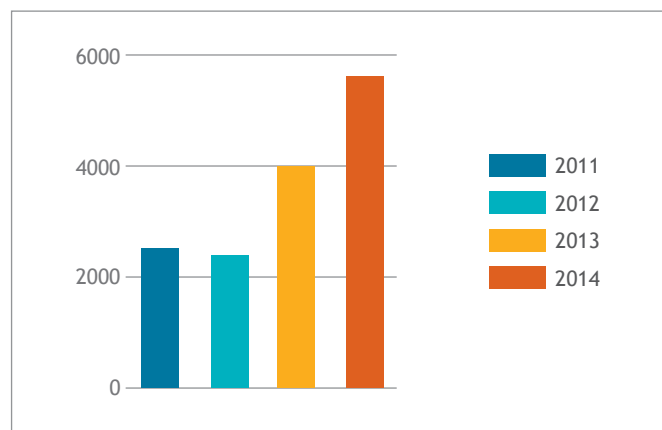
(iv) Eurojusti digitaalse kommunikatsiooni tugevdamine; (v) väljaanded, nt uuringud, aruanded ja brošüürid; ja (vi) sisekommunikatsioon.

Uue lähenemise raames loodi veebis kaks uut sektsiooni „Fookuses“ ja „Edulood“, et võtmelise tähtsusega lugusid pikema ajaperioodi vältel edendada ja teisiti esitada. Eurojust avaldab regulaarselt pressiteateid seoses oma operatiivtööga, kuna käimasolevate mitte-operatiivsete tegevuste kohta avaldatakse uudiseid. Selleks, et nende tegevuste kohta rohkem teavet anda, suurenes 2014. aastal uudiste arv oluliselt.

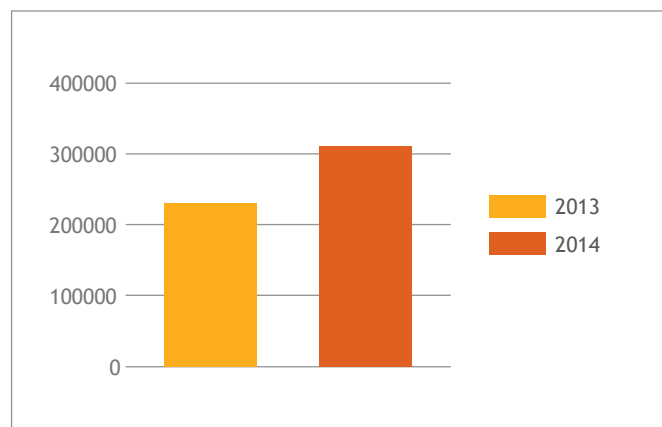
Lisaks käivitas Eurojust liikmesriikides turundusseminare ja reklaamreise. Oma loomult on seminarid praktilisemad kui reklaamreisid, kuna keskenduvad rohkem Eurojusti kriminaalasjadega seotud tegevusele ja sellele, kuidas Eurojust õigusala töötajaid aidata saab, samas kui reklaamreisid annavad Eurojusti tööst üldisema ülevaate. Turundusseminarid ja reklaamreisid on osa Eurojusti algatusest, millega tõstetakse esile Eurojusti tööd ning antakse liikmesriikide õigusala töötajatele teavet Eurojusti väärtuse ja tõhususe kohta piiriüleste juhtumite lahendamisel.

Tugev profiil suurendab usaldusväärsust ning äratuntavust ja on eelduseks suhetele sidusrühmade, sealhulgas õigusala töötajatega. 2014. aastal avaldati 5619 Eurojusti mainivat meediaartiklit (vrd 3982 artikliga eelmisel aastal).

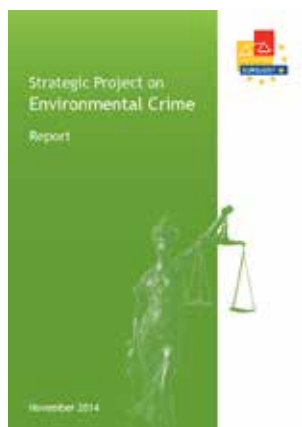
Üleilmne meediakajastus

Veebilehe külastused

Näidis Eurojusti väljaannetest

Eurojust ja õigustöötajate võrgustikud

Eurojust võõrustab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku sekretariaate, ühiste uurimisrühmade võrgustikke ja genotsiidivõrgustikku ning aitab kaasa suhtlusele riiklike esinduste ja ettevõtlusvõrgustike vahel seoses nende ühisosaga. Sekretariaadid tuginevad võrgustikele teenuste pakkumisel Eurojusti haldusressurssidele. Lisaks toetab Eurojust konsultatiivfoorumi tegevusi.

6.1 Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik

Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik on kontaktkeskuste võrgustik, mis aitab kaasa õigusosalasele koostööle kriminaalvallas ning mis rajati 1998. aastal. Sekretariaat asutati 2003. aastal Eurojustis.

Istungid 2014. aastal toimusid kaks täiskogu istungit: juunis Ateenas Euroopa vahistamismääruse teemal ning novembris Roomas kolmandate riikidega koostöö alal. Esimest korda korraldas täiskogu istungeid otseselt Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku sekretariaat koos ELi eesistujariikidega ning Eurojusti toetusel. Lisaks toimusid piirkondlikud istungid Austrias, Soomes, Ungaris ja Sloveenias ning riiklikud istungid Belgias, Saksamaal ja Rumeenias, et arutada ja parendada rahvusvahelist õigusosalast koostööd seoses piirkondlikku või riiklikku laadi küsimustega. Neil istungitel osalesid ka asjassepuutuvate riikide teenistuste esindajad.

Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku ja Eurojusti ühine artikkel Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ja Eurojust kiitsid heaks ühise artikli „Õigustöötajatele mõeldud abi kriminaalasju puudutavas rahvusvahelises koostöös“, kus kirjeldati teenuseid ja tuge, mida Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ja Eurojust liikmesriikide õigustöötajatele pakkuda saavad. Ühise artikli üks eesmärkidest oli tagada, et Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ja Eurojust tegelevad enda vastavasse pädevusse kuuluvate juhtumitega. Artikkel avaldatakse kõigis ametlikes Euroopa Liidu keeltes.

Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku eesistujariikide kolmik Liikmesriik, mis on hetkel ELi eesistujariik, ning mida assisteerivad kaks tulevast ELi eesistujariiki (Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku eesistujariikide kolmik) teevad tihedat koostööd Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku sekretariaadiga. Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku ja Eurojusti vahelise eelissuhte tugevdamiseks kohtusid Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku eesistujariikide kolmik ning Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku sekretariaat detsembris Eurojusti eesistujariigi ja juhatuse direktoriga, et mõtteid vahetada ning ühiseid huve arutada.

Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku veebileht Hetkel töötatakse välja justitsiatlast, mis hõlmaks pädevaid asutusi kõigist vastastikuse tunnustamise instrumenti-

dest, mis on seotud nii õigusosalase koostööga kriminaalasjus kui ka tavapäraste vastastikuse õigusabi taotlustega.

Väljaõpe Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku sekretariaat korraldas Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku kontaktkeskustele viienda ingliskeelse koolituse, et suurendada teadmisi erinevatest õigussüsteemidest, arendada ühist keeleoskust, rajada ja säilitada tihedaid sidemeid ning suurendada vastastikust usaldust.

E-õiguskeskonna portaal Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku veebileht integreeritakse e-õiguskeskonna portaaliga, mis on tulevane vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala elektrooniline liides.

6.2 Ühiste uurimisrühmade võrgustik

Ühiste uurimisrühmade võrgustik on riiklike kontaktkeskuste võrgustik, mis rajati teabe ja parimate praktikate vahetamise soodustamiseks liikmesriikide ja ühiste uurimisrühmade vahel. 2014. aastal möödus selle asutamisest kümme aastat. Sekretariaat asutati Eurojustis 2011. aasta jaanuaris.

Aastakoosolek Ühiste uurimisrühmade riiklike ekspertide kümnes aastakoosolek toimus 25. ja 26. juunil. Koosoleku keskmes olid ühiste uurimisrühmade uusimad arengud, näiteks arengud ühiste uurimisrühmade ja kolmandate riikide vahel.

Projektid Algatati mitmeid projekte, et suurendada ühiste uurimisrühmade õigustöötajatele pakutavat tuge, näiteks „Fiches Espagnoles“, mille eesmärk oli koguda ja muuta õigusala töötajatele kättesaadavaks liikmesriikide riiklike õigusaktide kokkuvõtteid, mis on vajalikud ühiste uurimisrühmade rajamiseks ja toimimiseks. Selleks, et tagada projekti „Fiches“ sisu samalaadsus, töötati välja standardvorm ning neli esimest riiklikku kokkuvõtet Hispaania, Bulgaaria, Belgia ja Rootsi õigusaktidest avaldati detsembris ühiste uurimisrühmade võrgustiku piiratud juurdepääsuga alal Eurojusti veebilehel. Üheksandal aastakoosolekul kinnitati ühiste uurimisrühmade hindamise vormi projekt, et aidata õigusala töötajatel ühiste uurimisrühmade tööd hinnata. Aprillis avaldati selle vormi interaktiivne versioon. Esimesed hindamised on laekunud ning neid analüüsitakse hetkel. Projekti, mida toetab andmebaasi rajamine, eesmärk on anda paremat ülevaadet ühiste uurimisrühmade tegevusest ELi tasemel ning aidata kaasa vahendi üldisele hindamisele.

Väljaõpe Ühiste uurimisrühmade võrgustik mängib olulist rolli ühiste uurimisrühmade edendamises ning ühiste uurimisrühmade koostöös uute trendide tuvastamisel. Euroopa Liidus ja sellest väljaspool toimuvates koolitustes osalemine põhineb eriti Euroopa Politseikol-

ledži ja Euroopa õiguslase koolituse võrgustikuga loodud partnerlussuhetel.

Ühiste uurimisrühmade võrgustiku piiratud juurdepääsuga ala Ühiste uurimisrühmade võrgustiku piiratud juurdepääsuga ala on veebiplatvorm, mis toimib ühiste uurimisrühmadega seotud teabe, eriti ühiste uurimisrühmade õigusaktide ja hinnangute ainsa hoidlana. Seda uuendati 2014. aastal, et muuta seda kasutajasõbralikumaks ning suurendada teabe kättesaadavust.

Ühiste uurimisrühmade rahastamine Kasutusele võeti uus kord ühiste uurimisrühmade rahastamiseks, et suurendada õigusala töötajatele jagatavate grantide tõhusust (nt muutes ankeedid lihtsamaks, suurendades toetuse andmise paindlikkust ning kandes kulutusi, mida teevad kolmandad riigid). Ettevalmistused uue taotlusvormi koostamiseks, mis hõlmab rahaliste ülempiiride automaatset arvutamist ja kontrolli, lõppesid 2014. aasta lõpus. Alates 2013. aastast rahastatakse ühiste uurimisrühmade tegevusi Eurojusti eelarvest. Ühiste uurimisrühmade võrgustiku sekretariaat sai ja vaatas üle 146 uut taotlust, mis näitab, et õigusala töötajate seas on selle rahastusprogrammi vastu suur huvi ning et see on kasulik.

6.3 Genotsiidivõrgustik

Genotsiidivõrgustik rajati 2002. aastal, et tagada tihed koostöö riiklike asutuste vahel, mis neid kuritegusid uurivad ja kohtus menetlevad. Genotsiidivõrgustiku sekretariaat asutati 2011. aasta juulis Eurojustis.

Aastakoosolekud Eurojust võõrustas genotsiidivõrgustiku 16. ja 17. koosolekut. Kohtumised on õigustöötajatele ainulaadseks võimaluseks vahetada teavet, jagada parimaid praktikaid ja kogemusi ning seeläbi teha koostööd ja abistada üksteist genotsiidi, inimsusevastaste kuritegude ja sõjakuritegude uurimisel ja vastavate süüdistuste esitamisel. Kohtumiste peamised teemad olid seksuaal- ja soopõhised kuriteod, finantsjuurdلused ja vara tagasivõtmine hirmutegude korral ning Süürias jätkuva konflikti mõjud.

Strateegiadokument Selleks, et muuta rahvusvaheliste kuritegude uurimist ja nende eest süüdistuste esitamist tõhusamaks, avaldas genotsiidivõrgustik ELi genotsiidivõrgustiku strateegia, millega võidelda vastu genotsiidi, inimsusevastaste kuritegude ning sõjakuritegude karistamatusele Euroopa Liidus ja selle liikmesriikides. See on kättesaadav Eurojusti veebilehel. Strateegias piiritletakse nende kuritegude seoseid ELi territooriumiga ning tuuakse välja probleemid, millega uurijad ja prokurörid rahvusvaheliste kuritegude erilise konteksti, iseloomu ja õigusliku raamistiku tõttu silmitsi seisavad.

Lisaks on dokumendis välja toodud põhjalik meetmete kogum, mida ELi institutsioonid ja liikmesriigid peaksid kasutusele võtma, et toetada riiklikke asutusi võitluses karistamatusega, aidata kurjategijaid vastutusele võtta ja ohvrite suhtes õigust mõista.

Väljaõpe Genotsiidivõrgustiku sekretariaat korraldas koostöös kodanikuühiskonnaga oktoobris teise seminari liikmesriikides toime pandud tõsiste rahvusvaheliste kuritegude ohvrite õiguste alal. Seminari eesmärk oli jagada siseriiklike asutustega parimaid praktikaid ja eriteadmisi ohvrite erinevate õiguste vallas, mille hulgas olid õigus osalemisele, kaitsele, toele ja hüvitusele. Seminaril osalesid Eurojusti siseriiklike teenistuste esindajad.

6.4 Konsultatiivfoorum

2010. aastal rajati Euroopa Liidu liikmesriikide peaprokuröride ja riigiprokuratuuride juhtide konsultatiivfoorum, et tugevdada rahvusvahelist õiguslast koostööd ja vastastikust usaldust, vahetada kogemusi ning jagada ekspertkogemusi ELi institutsioonidega vabadel, turvalisel ja õigusel rajaneva ala arendamiseks. Eurojust pakkus konsultatiivfoorumile jätkuvalt õigus- haldus- ja finantsalast tuge.

Konsultatiivfoorumi seitsmes ja kaheksas koosolek toimusid 2014. aastal Eurojusti toel. ELi eesistujariigi Kreeka juhtimisel juunis korraldatud kohtumine toimus koos Eurojusti strateegilise seminariga „Euroopa vahistamismäärus: kuidas liikuda edasi?“. Konsultatiivfoorum jõudis õiguslaste ja praktiliste lahendusteni, mis toovad kaasa parendusi Euroopa vahistamismääruse rakendamisel ning korruptsiooni vastu võitlemisel. Konsultatiivfoorumi kohtumise tulemused ja kokkuvõtted on saadaval Eurojusti kodulehel ning need edastati asjassepuutuvatele ELi institutsioonidele, et aidata kaasa ELi tasemel toimuvale debatile (vt Nõukogu dokumenti 13581/14).

Detsembris Itaalia eesistumisel toimunud kohtumisel arutas konsultatiivfoorum kuritegelikul teel saadud tulu külmutamist ja konfiskeerimist ning viise, kuidas vastastikust tunnustamist parendada. Lisaks arutati parimaid praktikaid nende juhtumite uurimisel ja kohtu alla andmisel, mis on seotud inimkaubanduse ja illegaalsete migrantide ebaseadusliku üle piiri toimetamise, sealhulgas merd kaudu toimuva migratsiooniga. Kohtumine oli kombineeritud Eurojusti strateegilise seminariga „Tihedama koostöö saavutamine kuritegelikul teel saadud tulu külmutamisel ja konfiskeerimisel: õigustöötaja lähenemine“. Konsultatiivfoorumi tulemused ja kokkuvõtted edastatakse asjassepuutuvatele ELi institutsioonidele 2015. aasta alguses.

Konsultatiivfoorumi kohtumised

Hindamine ja tulevikuperspektiivid

Teema

Vastastikuse hindamiste kuues tsükkel

Mais lõppesid liikmesriikidesse tehtud hindamiskülastused (alustati 2012. aasta mais), mis toimusid Nõukogu 28. veebruari 2002 otsuse 2002/187/JSK millega rajati Eurojust, et tugevdada tõsiste kuritegude vastast võitlust, ning Nõukogu otsuse 2008/976/JSK, mis puudutas Euroopa õigusalase koostöö võrgustikku kriminaalasjades, praktiliste rakenduste ja toimimise vastastikuse hindamiste kuuenda tsükli raames (kuues tsükkel). Liikmesriikide ülejäänud aruanded kinnitas novembris üldkõsimumuste, sealhulgas hindamise, töörühm (GENVAL) ning kuuenda tsükli viimase raporti kinnitas Euroopa Liidu Nõukogu 17. detsembril. Kolleegium võttis Eurojustile suunatud soovitude rakendamise eesmärgil aktiivse rolli ning kinnitas eelnevalt seatud prioriteetidel põhineva tegevuskava ja selle elluviimise ajakava. Enne lõpparuannet esitleti mitmeid tegevusi, sealhulgas ettevalmistusi Eurojusti siseriiklike korrespondentide teise kohtumise jaoks.

Eurojusti otsuse rakendamise välishindamine

Eurojusti otsuse artikkel 41a sätestab, et kolleegium peab korraldama iseseisva välishindamise Eurojusti otsuse rakendamisele ning Eurojusti tegevustele enne 4. juunit 2014 ning pärast seda iga viie aasta tagant. Lisaks sätestab see, et iga hindamisega tuleb hinnata Eurojusti otsuse mõju, Eurojusti sooritust seoses Eurojusti otsuses viidatud eesmärkide saavutamise ja Eurojusti tõhusust. 18. veebruaril 2014 väljastas kolleegium Komisjoniga konsulteerides konkreetseid lähteülesanded.

Kolleegiumi otsusega rajati 2014. aasta jaanuaris juhtkomitee. Juhtkomitee peab andma hindajale ajakohaseid kommentaare hindamisaruande kohta ning teavitama regulaarselt kolleegiumit hindamise arengutest. Lisaks peaks juhtkomitee eelnevalt kindlaks määratud kritee-

Siseriiklike korrespondentide teine kohtumine

Siseriiklike korrespondentide kohtumine toimus 27. novembril Eurojustis. Osalejad rääkisid oma kogemustest ja parimatest praktikatest seoses siseriiklike juhistega juhtumite jagamiseks Eurojusti ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku vahel (vt ka alapeatükki 6.1), vahetasid mõtteid *Fiches Suédoises'* ning Eurojusti nutika artikli 13 vormi teemadel ning avaldasid oma arvamusi Eurojusti artikliga 13a antava tagasiside vallas (vt alapeatükki 1.3).

Eurojusti välisvõrk

Eurojusti välisvõrk käivitati seoses siseriiklike korrespondentide kohtumisega. Tegu on Eurojusti veebilehe piiratud juurdepääsuga alaga siseriiklikele korrespondentidele, mis hõlmab erinevaid õigusala töötajatele vajalikke dokumente, näiteks siseriiklike juhiseid juhtumite jagamiseks Eurojusti ja Euroopa õigusalase koostöö võrgustiku vahel, siseriiklike juhiseid Eurojusti otsuse artikli 13 rakendamiseks ja teabelehti *Fiches Suédoises*.

riumitele põhinedes panustama lõpliku hindamisaruande kvaliteedi hindamisse, samas hindaja iseseisvust säilitades, esitama hindamisaruande kolleegiumile arutamiseks ning koostama lõpliku hindamisaruande levituskava.

22. septembril 2014 sõlmis Eurojust lepingu ettevõtte Ernst and Young Accountants LLP kui väliskonsultantidega. Hindamisprojekt koosneb kolmest etapist: lähtefaas, andmete kogumine ja analüüs ning aruandlus. Hindamisprotsessi esimene etapp lõpetati 2014. aasta detsembris, kui kinnitati lähtearuanne. 2014. aasta detsembris väljastati lähtearuanne ning lähtefaas lõpetati.

Järgmine etapp on andmete kogumine, mis algab 2015. aasta jaanuaris. Viimase etapi lõpuks on planeeritud 2015. aasta juuni. Lõplik hindamisaruanne edastatakse Euroopa Parlamendile, Nõukogule ja Komisjonile 2015. aasta juulis ning avalikustatakse.

Eurojusti mitmeaastane strateegia

Eurojust avaldas oma mitmeaastase strateegilise plaani (MASP) 2012–2014, et sätestada suunda, milles liikuda, et tulevaste probleemidega silmitsi seista. Strateegilises plaanis määratleti strateegilised eesmärgid, mis saavutatakse mitmeaastase strateegiliste eesmärkide täitmise-ga. Need strateegilised eesmärgid olid seotud Eurojusti operatiivsete tegevustega Eurojusti aastastes tööprogrammides, mis omakorda on aluseks eelarve ja ressurside planeerimisele. MASP hõlmab perioodi 2012 kuni 2014 ning kolleegium otsustas seda pikendada 2015. aastani. Dokument on saadaval Eurojusti kodulehel.

13. mail kinnitas kolleegium uue mitmeaastase strateegia (MAS) 2016–2018. Eurojust seisab silmitsi olulise etapiga oma arengus: Eurojusti määruse kinnitamise

ning Euroopa Prokuratuuri rajamisega. Eurojusti MAS 2016–2018 määrab suuna, milles Eurojust nende muutuste valguses liigub ning annab tasakaalu pideva töövõime tugevdamise vajaduse ning muutuva keskkonnaga kohanemise vahel. Tekst on saadaval Eurojusti veebilehel ning on kokku võetud allpool.

Eurojusti määrus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 85 alusel tegi Komisjon 2013. aasta juulis uue Eurojusti määruse ettepaneku, mille eesmärgiks on Eurojusti tugevdada ja selle tõhusust suurendada. Kavandatud Eurojusti määrus allub tavapärasele seadusandlikule menetlusele.

2014. aasta aprillis esitas kolleegium selle ettepanekuga seotult kirjaliku panuse Nõukogu töörühmale, mis tegeleb õigusalase koostööga kriminaalasjades, andes vastused küsimustele, mis on seotud eesistujariigi ja Eurojusti vaadete ning märkustega ettepanekute oluliste aspektide osas. Käsitatud teemad on muuhulgas siseriiklike liikmete ülesanded,

pädevused, toimimisfunktsioon, staatus ja volitused, struktuur ja valitsemine, erakorraline koordineerimissüsteem, teabevahetus, Eurojusti siseriiklik koordineerimissüsteem, teabevahetus, ühised uurimisrühmad, andmekaitse ning tulevane suhe Euroopa Prokuratuuriga (vt Nõukogu dokumenti 8488/14). 2014. aasta juunis andis Eurojust täiendavat teavet seoses andmekaitseerežiimiga (vt Nõukogu dokumenti 10622/14).

2014. aastal kinnitas Nõukogu „osalise üldise lähenemise“, mis hõlmab kogu määruse eelnõu teksti, välja arvatud Euroopa Prokuratuuri ja andmekaitsega seotud sätteid ning konfidentsiaalse ja mittekonfidentsiaalse tundliku teabe konfidentsiaalsus- ja turvareegleid.

Jätkuvalt arutatakse, millised tagajärjed on ELi toimimise lepingu artiklil 86, mis sätestab, et tulevane Euroopa Prokuratuur rajatakse „Eurojustist“. Komisjoni ettepaneku kohaselt on reformi näol tegu „paketiga“: ühelt poolt Eurojusti lissaboniseerumise reguleerimine ning teisalt Euroopa Prokuratuuri rajamine.

Meie visioon – kuhu soovib Eurojust liikuda?

Eurojusti visioon vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala raames on Euroopa Liidus õigusalase koostöö, koordineerimise ja vastastikuse usalduse arendamine ja tugevdamine, et võidelda tõsiste piiriüleste kuritegude ning terrorismiga ja tagada õigusnormide tunnustamine.

Perioodil 2016–2018 on Eurojustil kolm peamist strateegilist eesmärki:

1. eesmärk – operatiivtöö

Eurojust toimib Euroopa Liidu operatiivse õigusalase toetuse keskmena, edendades ja hõlbustades ennetavalt liikmesriikide pädevate asutuste koostööd ja koordineerimist tõsiste piiriüleste juhtumite korral, pakkudes kvaliteetseid teenuseid ja nõu seoses sidusrühmade vajadustega ning saavutades suurepäraseid operatiivseid tulemusi.

2. eesmärk – strateegiline töö

Eurojust püsib Euroopa Liidu õigusalaste eriteadmiste keskmena ning areneb sellena edasi, andes sidusrühmadele nõu, mis põhineb kriminaalasjadega seotud õigusalasest koostööst saadud operatiivsetel kogemustel.

3. eesmärk – organisatsiooni areng

Eurojust püsib jätkuvalt tõhusa, professionaalse, klientidele suunatud ja paindliku organisatsioonina ning areneb sellena edasi.

Nõukogu järelduste järelmeetmed

2. juunil kinnitas justiits- ja siseküsimuste nõukogu kaheistkümnenda Eurojusti aastaaruande (8942/2/14). Sarnaselt eelmistel aastatele annab Eurojust aru nende järelduste rakendamise kohta. Alltoodud tabelis viidatakse,

kust leida edasist teavet valdkondade kohta, kus Nõukogu ettepanekuid tegi. Lisaks on allpool toodud tabel, kus on toodud teemad, mida neis järeldustes esile tõstetakse, ning nendega seotud Eurojusti tegevused.

Nõukogu soovitused	Järelmeetmed
Teavitada Nõukogu Eurojusti operatiivset tööd toetavate sideprokuröride ettenähtud tulemuste ning selle kohta, kas selle eesmärgi jaoks on konkreetseid plaane.	Jätkusid arutelud sideprokuröride toetamise kohta kolmandates riikides, sealhulgas eelarve küsimuste ning raamistiku rajamise ettevalmistamise vallas
Jätkata kohtuasjade haldussüsteemi tõhususe suurendamist ning viia asjassepuutuvates liikmesriikides vajalikud tehnilised nõuded lõpule.	Vt sektsiooni 1.3.55 2014. aasta lõpuks oli rajatud üksteist toimivat turvalist ühendust.
Järgida artiklist 13 tulenevaid kohustusi ning arendada jätkuvalt kasutajasõbralikke viise, mis võimaldaksid teabe struktureeritud ülekannet liikmesriikidest Eurojusti.	Vt sektsiooni 1.3. Eurojust käivitas 2014. aasta lõpus meetodi, millega seda vormi lihtsustada.
Teavitada Nõukogu erakorralise koordineerimise hindamise tulemustest.	Erakorraline koordineerimiseüksus on vahend, mida kasutatakse ainult hädaolukordades või erandlikel juhtudel. Väljaspool tavapäraseid töötunde saab siseriiklike esindustega otseselt ühendust võtta nende mobiiltelefonide kaudu ilma erakorralist koordineerimiseüksust kasutamata. Vastastikuste hindamiste kuuenda tsükli tulemus kinnitab Eurojusti hinnangut, et see vahend tuleks muuta paindlikumaks. Eurojust on sellele liidu seadusandja tähelepanu juhtinud (vt Nõukogu dokumenti 8488/14, lk 23-25). Jätkub Eurojusti otsuse artikli 41a alusel toimuv Eurojusti välishindamine, mis hõlmab erakorralist koordineerimiseüksust.
Arendada jätkuvalt pikaajalisi õiguslaseid praktikaid koostöös Euroopa õiguslase koolituse võrgustikuga ning kaaluda nende ulatuse laiendamist.	Vt sektsiooni 2.2 kasti „Eurojust ja koolitus“. Pikaaegne vahetusprogramm sai positiivse hinnangu, kaaluti kuuajast pikendust ning 2015. aastal kehtestatakse uuesti lühiajalised õppevisiidid.
Konsultatiivfoorum peaks tegelema Euroopa vahistamismääruse või vastastikuse õigusabi taotluste püsivate probleemidega.	Vt sektsiooni 4 „Aasta fookus“. 11. juunil ja 12. detsembril toimunud konsultatiivfoorumil kohtumised keskendusid Euroopa vahistamismäärusele ja vastastikusele õigusabile.

Olulised punktid	Järeldused
Eurojusti ja Euroopa õigusalase koostöö otsuste praktilise rakendamise ja toimimise vastastikuse hindamise kuues tsükkel.	<i>Vt teemat „Hindamine ja tulevikuperspektiivid“</i> Kõik tulemuste aruanded tehti välishindajale kättesaadavaks (Eurojusti otsuse artikkel 41a).
Ühiste uurimisrühmade võrgustiku piiratud juurdepääsuga ala ning ühiste uurimisrühmade hindamise projekt.	Vt sektsiooni 1.4.
Koostöö Europoli ja Euroopa Pettustevastase Ametiga.	Vt sektsiooni 2.4.
Eurojusti osalemine kuritegevusega seotud ohte käsitlevas valdkondadevahelises Euroopa platvormis.	Vt sektsiooni 2.1.
Keskonnastase kuritegevuse strateegiline projekt.	Vt sektsiooni 2.3.2.

Üldsuse juurdepääs dokumentidele

Taotluste arv Eurojusti dokumentide üldsuse juurdepääsule püsis 2014. aastal stabiilsena, ulatudes 25 esialgse taotluseni, millest 24 esitati otse Eurojustile. Eurojusti kui kolmanda poolega konsulteeriti veel ühes juhtumis, millele järgnes teisele Euroopa institutsioonile esitatud taotlus. Kordustaotlusi 2014. aastal ei esitatud.

22 taotlust 24st olid dokumendid, mis ei olnud seotud kohtuasjaga. Kohtuasjaga mitteseotud taotlustest anti täielik ligipääs 17 juhul 22st. Ühel juhul ei antud dokumendile taotletud ligipääsu, kuna selle avaldamine võinuks negatiivselt mõjutada avalike huvide kaitsmist (Eurojusti kolleegiumi 2004. aasta otsuse artikkel 4 lg 1 p 2, millega võeti tarvitusele reeglid seoses üldsuse juurdepääsuga Eurojusti dokumentidele, edaspidi „Eurojusti dokumentidele juurdepääsu reeglid“). Teisel juhul ei antud taotletud dokumendile juurdepääsu, kuna ei täidetud kriteeriume, mis on sätestatud Eurojusti dokumentidele juurdepääsu reeglite artikli 2 lõikes 1. Ülejäänud juhtude korral polnud taotletud dokumendid kas Eurojusti valduses (kaks taotlust) või oli vaja edasisi selgitusi, et dokumenti tuvastada (üks taotlus). Viimasel

juhul saatis Eurojust selgituse nõude (vastavuses Eurojusti dokumentidele juurdepääsu reeglite artikli 6 lõikega 2), kuid taotleja ei täiendanud oma päringut.

Ülejäänud kolme taotluse korral, millega sooviti saada juurdepääsu juhtumiga seotud dokumentidele, ei olnud dokumendid kas Eurojusti valduses (kaks taotlust) või oli vaja edasisi selgitusi, et dokumenti tuvastada (üks taotlus). Viimasel juhul saatis Eurojust selgituse nõude (vastavuses Eurojusti dokumentidele juurdepääsu reeglite artikli 6 lõikega 2), kuid taotleja ei täiendanud oma päringut.

Lisaks rajas Eurojust uue avaliku dokumentide registri, millele pääseb ligi Eurojusti veebilehe kaudu. Detsembri lõpuks sisaldas avalik register enam kui 650 Eurojusti valduses olevat dokumenti. Avalikku registrit täiendatakse regulaarselt, kui uued dokumendid kättesaadavaks muutuvad. Avaliku registri eesmärk on muuta Eurojusti valduses olevad dokumendid kodanikele hõlpsamini juurdepääsetavaks ning teha Eurojusti tegevuste kohta käiv teave läbipaistvamaks ning kättesaadavamaks.

Aitäh ja hüvasti

Täname endist *Bulgaaria* riiklikku liiget **Mariana Ilieva Lilovat**, endist *Saksamaa* riiklikku liiget **Annette Böringeri**, endist *Prantsusmaa* riiklikku liiget **Sylvie Petit-Leclairi**, endist *Iirimaa* riiklikku liiget **Robert Sheehanit**, endist *Itaalia* riiklikku liiget **Francesco Lo Voi't** ning endist *Portugali* riiklikku liiget **João Manuel Da Silva Miguelit** nende töö ja väärtusliku panuse eest Eurojusti tegevusse.

© Eurojust, 2015

Kõik õigused kaitstud. Ühtki väljaande osa ei tohi Eurojusti loata mis tahes viisil või vormis graafiliselt, elektrooniliselt või mehaaniliselt, sealhulgas valguskoopiadena, salvestistena, helisalvestistena või andmesalvestus- ja otsingusüsteemides reprodutseerida ega kasutada.

Täname kõiki üksusi nende panuse eest.

Disain/DTP: Michèle Wilks-Speer

Fotod: Jakov Minic (Eurojust); Shutterstock

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB The Hague, Netherlands

Telefon: +31 70 412 5000 - E-post: info@eurojust.europa.eu - Veebileht: www.eurojust.europa.eu.